

**Kvalita v dalším
profesním vzdělávání**

Přístupy ke kvalitě v dalším profesním vzdělávání ve vybraných zemích Evropy

29. května 2008

Předkládá:

sdružení NVF, BIVŠ, KPMG

Zpracovali:

Ing. Jan Górecki
Ing. Peter Ľupták
Peter Mráz, MPP
Ing. Pavel Pelant
Ing. Šárka Šedrlová
Ing. Jiří Vondrášek, CSc.

OBSAH

1 ÚVOD	1
2 VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	2
2.1 ZPŮSOB ZPRACOVÁNÍ VÝSLEDKŮ	2
2.2 CERTIFIKACE INSTITUCÍ	4
2.2.1 Švýcarsko	4
2.2.2 Holandsko	10
2.2.3 Rakousko	12
2.2.4 Belgie	19
2.2.5 Velká Británie a Severní Irsko	21
2.2.6 Souhrn a vyhodnocení	24
2.3 CERTIFIKACE PERSONÁLU	29
2.3.1 Švýcarsko	29
2.3.2 Holandsko	31
2.3.3 Rakousko	32
2.3.4 Belgie	37
2.3.5 Velká Británie a Severní Irsko	39
2.3.6 Souhrn a vyhodnocení	41
2.4 AKREDITACE VZDĚLÁVACÍCH PROGRAMŮ	44
2.4.1 Švýcarsko	44
2.4.2 Holandsko	45
2.4.3 Rakousko	48
2.4.4 Belgie	51
2.4.5 Velká Británie a Severní Irsko	52
2.4.6 Souhrn a vyhodnocení	53
2.5 METODICKÉ A ORGANIZAČNÍ ZÁZEMÍ	56
2.5.1 Švýcarsko	56
2.5.2 Holandsko	56
2.5.3 Rakousko	58
2.5.4 Belgie	60
2.5.5 Velká Británie a Severní Irsko	61
2.5.6 Souhrn a vyhodnocení	63
2.6 SEZNAM EXTERNÍCH PŘÍLOH	65
2.6.1 Švýcarsko	65
2.6.2 Holandsko	67
2.6.3 Rakousko	69
2.6.4 Belgie	71
2.6.5 Velká Británie a Severní Irsko	74
3 REŠERŠE Z EXTERNÍCH ZDROJŮ	76
3.1 ROZSAH REŠERŠE	76
3.2 HLAVNÍ VÝSLEDKY REŠERŠE	76
3.2.1 Finsko	76
3.2.2 Norsko	78
3.2.3 Portugalsko	80
3.2.4 Rakousko	81
3.2.5 Švédsko	83
3.2.6 Velká Británie	84
3.3 ZDROJE INFORMACÍ	86
3.4 SHRNUTÍ A VYHODNOCENÍ	88
4 INFORMACE Z PROSTŘEDÍ EK V BRUSELU	89
4.1 ÚVOD	89
4.2 SOUČASNÁ SITUACE	89
4.3 ÚČEL A NÁSTROJE ERK	90
4.4 POZICE EK	92
4.5 POZICE ČR	93

4.6	VYHODNOCENÍ.....	94
A	PŘÍLOHY	96
A.1	POPIS APLIKOVANÉ TECHNIKY BENCHMARKINGU	96
A.1.1	<i>Benchmarking a jeho aplikace</i>	<i>96</i>
A.1.2	<i>Princip stavby dotazníku.....</i>	<i>96</i>
A.1.3	<i>Interpretace a věrohodnost získaných informací</i>	<i>97</i>
A.1.4	<i>Shrnutí přístupu KPMG.....</i>	<i>98</i>
B	SEZNAM ZKRATEK	99

1 ÚVOD

Tato zpráva o předběžných výsledcích benchmarkingu shrnuje současný stav poznání certifikačních a akreditačních procesů v dalším profesním vzdělávání (DPV) ve sledovaných evropských zemích a je členěna následovně:

Kapitola 1: Úvod

Kapitola 2: Shrnutí výsledků dotazníkového šetření ve sledovaných zemích: Švýcarsko, Holandsko, Rakousko, Belgie, Velká Británie a Severní Irsko.

Kapitola 3: Výsledky rešeršní studie provedené externím zhotovitelem. Tato studie obsahuje údaje z následujících zemí: Finsko, Norsko, Portugalsko, Rakousko, Švédsko, Velká Británie a Severní Irsko.

Kapitola 4: Základní informace o evropském rámci kvalifikací v oblasti celoživotního vzdělávání.

Přílohy: Jedná se o dvě přílohy vložené přímo do zprávy:

- Popis aplikované metodiky benchmarkingu,
- Seznam zkratk.

Kromě dvou vložených příloh je součástí zprávy i 130 samostatných příloh, které se vztahují pouze na informace uvedené v kapitole 2. Jedná se o materiály poskytnuté zahraničními kanceláři KPMG, které obsahují podpůrné informace, příp. příklady metodických materiálů, týkající se analyzovaných certifikačních a akreditačních systémů. Seznamy externích příloh dle jednotlivých zemí jsou uvedeny na konci kapitoly 2.

2 VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

2.1 ZPŮSOB ZPRACOVÁNÍ VÝSLEDKŮ

Výsledky šetření jsou rozděleny do čtyř hlavních částí dle příslušných komponent projektu, které byly předmětem dotazníkového šetření:

- certifikace institucí,
- certifikace personálu,
- akreditace vzdělávacích programů,
- metodická podpora.

Výsledky pro každou komponentu jsou v rámci příslušné části seskupeny dle jednotlivých zemí, ve kterých dotazníkové šetření proběhlo (Švýcarsko, Holandsko, Rakousko, Belgie a Velká Británie a Severní Irsko), a následně dle hlavních tematických okruhů benchmarkingového dotazníku v následujícím pořadí:

a) pro komponenty certifikace institucí, certifikace personálu a akreditace programů:

- Legislativa
- Pobídky a motivace
- Informace o trhu/systémy
- Procesy a instituce
- Poplatky
- Alternativní nástroje prokazování kvality

b) pro komponentu metodická podpora:

- Vývoj systému
- Financování
- Dostupnost informací.

Informace v rámci každého tematického okruhu jsou zpracovány ve formě souvislého textu za účelem poskytnutí uceleného pohledu na danou oblast v příslušné zemi. Každá komponenta je v závěru příslušné části doplněna o samostatný souhrn a vyhodnocení ve formě tabulkového přehledu zjištění dotazníkového šetření u otázek příslušných tematických okruhů.

V rámci komponenty Certifikace institucí nabízíme za tabulkovým přehledem příklad možné následné analýzy zjištěných dat, která identifikuje základní skupiny systémů certifikace na základě jejich převládajících charakteristik.

V textu této kapitoly se vyskytují odkazy na externí přílohy, které jsou souhrnně uvedeny v poslední části kapitoly a seskupeny dle jednotlivých zemí. Každá příloha je označena dvěma písmeny a pořadovým číslem, které indikují příslušnou zemi a pořadí dané přílohy. Jednotlivé země jsou označeny následujícími písmeny:

CH – Švýcarsko

NL – Holandsko

AT – Rakousko

BE – Belgie

UK – Spojené království Velké Británie a Severního Irska.

Např. označení externí přílohy číslem CH-12 znamená, že se jedná o dvanáctou přílohu týkající se Švýcarska. Externí přílohy pro každou zemi jsou seskupeny v samostatných souborech.

Externí přílohy jsou k dispozici ke stažení na portálu projektu: www.kvalitavzdelavani.cz.

2.2 CERTIFIKACE INSTITUCÍ

2.2.1 Švýcarsko

Základní informace o systému DPV ve Švýcarsku jsou uvedeny v příloze č. CH-1. Vyplněný dotazník je zařazen jako přílohy č. CH-2, CH-3, CH-4.

Legislativa

Dle výsledků dotazníkového šetření švýcarská legislativa upravuje oblast DPV jako celek, s částečným zaměřením na certifikaci institucí v DPV.

Legislativní úprava pro oblast DPV existuje na federální i regionální úrovni, je ovšem velice heterogenní a fragmentovaná. Od změny ústavy švýcarské konfederace dne 21. května 2006 je za regulaci v oblasti DPV oficiálně odpovědná federální (spolková) vláda. Očekává se, že návrh nového legislativního prostředí potrvá několik let.

Na federální úrovni je oblast DPV legislativně upravena následujícími právními normami (plné znění je dostupné na oficiálních stránkách spolkové vlády <http://www.admin.ch/ch/d/sr/sr.html>, které obsahují i odkazy na legislativu):

1. Spolková ústava viz příloha CH-8
 - a) Čl. 64a Další vzdělávání
 - b) Čl. 63a odst. 5 Vysoké školy

Pokud spolková vláda ani kantony cestou koordinace nedosáhnou společných cílů, vydá spolková vláda nařízení o studijních stupních a jejich přechodech, o dalším vzdělávání a o uznávání institucí a diplomů. Kromě toho může spolková vláda vázat podporu vysokých škol na jednotné zásady financování a ve zvláště finančně náročných oblastech ji podmiňovat dělením úkolů mezi vysokými školami.

- c) Spolková úroveň: Zákon o dalším profesním vzdělávání (Berufsbildungsgesetz, BBG, účinný od 1. ledna 2004) viz příloha CH-6:

Článek 30: Předmět

Další profesní vzdělávání slouží k:

- obnovení, prohloubení a rozšíření stávající profesní kvalifikace nebo získání nové profesní kvalifikace,
- podpoře profesní flexibility, cestou organizovaného vzdělávání.

Článek 31: Nabídka dalšího profesního vzdělávání

Kantony zajišťují nabídku dalšího profesního vzdělávání odpovídající potřebám.

Článek 32: Opatření spolkové vlády

- 1) Spolková vláda podporuje další profesní vzdělávání.
 - 2) Podporuje zvláště nabídky, jejichž cílem je:
 - a) výdělečně činným osobám při strukturálních změnách v profesní sféře umožnit pokračování ve výdělečné činnosti;
 - b) osobám, jejichž profesní činnost je momentálně omezená nebo přerušena, umožnit opětovné zapojení do výdělečné činnosti.
 - 3) Podporuje dále opatření, která jsou přínosná pro koordinaci, transparentnost a kvalitu nabídky na další vzdělávání.
 - 4) Je nutné koordinovat nabídky dalšího profesního vzdělávání podporované spolkovou vládou a opatření na pracovním trhu podle zákona o pojištění v nezaměstnanosti ze dne 25. června 1985 (Arbeitslosenversicherungsgesetz).
- d) Spolková úroveň: Vyhláška o profesním vzdělávání (Berufsbildungsverordnung, BBV, účinná od 01. ledna 2004) viz příloha CH-7:

Článek 29: BBV

- 1) Spolková vláda se podílí na opatřeních, jejichž cílem je koordinace, kvalita a průhlednost nabídky dalšího vzdělávání, kterou lze využít v profesním procesu, na národní i jazykově regionální úrovni.
 - 2) Struktury podporované veřejným sektorem a nabídky na další profesní vzdělávání jsou pokud možno k dispozici pro opatření na pracovním trhu podle zákona o pojištění v nezaměstnanosti (*Arbeitslosenversicherungsgesetz*) ze dne 25. června 1985 (AVIG).
- e) Regionální úroveň (Kantony)

Na regionální úrovni je legislativní úprava velice různorodá. Pouze několik Kantonů disponuje specifickou legislativou pro oblast DPV. Požadavek na certifikaci vzdělávacích institucí v DPV dle systému EduQua, které jsou financovány z veřejných zdrojů, stanovuje cca 10 z 26 švýcarských Kantonů (např. Zurich, Zug, Lucerne). Ostatní Kantony většinou podmiňují dostupnost veřejných zdrojů splněním vybraných kritérií systému EduQua.

V legislativě je pro oblast DPV možno očekávat výrazné změny, zejména s ohledem na přijetí a implementaci nového právního rámce v návaznosti na změnu Spolkové ústavy v roce 2006. Očekává se přísnější regulace oblasti DPV na federální úrovni. Podrobnější informace o legislativní úpravě DPV jsou dostupné na stránkách **SKW** (organizace sloužící jako fórum pro spolupráci mezi Konfederací a jednotlivými Kantony v oblasti dalšího vzdělávání, včetně koordinace dalšího vzdělávání a rozvoje strategie pro tuto oblast), viz <http://www.forum-weiterbildung.ch/default.aspx?code=030103>.

Pobídky a motivace

Švýcarské orgány aplikují tzv. negativní pobídky pro certifikaci: dostupnost veřejných zdrojů je podmíněna plněním požadavků na kvalitu. Obecný trend směřuje k poskytování veřejných zdrojů institucím, které mohou kvalitu nějakým způsobem prokázat (doložit). **V případě, že kvalita vzdělávací instituce klesne pod požadovanou úroveň, instituce ztrácí nárok na veřejné prostředky.**

Mezi hlavní výhody certifikace patří zejména:

- prokázání souladu s kritérii pro financování z veřejných zdrojů,
- zvýšení reputace: koneční příjemci DPV vnímají certifikaci jako průkaz kvality certifikovaného subjektu.

Mezi hlavní nevýhody (omezující faktory) certifikace patří zejména:

- administrativní náročnost a náklady spojené s certifikací mohou být značně limitující, zejména pro menší vzdělávací instituce,
- pokud je proces zjišťování a hodnocení kvality založen na studiu dokumentace (EduQua), jeho přidaná hodnota v praxi je marginální a nepomáhá rozvoji kultury orientované na kvalitu.

Informace o trhu/systémy

Ve Švýcarsku je certifikováno cca 40-45% ze všech vzdělávacích institucí v DPV. Zdaleka nejvýznamnějším a nejrozšířenějším systémem je systém EduQua, dle kterého je certifikováno cca 85% ze všech certifikovaných institucí v DPV. Druhým nejvýznamnějším systémem je ISO, dle kterého je certifikováno cca 30% ze všech certifikovaných institucí v DPV. Ostatní systémy jsou marginální (< 2%).

Pozn.: *U větších vzdělávacích institucí je populární kombinace certifikací EduQua/ISO. Menší instituce volí většinou pouze EduQua, zejména kvůli náročnosti certifikačního procesu ISO.*

Procesy a Instituce

Procesy a instituce jsou vždy spojeny s konkrétním systémem. Proto jsou v následující části popsány pouze procesy a instituce u systému, který byl v rámci dotazníkového šetření identifikován jako převažující.

Systém EduQua

EduQua byla vytvořena z iniciativy následujících orgánů federální vlády a federací:

- SECO: Sekretariát pro hospodářství na Ministerstvu národního hospodářství, viz <http://www.seco.admin.ch/>
- BBT: útvar na Ministerstvu pro vnitřní záležitosti, viz <http://www.edi.admin.ch/org/00344/00353/00362/index.html?lang=en>
- SVEB: Švýcarská federace pro vzdělávání dospělých, viz http://www.alice.ch/001alc_06_en.htm

Subjektem, který akredituje certifikační orgány EduQua je divize "Swiss Accreditation Service SAS" v rámci sekretariátu SECO na spolkovém Ministerstvu národního hospodářství, která posuzuje a akredituje orgány v souladu s národními a mezinárodními standardy (včetně subjektů certifikujících kvalitu). Organizační schéma sekretariátu SECO je uvedeno v příloze pod číslem CH-36. Kriteria, na základě kterých SAS akredituje certifikační orgány EduQua jsou uvedeny v příloze č. CH-28. Příklad akreditační listiny pro certifikační orgán EduQua viz příloha č. CH-37. Souhrnné informace o divizi SAS jsou dostupné na adrese <http://www.seco.admin.ch/sas/index.html?lang=en>.

Pro systém EduQua jsou akreditovány následující certifikační orgány, operující v různých regionech Švýcarska (a v různých oficiálních jazycích):

- SQS (Švýcarská asociace pro systémy kvality a řízení; cca 140 zaměstnanců), viz <http://www.sqs.ch/en/index.htm>
- SGS International Certification Services AG (cca 48,000 zaměstnanců celosvětově, ve Švýcarsku cca 40), viz www.sgs.com
- IQB-FHS Institut pro řízení kvality a aplikované vědy (součástí Univerzity aplikovaných věd v St. Gallen, cca 10 zaměstnanců), viz http://saturn.fhsg.ch/FHSHome/fhs_homepage.nsf/docUniqueID/D559F01592F9434EC1256EB50059F2EF?OpenDocument
- ProCert (cca 40 zaměstnanců), viz www.procert.ch
- ProFormations (cca 10 zaměstnanců), viz <http://www.ge.ch/proformations/>
- SCEF Servizio di certificazione di enti di formazione continua. Dipartimento dell'educazione, della cultura e dello sport – DECS (součástí kantonské vlády italsky mluvícího regionu, jmenovitě Odboru kultury, sportu a vzdělávání, cca 10 zaměstnanců)

Certifikační orgány SQS a SGS patří mezi největší soukromé organizace pro řízení a audit kvality ve Švýcarsku v různých sektorech (zdravotnictví, vzdělávání, atd.).

EduQua stanovuje šest základních kritérií pro instituce, které se ucházejí o certifikaci:

1. kurzy, které instituce nabízejí reagují na potřeby zákazníků,
2. účastníci kurzů dosahují udržitelné studijní úspěchy,
3. nabízené kurzy a pedagogická mise instituce jsou popsány transparentním způsobem,
4. efektivní a účinné business procesy orientované na zákazníky,
5. motivovaní lektori a vzdělavatelé dospělých s vysokou úrovní znalostí a dovedností v odborné, metodické a didaktické oblasti,
6. orientace na kvalitu a její zvyšování.

Pro všechna výše uvedená kritéria existují indikátory a minimální požadavky potřebné pro získání certifikace EduQua. Tyto požadavky jsou blíže popsány v uživatelské příručce EduQua, viz příloha č. CH-27, resp.: http://www.eduqua.ch/pdf/eduqua_handbuch.pdf.

EduQua stanovuje relativně přísné podmínky pro lektory a vzdělavatelé dospělých v rámci vzdělávací instituce, která žádá o certifikaci, a to zejména v metodické a didaktické oblasti. Instituce musí prokázat, že její lektori DPV mají certifikát SVEB 1, nebo ekvivalentní znalosti (více informací o různých úrovních certifikace SVEB pro lektory DPV je uvedeno v kapitole Certifikace Personálu, Švýcarsko).

Pozn.: *Kvalifikace lektorů na úrovni SVEB 1 (nebo prokázání ekvivalentních znalostí/ zkušeností) je pro EduQua důležitou podmínkou pro certifikaci vzdělávací instituce. Většina univerzit, které kromě klasického univerzitního vzdělání poskytují také DPV ve formě večerních kurzů pro dospělé, nejsou certifikovány podle*

EduQua, protože nesplňují jednu ze základních certifikačních podmínek EduQua – didaktickou kvalifikaci lektorů.

Základní informace o certifikačním procesu a o požadavcích na certifikaci jsou poskytovány prostřednictvím web stránky EduQua na www.eduqua.ch, s možností stažení různých metodických informací pro konečné uživatele. Podrobný popis procesů je rovněž obsažen v uživatelské příručce, viz příloha č. CH-27, resp.: http://www.eduqua.ch/pdf/eduqua_handbuch.pdf. Příloha č. CH-10 uvádí příklad dotazníku SQS pro instituce v přípravné fázi certifikace, resp.: <http://www.sqs.ch/676.pdf>.

Certifikační proces EduQua lze rámcově popsat v následujících bodech:

1. Instituce se zaregistruje u některého z certifikačních orgánů EduQua a požádá o certifikaci.
2. Certifikační orgán vybere vzorek kurzů, který bude auditován (hodnocen) a informuje o výběru vzdělávací instituci.
3. Instituce připraví potřebnou dokumentaci na základě požadavků certifikačního orgánu: např. samohodnotící dotazník, dokumentace týkající se vybraného vzorku kurzů jako i samotné instituce, atd. (viz uživatelská příručka EduQua, příloha č. CH-27, resp. online na: http://www.eduqua.ch/pdf/eduqua_handbuch.pdf).
4. Instituce zašle požadovanou dokumentaci certifikačnímu orgánu.
5. Auditor (hodnotitel) zkontroluje úplnost poskytnuté dokumentace; pokud tato vykazuje vážné nedostatky, zašle ji zpět k dopracování.
6. Veškerá poskytnutá dokumentace je analyzována ve vztahu k minimálním kritériím. Na základě vlastních zkušeností a poskytnuté dokumentace příslušný auditor rozhodne, které ze stanovených kritérií jsou nejvíce relevantní pro danou instituci. Hodnotitel se vyjadřuje k jednotlivým položkám, poskytuje doporučení a stanovuje případné podmínky pro instituci k získání certifikace.
7. Auditor provede návštěvu instituce a verifikuje výsledky auditu na základě poskytnuté dokumentace, včetně plnění stanovených minimálních kritérií. Návštěva instituce může zahrnovat účast auditora na kurzech (inspekce výuky).
8. Auditor připraví hodnotící zprávu o výsledcích certifikačního procesu, která obsahuje instituce a vybraného vzorku programů/kurzů ve vztahu k 6-ti stanoveným kritériím.
 - a) Rozhodnutí o certifikaci, jež zahrnuje tři možnosti:
 - certifikace instituce bez dodatečných podmínek,
 - certifikace podmíněna splněním podmínek uvedených v hodnotící zprávě,
 - zamítnutí žádosti o certifikaci pro nedostatky uvedené v hodnotící zprávě.
 - b) Poznámky a doporučení
9. V případě neudělení certifikátu má instituce možnost se odvolat.

Certifikát EduQua je platný 3 roky, po kterých je potřebná re-certifikace. V období platnosti certifikátu jsou vykonávány roční audity (stejným certifikačním orgánem který certifikát vydal). Tyto roční audity jsou prováděny na základě poskytnuté dokumentace, mohou ovšem zahrnovat i návštěvu instituce auditorem.

Podrobnější informace jsou uvedeny v uživatelské příručce EduQua, viz příloha č. CH-27, resp.: http://www.eduqua.ch/pdf/eduqua_handbuch.pdf.

Certifikace nebo re-certifikace vzdělávací instituce může být zamítnuta z důvodu vážných nedostatků, které musí být popsány v hodnotící zprávě auditora. Mezi nejčastější nedostatky patří:

- nedostatečná opatření pro plnění podmínek stanovených auditorem v předcházejícím auditu,
- nedostatečná úroveň kvalifikace lektorů dané instituce, resp. nepřijetí žádných opatření k re-kvalifikaci dotčených lektorů.

Samotný systém EduQua neposkytuje "vícestupňovou" certifikaci. Některé certifikační orgány (např. SQS) ovšem nabízejí kombinaci certifikace EduQua s ISO 9001:2000 (tato kombinace je velmi populární u velkých vzdělávacích institucí) nebo v kombinaci s EFQM. Pro srovnání:

- EduQua certifikuje minimální požadavky týkající se transparentnosti, efektivity učení v rámci nabízených kurzů a kvalifikaci lektorů.
- ISO (jiný certifikační dotazník) certifikuje systém řízení (všechny procesy, včetně business a podpůrných procesů a procesů řízení).
- Obdobně, EFQM umožňuje hodnocení kvality řízení a napomáhá implementaci systému řízení orientovaného na kvalitu.

V oblasti poradenství nebyly identifikovány žádné oficiální seznamy poradců pro certifikační systém EduQua. Tato oblast funguje na principu volného trhu. Některé certifikační orgány (např. SQS) poskytují částečné poradenství pro žadatele, ovšem pouze ve formě instrukcí při vyplňování potřebné dokumentace.

Pro účely vyhodnocování kvality systému SAS sbírají některé z větších certifikačních orgánů (SGS a SQS) údaje o počtu udělených a odňatých certifikátů a částečně i o stížnostech na certifikované instituce. Tyto informace jsou ovšem sbírány individuálně pro vnitřní potřeby. V rámci systému EduQua nebyl zjištěn formální proces pro sběr a vyhodnocování dat o systému.

Poplatky

Poplatek za certifikaci EduQua je cca EUR 2.000 bez DPH, což je ve Švýcarsku obecně považováno za velmi levné. V případě kombinace certifikace EduQua s certifikací ISO je poplatek za EduQua snížen na cca EUR 1.000 bez DPH.

Náklady přímo spojené s implementací systému EduQua nejsou refundovány nebo spolu-financovány z veřejných ani soukromých zdrojů (kromě zdrojů samotné instituce, která žádá o certifikaci). Instituce mohou získat finance z veřejných zdrojů jak pro své vzdělávací aktivity tak i pro všeobecnou administrativu, pak je ale na zvážení každé instituce, jestli o certifikaci EduQua požádá a zda-li náklady s ní spojené (resp. náklady spojené se zavedením jakéhokoliv systému pro řízení kvality) bude hradit ze svého rozpočtu pro administrativu.

Alternativní nástroje prokazování kvality

Většina významných vzdělávacích institucí je certifikována. Seznam významných institucí ve Švýcarsku je uveden v dokumentu SVEB: Statistické údaje o vzdělávání dospělých ve Švýcarsku, viz příloha č. CH-11, resp.: <http://www.alice.ch/pdf/statistik01.pdf>.

Kromě certifikace, vzdělávací instituce prokazují svou kvalitu také členstvím v různých asociacích. Soukromé vzdělávací instituce mohou požádat o členství ve Švýcarské asociaci soukromých škol (viz <http://www.swiss-schools.ch/index.php?sector=04>). Pro členství v této asociaci musí mít vzdělávací instituce implementován systém řízení kvality. Asociace ovšem nestanovuje, které systémy kvality řízení jsou pro ni akceptovatelné.

2.2.2 Holandsko

Základní informace o systému DPV v Holandsku jsou uvedeny v přílohách č. NL-1 a NL-2, str. 108-127. Vyplněný dotazník je zařazen jako přílohy č. NL-4, NL-5, NL-6.

Legislativa

Pro oblast DPV jsou relevantní zejména následující právní úpravy:

- Zákon o Inspektorátu pro vzdělávání (Inspectorate of Education Act; **WOT**, *Wet op het Onderwijstoezicht*)
- Zákon o profesním vzdělávání a vzdělávání dospělých (Adult and Vocational Trainings Act; **WEB**, *Wet Educatie en Beroepsonderwijs*)
- Zákon o vyšším vzdělávání a výzkumu (Higher Education and Research Act; **WHW**, *Wet Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek*)
- Zákon o profesích ve vzdělávání (Education Professions Act; **WBIO**, *Wet Beroepen in het Onderwijs*).

Bližší popis výše uvedených zákonů je uveden v příloze č. NL-28.

Dotazníkové šetření nezjistilo přímé odvolávky na národní a mezinárodní strategie, dokumenty koncepce a systémy ve výše uvedených zákonech. Existuje pouze nepřímá vazba na:

- holandský program jakosti APL (Quality Code APL), viz příloha č. NL-21;
- Boloňskou deklaraci (Bologna declaration), viz příloha č. NL-7a;
- aplikace "dublinkých kritérií" (Dublin Descriptors) na vzdělávací programy v rámci projektu Záruka kvality na holandských univerzitách (QANU, Quality Assurance Netherlands Universities), viz příloha č. NL-22, str. 55; a

- strategický dokument NVAO Akreditace v mezinárodní perspektivě viz příloha č. NL-25.

Pobídky a motivace

V rámci dotazníkového šetření nebyly zjištěny specifické informace pro tuto oblast.

Informace o trhu/systemy

V Holandsku funguje 111 škol profesního vzdělávání a vzdělávání dospělých, které jsou známé jako Regionální tréninková centra (RTC) a jsou financovány z veřejných zdrojů. RTC poskytují ucelené vzdělávací programy (končící diplomem), příp. tréninkové kurzy (končící obecně uznávaným certifikátem).

Kromě RTC funguje v Holandsku i ca. 8.500 různých vzdělávacích organizací (většinou soukromých), které primárně poskytují samostatné kurzy pro jiné společnosti (tzv. *in-company training*) končící certifikátem o absolvování kurzu, bez nevyhnutelné návaznosti na veřejné zdroje resp. na oficiální kontrolní mechanismy zabezpečující kvalitu vzdělávacího procesu.

Certifikace vzdělávacích institucí v Holandsku se primárně týká pouze institucí v rámci primárního a sekundárního vzdělávání. Nad tento rámec jsou akreditovány pouze jednotlivé vzdělávací programy/kurzy. Jako výjimka může být chápáno hodnocení vzdělávacích institucí v rámci systému RTC, které je prováděno Inspektorátem pro vzdělávání (IoE, The Inspectorate of Education) cca jednou za tři roky na bázi tzv. „proportional supervision“ (což znamená, že na školách s nižší kvalitou resp. s vyšším rizikem zhoršení kvality jsou inspekce prováděny dřív a častěji než na ostatních školách). Toto hodnocení má ovšem charakter „inspekce“, nikoliv „certifikace“. Část DPV v Holandsku je poskytována i odbornými školami a univerzitami ve formě večerních programů a kurzů pro dospělé. Tyto instituce rovněž podléhají inspekci IoE.

Formální kritéria, na jejichž základě IoE inspekci provádí jsou uvedena v příloze NL-13. Podrobnější informace o roli IoE viz přílohy č. NL-8a a NL-8b.

Jednou z možností na prokázání kvality vzdělávací organizace je systém CEDEO, který byl vyvinut na základě soukromé iniciativy a který se zaměřuje zejména na soukromé organizace poskytující samostatné vzdělávací kurzy pro jiné společnosti (viz výše). CEDEO sleduje a vyhodnocuje spokojenost zákazníků se službami v různých sektorech, včetně vzdělávacích programů a kurzů v oblasti profesního vzdělávání. Problémem, který je v této souvislosti uváděn, je skutečnost, že samotná spokojenost klientů s danou institucí/vzdělávacím programem nemusí nutně znamenat kvalitu vzdělávacího procesu. CEDEO je marginálním systémem. Doposud „certifikovalo“ programy cca 300 institucí pro firemní vzdělávání z celkového počtu cca 8.500, což představuje zanedbatelné procento (cca 3,5%).

Další informace o typech holandských institucí poskytujících DPV a o možnostech jejich certifikace/inspekce jsou uvedeny v příloze č. NL-30.

Dle výsledků dotazníkového šetření je role certifikace ISO mezi holandskými vzdělávacími institucemi DPV zanedbatelná, protože se jedná o hodnocení systémů řízení příslušné instituce bez posuzování vzdělávacích aspektů. Tato situace se ovšem v budoucnu může změnit, zejména s ohledem na německou iniciativu v oblasti vývoje „ISO verze“ pro vzdělávací procesy/instituce.

Informace o DPV nepodporovaném z veřejných zdrojů jako jsou sektorové (oborové) systémy profesního vzdělávání typu NIMA (marketing) či EXIN (ICT) jsou uvedeny v příloze č. NL-31.

Procesy a instituce

Proces inspekce institucí univerzitního a vyššího profesního vzdělávání Inspektorátem pro vzdělávání je detailně popsán v přílohách č. NL-26 a NL-29.

Systém CEDEO je stručně popsán v příloze č. NL-11.

Poplatky

V rámci dotazníkového šetření nebyly zjištěny specifické informace pro tuto oblast.

Alternativní nástroje prokazování kvality

Instituce univerzitního a vyššího profesního vzdělávání mohou požádat o udělení tzv. „speciálního znaku kvality“ (recognition of a special quality feature). Více informací o tomto mechanismu viz příloha č. NL-17 a příloha č. NL-22, str. 35.

Dalšími nástroji prokazování kvality jsou zejména:

- certifikace dle zahraničního systému,
- reputace instituce nebo individuálních lektorů jednotlivých kurzů,
- členství v oborové organizaci nebo profesní asociaci.

2.2.3 Rakousko

Základní informace o systému DPV v Rakousku jsou uvedeny v přílohách č. AT-1, AT-2, AT-3. Vyplněný dotazník je zařazen jako příloha č. AT-4.

Legislativa

Dle zjištění dotazníkového šetření Rakousko nemá specifickou národní legislativu pro kontrolu kvality v DPV. Proces udělování certifikací a akreditací není regulován na legislativní úrovni, vyjma systémů jako např. ISO (např. kurzy související s certifikací jednotlivců **ISO 17024**), které jsou regulovány zákonem BGBl. č. 468/1992 (*Akkreditierungsgesetz, AkkG*). Na základě tohoto zákona (a rovněž i pokynu Spolkového ministerstva pro ekonomické záležitosti a zaměstnanost), certifikáty v příslušných systémech mohou být vydávány pouze akreditovanými certifikačními orgány.

Na federální úrovni je poskytování veřejných zdrojů na DPV regulováno Zákonem na podporu vzdělávání dospělých BGBl. č. 171/1973 (*Erwachsenenbildungsförderungsgesetz*), který byl novelizován v roce 1990 (BGBl. č. 286/1990) a následně pak v roce 2003 (BGBl. č. 71/2003). Tento zákon obsahuje odvolávky na evropské programy „Grundtvig“ a „Leonardo da Vinci“.

Pobídky a motivace

Instituce mají eminentní zájem o certifikaci z důvodu zvýšení své konkurenceschopnosti. Účastníci kurzů na necertifikovaných institucích nemají nárok na finanční příspěvek z regionálních fondů, a proto lze očekávat nižší poptávku po vzdělávacích službách těchto institucí. Mezi další výhody certifikace patří zejména:

- komparativní výhody, zvyšování vlastního image,
- uvádění v různých seznamech a databázích,
- zvyšování transparentnosti,
- zvyšování orientace na kvalitu,

V rámci dotazníkového šetření nebyly zjištěny žádné zásadní nevýhody certifikace. Mezi důvody, kvůli kterým se instituce vzdělávacího programu mohou rozhodnout nežádat o certifikaci mohou být např.:

- vysoké náklady,
- žádná přímá potřeba (povinnost vyplývající z legislativy),
- málo výhod v porovnání s potřebným úsilím.

Informace o trhu/systémy

V rámci dotazníkového šetření nebyl identifikován formální celonárodní systém certifikace pro vzdělávací instituce v DPV. Do určité míry je využíván systém ISO 9001-2000, ovšem tento není akceptován např. regionální vládou Horních Rakous, protože není primárně určen pro sektor vzdělávání.

V některých rakouských regionech (spolkových zemích) existují regionální systémy certifikace institucí v DPV, jako např. OÖ EBQS ve spolkové zemi Horní Rakousy (viz <http://www.ibe.co.at/web/startFeatures.jsp?id=3&style=style5>), který byl vyvinut Asociací institucí dalšího vzdělávání Horních Rakous (Erwachsenenbildungsforum, EB-Forum), nebo systém certifikace CERT^{NO} ve spolkové zemi Dolní Rakousy, která je udělována Oddělením pro výzkum dalšího vzdělávání a managementu vzdělávání na Univerzitě dalšího vzdělávání v Krems (viz <http://www.donau-uni.ac.at/en/index.php>).

Pozn.: *V souvislosti s regionálními systémy certifikace jako např. OÖ EBQS a CERT^{NO} se pod pojmem „certifikace“ rozumí „udělení/propůjčení pečeti kvality“ (Qualitätssiegel).*

Spolkové země, které nemají vlastní systém certifikace, využívají jiných nástrojů pro uznávání kvality vzdělávacích institucí v DPV. Např. v spolkové zemi Salzburg se několik institucí dalšího vzdělávání spojilo a vytvořilo Sdružení vzdělávání pro dospělé (ARGE SEB, Arbeitsgemeinschaft Salzburger Erwachsenenbildung), která posuzuje uchazeče o certifikaci na základě katalogu kritérií, který je podobný OÖ EBQS a následně vydává certifikát platný pro region Salzburg. Vláda spolkové země Salzburg ovšem uznává i jiné, mezinárodní, systémy certifikace jako např. ISO, LQW nebo EduQua.

Ve většině případů je certifikace vzdělávací instituce dle (v daném regionu) uznaného systému certifikace podmínkou pro finanční příspěvek z regionálních zdrojů účastníkům kurzů. Např. v regionu Dolní Rakousy mohou účastníci kurzů na certifikovaných vzdělávacích institucích DPV získat finanční příspěvek až do výše 80% nákladů na kurz.

Obdobně jako ve Švýcarsku i v Rakousku je častá kombinace certifikace dle systému ISO a některého z regionálních certifikačních systémů (např. kombinace ISO/OÖ EBQS).

V počtu certifikovaných institucí dle jednotlivých systémů certifikace pro vzdělávací instituce v DPV dostupných v Rakousku je nejvýznamnějším systémem OÖ EBQS, viz následující tabulka:

Systém	Počet certifikovaných institucí (odhad)
OÖ EBQS	330
CERT ^{NÖ}	3
EduQua	2
LQW	20

Procesy a instituce

Procesy a instituce jsou vždy spojeny s konkrétním systémem. Proto jsou v následující části popsány pouze procesy a instituce u systému, který byl v rámci dotazníkového šetření identifikován jako převažující.

Systém OÖ EBQS

Procesy pro udělování certifikace OÖ EBQS jsou decentralizovány. Certifikace je prováděna dvěma certifikačními orgány:

1. pro soukromé vzdělávací instituce: IBE (Institut für Berufs- und Erwachsenen-bildungsforschung, Institut pro výzkum profesního vzdělávání a vzdělávání dospělých při Univerzitě Jana Keplera v Linz, viz www.ibe.co.at)
2. pro veřejné vzdělávací instituce: EB-Forum (Erwachsenenbildungsforum, Asociace institucí dalšího vzdělávání Horních Rakous)

V rámci dotazníkového šetření nebyl zjištěn počet zaměstnanců jednotlivých certifikačních orgánů ani podmínky na jejich kvalifikaci a další profesní rozvoj.

Plnění kritérií pro certifikaci OÖ EBQS je kontrolováno audity. Mezi hlavní oblasti patří:

- strategie instituce a její cíle, odpovědné útvary a procesní plánování,
- zaměstnanci a jejich kvalifikace,
- transparentnost nabízených kurzů DPV,

- základní údaje o vybavení a místnostech pro výuku,
- hodnocení kurzů.

Certifikační podmínky se dělí na tři základní skupiny:

a) podmínky týkající se **vzdělávací instituce**:

- sídlo vzdělávací instituce v regionu Horní Rakousy,
- vzdělávání dospělých je hlavní náplní činnosti vzdělávací instituce,
- doklad o minimálně dvouleté praxi vedoucího vzdělávací instituce nabízející kurzy v oblasti dalšího vzdělávání a/nebo pedagogickém vzdělání resp. odborném vzdělání a doplňkovém pedagogickém vzdělání,
- o certifikaci mohou požádat pouze registrované vzdělávací instituce,
- vzdělávací instituce musí na trhu působit minimálně 2 účetní období příp. 2 kalendářní roky.

b) podmínky týkající se **nabídky vzdělávací instituce** (poskytovaných kurzů):

- nabídka kurzů dalšího vzdělávání nikterak nesouvisí se školeními týkajícími se výrobků,
- vzdělávací programy mohou navštěvovat všichni zájemci,
- nabídka vzdělávacích kurzů je pravidelně zveřejňována v samostatném katalogu,
- nabídka vzdělávacích kurzů je různorodá, tj. zařízení nabízí alespoň 10 různých typů kurzů během účetního období příp. kalendářního roku,
- poměr mezi cenou a poskytnutou službou odpovídá běžným tržním podmínkám v Horních Rakousech.

c) podmínky týkající se **systému kvality**, jako např.:

- aby vzdělávací instituce mohla získat pečeť kvality, musí existovat popis systému řízení kvality dané instituce. Systém musí být implementován a musí být zajištěna jeho kontinuita (evaluace),
- další audity: vzdělávací instituce nabízející kurzy dalšího vzdělávání, která obdržela příslušné osvědčení, se zavazuje, že bude dále rozvíjet systém řízení kvality ve smyslu "učící se organizace" (*lernende Organisation*).

OÖ EBQS neposkytuje „vícestupňovou“ certifikaci rozlišující odlišnou úroveň kvality certifikované instituce. Instituce musí všechny certifikační kritéria splňovat po celou dobu platnosti certifikátu.

Certifikační proces OÖ EBQS lze rámcově popsat v následujících bodech:

1. Žádost o certifikaci (propůjčení pečeti kvality) podává instituce přímo na IBE,
2. IBE provede audit žadatele dle kritérií stanovených EB-Forum,

3. IBE písemně vyzve žadatele poté, co obdrží jeho žádost a ve spolupráci s předsedou EB-Forum a příslušným vedoucím projektu prověří její oprávněnost („předaudit“), aby během dvou týdnů předložil na IBE podklady nezbytné pro audit; k tomuto dopisu připojí přehled kritérií, na jejichž základě je udělován certifikát OÖ EBQS (propůjčována „pečeť kvality“),
4. poté, co zařízení zašle IBE všechny podklady a uhradí náklady za audit, předloží IBE auditní posudek na EB-Forum vypracovaný na základě ověření dokumentace a auditu, jenž v zařízení provedla komise pro kvalitu působící v rámci EB-Forum; zasedání komise pro kvalitu se konají jednou za čtvrt roku,
5. IBE je povinen ověřit správnost údajů přímo v zařízení žadatele (kontrola na místě),
6. v případě, že IBE na základě předložených podkladů a šetření v daném zařízení nedospěje k pozitivnímu hodnocení, vypracuje během šesti týdnů zprávu o zjištěných nedostatcích, kterou zašle pouze žadateli,
7. pokud nedostatky, na něž IBE upozornil, nejsou odstraněny ani poté, co žadatel obdrží druhou zprávu o zjištěných nedostatcích, vypracuje IBE závěrečný posudek,
8. závěrečný posudek zašle IBE zároveň žadateli i na EB-Forum; podklady týkající se činnosti zařízení si IBE ponechá (viz bod 11),
9. certifikace (pečeť kvality) je platná po dobu tří let od data vystavení, poté musí proběhnout další audit; IBE upozorní zařízení na tuto skutečnost,
10. zařízení nabízející kurzy dalšího vzdělávání, která obdrží příslušný certifikát, se zavazují, že IBE neprodleně oznámí významné změny (např. změnu v osobě jednatele či vlastníka, změnu v názvu spolku či společnosti, změnu adresy společnosti); mimoto poskytnou institutu roční zprávu o činnosti společnosti (aktuální nabídku kurzů, statistiku týkající se účastníků kurzů),
11. IBE jménem svých zaměstnanců prohlašuje, že jakékoliv informace obchodního či jiného rázu, s nimiž jeho zaměstnanci přijdou do styku v průběhu auditu, neposkytne třetím osobám; posudek, který IBE o žadateli vypracuje, bude obsahovat pouze informace o tom, do jaké míry žadatel splňuje příslušná kritéria.

Pokud jsou v rámci prvního nebo následného auditu zjištěny zásadní nedostatky, má žadatel o certifikaci možnost tyto nedostatky odstranit během sjednané lhůty. Odstranění nedostatků je ověřováno v rámci „doplňkového“ auditu, který je zpoplatněn. V případě, že v průběhu kalendářního roku nastaly změny zásadního charakteru (např. změna vlastníka vzdělávací instituce), musí být proveden další audit.

Platnost certifikace (propůjčení pečeti kvality) může být pozastavena max. na dobu 1 roku. V případě zájmu instituce o pozastavení platnosti na delší dobu musí být certifikace (pečeť kvality) vrácena. Platnost certifikace může být obnovena během tří let od pozastavení platnosti, a to na základě „prodlužovacího“ auditu, který je zpoplatněn.

V případě konkurzu či zrušení instituce je certifikace (pečeť kvality) odejmuta.

Jedním z nástrojů kontroly certifikovaných institucí je systém pro vypořádání stížností účastníků kurzů, které jsou zpracovávány následovně:

1. o stížnostech, které byly doručeny třetím osobám (na EB-Forum, spolkovou vládu, apod.) je informována příslušná vzdělávací instituce,

2. EBB-Forum bude stěžovatele informovat, jak je stížnost prověřována; kopii příslušného dopisu obdrží IBE,
3. vzdělávací instituce, na kterou byla vznesena stížnost, je povinna informovat EB-Forum během čtyř týdnů o opatřeních, jež v souvislosti se stížností provedla,
4. bude-li se stížnost opakovat, bude IBE věnovat tomuto problému zvláštní pozornost v rámci dalšího auditu,
5. obdrží-li IBE více stížností účastníků kurzů, vyhrazuje si IBE právo provést „dodatečný“ audit, o němž bude příslušnou vzdělávací instituci včas informovat,
6. neprovede-li vzdělávací instituce během čtyř týdnů od „dodatečného“ auditu prokazatelně opatření s cílem odstranit zjištěné nedostatky, je IBE povinen informovat o této skutečnosti EB-Forum a regionální vládu podporující DPV (prostřednictvím tzv. „vzdělávacího konta“); EB-Forum může následně odejmout vzdělávací instituci certifikaci (pečeť kvality), v důsledku čehož pominou předpoklady pro čerpání podpory v rámci „vzdělávacího konta“ účastníků kurzů dané vzdělávací instituce.

V oblasti poradenství nebyly identifikovány žádné oficiální seznamy poradců pro certifikační systém OÖ EBQS. Tato oblast funguje na principu volného trhu.

Více informací o systému OÖ EBQS je uvedeno v uživatelské příručce OÖ EBQS viz příloha č. AT-12, resp.: <http://www.ibe.co.at/web/information/information33.pdf>. Souhrnné informace o OÖ EBQS a dalších regionálních certifikačních systémech v Rakousku, včetně certifikačních orgánů a procesů, podmínek pro certifikaci, poplatků a časového omezení platnosti certifikátů, atd. jako i o dalších nástrojích prokazování kvality vzdělávacích institucí viz příloha č. AT-4. Stručný přehled o systému CERT^{NÖ} je dostupný online na web <http://www.donauuni.ac.at/de/department/wbbm/bereich/erwachsenenbildung/cert/09663/index.php> adrese:

Poplatky

Následující tabulka shrnuje poplatky za první a následné audity dle regionálních systémů certifikace OÖ EBQS a CERT^{NÖ}:

Regionální systém certifikace	První audit (certifikace)	Následný audit (re-certifikace)
OÖ EBQS	EUR 1.899,-*	EUR 1.299,-*
CERT ^{NÖ}	EUR 450,-	EUR 250,-

* včetně DPH ve výši 10%.

Alternativní nástroje prokazování kvality

Kromě certifikace, rakouské vzdělávací instituce v DPV prokazují svou kvalitu např.:

1. Členstvím v asociacích DPV

Asociace DPV spolupracují v rámci Pracovní skupiny pro systémy dalšího vzdělávání (ARGE Arbeitsgemeinschaft Weiterbildungssystem), viz <http://www.arge-wbs.at>

Mezi významné asociace DPV v Rakousku patří zejména:

- **Konference vzdělávání dospělých v Rakousku** (KEBÖ, *Konferenz der Erwachsenenbildung Österreichs*).
- **Rakouský Institut profesní podpory** (BFI, *Berufsförderungsinstitut Österreich*), viz <http://www.bfi.at>,
- **Svaz rakouských lidových (národních) univerzit** (VÖV, *Verband österreichischer Volkshochschulen*), viz <http://www.vhs.or.at>,
- **Svaz rakouského odborového vzdělávání** (VÖGB, *Verband österreichischer gewerkschaftlicher Bildung*): viz <http://www.voegb.at>,
- **Spolkový Institutu St. Wolfgang pro vzdělávání dospělých** (BIFEB, *Bundesinstitut für Erwachsenenbildung St. Wolfgang*), viz <http://www.bifeb.at>,
- **Institut pro vzdělávání dospělých** (ÖIEB, *Institut für Erwachsenenbildung*), viz <http://www.oieb.at>,
- **Sdružení vzdělávacích domů** (institutů, center) **Rakouska** (*Arge Bildungshäuser, Arbeitsgemeinschaft der Bildungshäuser Österreich*), viz <http://www.arge-bildungshaeuser.at>,
- **Svaz rakouských vzdělávacích zařízení** (*Ring Österreichischer Bildungswerke*), viz <http://members.telering.at/bildungswerke>,
- **Sdružení vzdělávání pro dospělé v Salzburgu** (ARGE SEB, *Arbeitsgemeinschaft Salzburger Erwachsenenbildung*), viz <http://www.eb.salzburg.at>.

2. Členstvím v jiných sdruženích DPV

Například v spolkové zemi Burgenland (východní Rakousko) některé instituce DPV vytvořily tzv. **Konferenci pro DPV** (BuKEB, *Burgenländische Konferenz der Erwachsenenbildung*, viz <http://www.bukeb.at/>), která je pouze volným sdružením a nemá charakter asociace. Jedním z významnějších projektů BuKEB je "Poradenství ve vzdělávání" (*Bildungsberatung Burgenland*), který ustanovil informační platformu pro profesní vzdělávání a kvalifikace. Právním základem pro podporu DPV ve spolkové zemi Burgenland je Zákon na podporu kultury v Burgenland z roku 1980 (*Burgenländische Kulturförderungsgesetz*). Více informací o dalším vzdělávání v Burgenland viz <http://www.burgenland.at/bildung/erwachsenenbildung>.

3. European Foundation for Quality Management (EFQM), viz <http://www.qualityaustria.com/index.php?id=490>.

2.2.4 Belgie

Základní informace o systému DPV v Belgii jsou uvedeny v příloze č. BE-1. Vyplněný dotazník je zařazen jako přílohy č. BE-2, BE-3 a BE-4.

Legislativa

Pro oblast DPV jsou relevantní zejména následující právní úpravy:

Celonárodní působnost

č. 201566/2004: *Décret relatif à l'agrément et au subventionnement des organismes d'insertion socioprofessionnelle et des entreprises de formation par le travail* (principy pro schvalování a financování vzdělávacích organizací a společností nabízejících profesní vzdělávání),

Valónské společenství

č. 29614/2003: *Accord de coopération relatif à la validation des compétences dans le champ de la formation professionnelle continue, conclu entre la Communauté française, la Région wallonne et la Commission communautaire française* (uznávání kompetencí v dalším vzdělávání),

Vlámské společenství

č. 36712/2004: *Décret relatif à l'obtention d'un titre de compétence professionnelle* (získávání profesních kompetencí),

č. 35865/2004: *Décret relatif à la création de l'agence autonomisme externe de droit public Office flamand de l'Emploi et de la formation professionnelle* (zřízení Vlámské agentury pro zaměstnanost a profesní vzdělávání).

Více informací o výše uvedených právních normách viz příloha č. BE-17.

V blízké době se nepředpokládá vývoj v legislativní oblasti. Vazba legislativy na národní strategie/koncepce a na mezinárodní systémy nebyla zjištěna.

Pobídky a motivace

V rámci dotazníkového šetření nebyly zjištěny specifické informace pro tuto oblast.

Informace o trhu/systémy

V Belgii je certifikováno ca. 20% vzdělávacích institucí v DPV. Daleko nejrozšířenějším systémem je systém Q*for, který ovšem certifikuje pouze soukromé vzdělávací instituce. U veřejných vzdělávacích institucí nebyl zjištěn žádný formalizovaný certifikační nebo auditní proces. Procento veřejných zdrojů poskytovaných certifikovaným institucím je proto velmi malé.

Dle výsledků dotazníkového šetření je role certifikace ISO u vzdělávacích institucí marginální, protože primárně neposuzuje vzdělávací aspekty.

Procesy a instituce

Procesy a instituce jsou vždy spojeny s konkrétním systémem. Proto jsou v následující části popsány pouze procesy a instituce u systému, který byl v rámci dotazníkového šetření identifikován jako převažující.

System Q*for

Q*for je systém certifikace institucí dalšího vzdělávání. Systém certifikuje soukromé vzdělávací instituce ve všech regionech Belgie na základě procesní a obsahové analýzy. Základní informace o systému viz <http://www.qfor.net/>. Metodologie byla vyvinuta v rámci programu Leonardo da Vinci. Provozovatelem systému v Belgii je soukromá organizace Management Information SA (Maninfo) se sídlem v Bruselu viz www.maninfo.be. Na základě zjištění dotazníkového šetření měla Maninfo v roce 2005 11 zaměstnanců, včetně auditorů, požadavky na jejich kvalifikaci nejsou k dispozici. Předpokládá se, že další auditori jsou externě kontraktováni. Jejich počet nebyl identifikován.

Audit Q*for se skládá z několika částí:

1. Shromáždění základních informací o žadateli prostřednictvím formuláře: lektoři, kurzy, služby, vzdělávací metody, klienti, atd. (příklad formuláře viz příloha č. BE-9, instrukce k vyplnění formuláře viz příloha BE-16),
2. Auditor kontaktuje náhodně vybrané zákazníky instituce a zjišťuje spokojenost zákazníků s poskytovanými službami, zejména v následujících oblastech:
 - přípravná fáze a průběh projektu
 - řízení projektu
 - kvalita lektorů
 - výstupy a nástroje
 - následná podpora
 - kontakt se zákazníkem, administrace
 - logistika, infrastruktura
 - poměr kvality a ceny
 - celková spokojenost
3. Auditor navštíví instituci žádající o certifikaci a provede kontrolu na místě, verifikuje poskytnuté údaje, seznámí instituci s výsledkem šetření dle předcházejícího bodu,
4. Auditor zpracuje závěrečnou zprávu a projedná ji s příslušnou vzdělávací institucí příklad viz BE-8.
5. V případě pozitivního výsledku certifikačního procesu (min. 80% odpovědí "spokojen a "velmi spokojen" v rámci průzkumu spokojenosti zákazníků) žadatel obdrží certifikát s platností 3 roky a právo užívat logo Q*for na svých materiálech.

V rámci dotazníkového šetření nebyl identifikován žádný oficiální seznam poradců pro implementaci systému Q*for. Po zahájení certifikačního procesu je každému žadateli přiřazen kontaktní pracovník certifikačního orgánu, který žadateli poskytuje podporu v průběhu certifikačního procesu a odpovídá na jeho případné dotazy.

Certifikační orgán Q*for Management Information poskytuje dodatečné poradenské služby případným zájemcům (nad rámec informací týkajících se systému Q*for) jako např. průzkumy trhu, přístup k různým databázím, životopisy lektorů v specifických oblastech, hodnocení vzdělávacích aktivit, komparativní studie apod. Tyto činnosti jsou ovšem zpoplatněny.

Formální kontrolní mechanismy monitorující kvalitu certifikovaných institucí po obdržení certifikátu nebyly zjištěny. Po vypršení platnosti certifikátu lze požádat o re-certifikaci.

Poplatky

Poplatek za certifikaci je EUR 247,89 za začátek certifikačního procesu + EUR 74,37 za každou auditní hodinu, celkově v průměru cca EUR 4.000,- pro středně velkou instituci. V rámci dotazníkového šetření nebyla identifikována možnost částečné refundace nebo spolu-financování těchto nákladů z veřejných nebo soukromých zdrojů.

Alternativní nástroje prokazování kvality

Mezi další nástroje prokazování kvality vzdělávacích institucí patří zejména:

- reputace (zejména u soukromých subjektů, cca 50%),
- atraktivita cen jako hlavní nástroj pro malé a středně velké instituce (cca 50%).

2.2.5 Velká Británie a Severní Irsko

Základní informace o institucionálním zázemí pro oblast DPV ve Velké Británii byly poskytnuty kanceláří KPMG Birmingham a jsou uvedeny v příloze č. UK-1. Benchmarkingový dotazník byl vyplněn kanceláří KPMG Belfast (viz přílohy č. UK-4, UK-5 a UK-6) a primárně popisuje oblast DPV v regionu Severního Irsku. Informace o certifikaci vzdělávacích institucí v DPV v Severním Irsku jsou souhrnně uvedeny v příloze č. UK-7. Obecný popis systému a institucionálního zázemí DPV v Severním Irsku je uveden v přílohách č. UK-2 a UK-3.

Všechny materiály a informace o DPV ve Velké Británii byly poskytnuty v anglickém jazyce. Tato kapitola proto uvádí pouze rámcový přehled systému DPV ve Velké Británii. Detailní informace jsou k dispozici ve výše uvedených samostatných přílohách.

Legislativa

V rámci dotazníkového šetření nebyla zjištěna specifická legislativa upravující oblast certifikace vzdělávacích institucí v DPV. Na obecné úrovni je oblast profesního vzdělávání upravena zákony jako např. Employment and Training Act, nebo Learning and Skills Act. Více informací k obecné legislativě v DPV jako i k národním strategiím v této oblasti viz příloha č. UK-7.

Pobídky a motivace

Pobídky jsou poskytovány zejména zaměstnavatelům ve formě např. daňových výhod nebo finanční dotace. Akreditace nabízených vzdělávacích programů je hlavní podmínkou pro instituce DPV k získání veřejných prostředků. Mezi hlavní nevýhody certifikace patří zejména:

- přísné podmínky a procesy certifikace
- minimální počet účastníků kurzů
- administrativní náročnost a pravidelné kontroly
- odpovědnost za kvalitu lektorů a poskytovaného vzdělávání
- možné poplatky za akreditaci jednotlivých kurzů (nad rámec poplatků za certifikaci instituce jako celku)

Více informací viz příloha č. UK-7.

Informace o trhu/systémy

Školy a organizace DPV jsou většinou místní/regionální instituce, které mohou být certifikovány certifikačními orgány působícími na národní, a v některých případech i mezinárodní, úrovni. Akreditaci certifikačních orgánů provádí Qualifications and Curriculum Authority (QCA), viz www.qca.org.uk (ca. 600 zaměstnanců v UK). V současnosti působí v UK více než 100 certifikačních orgánů, které jsou akreditovány QCA. Jejich seznam je dostupný na adrese <http://www.accreditedqualifications.org.uk/AwardingBodyDirectory.aspx>. Mezi hlavní certifikační orgány patří zejména:

- Oxford, Cambridge & RSA Examinations (OCR), viz <http://www.ocr.org.uk> (ca. 900 zaměstnanců v UK)
- City & Guilds, viz <http://www.city-and-guilds.co.uk> (ca. 750 zaměstnanců v UK)
- Edexcel, viz <http://www.edexcel.org.uk> (ca. 1.500 zaměstnanců v UK)

Mezi další důležité organizace/instituce v systému DPV ve Velké Británii patří zejména:

Anglie

- Department for Education and Skills, viz www.dfes.gov.uk
- Learning and Skills Council, viz www.lsc.gov.uk
- The National Skills Academy Network, viz www.nationalskillsacademy.gov.uk
- Quality Improvement Agency, viz www.qia.org.uk
- Office for Standards in Education (Ofsted), viz www.ofsted.gov.uk
- The National Open College Network (NOCN), viz www.nocn.org.uk

Severní Irsko

- Department of Employment and Learning (DEL), viz www.delni.gov.uk
- Learning and Skills Development Agency (LSDA), viz www.lsda.org.uk
- Council for the Curriculum, Examinations & Assessment (CEA), viz www.ccea.org.uk
- Joint Council for Qualifications (JCQ), viz www.jcq.org.uk
- Federation of Awarding Bodies (FAB), viz www.awarding.org
- The Association of Northern Ireland Colleges (ANIC), viz www.femeansbusiness.com
- Education and Training Inspectorate (ETI), viz www.etini.gov.uk
- Skills for Business Network, viz www.ssda.org.uk

Detailní informace a popis výše uvedených organizací/institucí, jejich vzájemných vazeb, včetně financování, certifikace a monitoringu viz přílohy č. UK-1, UK-2, UK-3 a UK-7.

Procesy a instituce

Informace o certifikačních a monitorovacích procesech, včetně webových odkazů na stránky QCA a hlavní certifikační orgány (OCR, City & Guilds, Edexcel) obsahující informace pro žadatele o akreditaci/certifikaci, uživatelské příručky, přihlášky, formuláře, atd. viz příloha č. UK-7.

Poplatky

Za akreditaci certifikačních orgánů si QCA neúčtuje žádné poplatky. Za certifikaci vzdělávacích institucí si certifikační orgány většinou účtují jednorázové poplatky, např.:

- **OCR:** 260 – 275,- GBP pro nové instituce a dodatečně 175 – 205,- GBP pro další akreditované schéma; přehled poplatků OCR je dostupný na adrese: http://www.ocr.org.uk/data/publications/publications_catalogues_and_fees_lists/Fees%20List%202006_07.pdf,
- **City & Guilds:** 1.500,- GBP za prvotní certifikaci a 1 vzdělávací kurz.

Poplatky za certifikaci nejsou obecně propláceny z veřejných zdrojů, ovšem instituce je mohou pokrýt z grantů poskytovaných Ministerstvem školství nebo Ministerstvem pro zaměstnanost a vzdělávání (Severní Irsko).

Alternativní nástroje prokazování kvality

Jedním z alternativních nástrojů prokazování kvality je získání různých ocenění, jako např.:

- Investors in People

- National Training Awards

Více informací viz příloha č. UK-7.

2.2.6 Souhrn a vyhodnocení

Přehled odpovědí

Následující tabulka poskytuje přehledný souhrn odpovědí na dotazníkové otázky, které korespondují s tématickými okruhy benchmarkingového dotazníku identickými s vnitřním členěním informací, které bylo zvoleno pro všechny země v rámci této komponenty. Otázky týkající se metodické podpory jednotlivých systémů jsou souhrnně zpracovány v příslušné kapitole.

Otázky	Švýcarsko	Holandsko	Rakousko	Belgie	Velká Británie a Severní Irsko
Existuje legislativa specificky pro danou komponentu?	NE	NE	NE	NE	NE
Obsahuje legislativa explicitní reference na národní programy, strategie a koncepce?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Obsahuje legislativa explicitní reference na mezinárodní systémy, programy a strategie?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Jsou připravovány nové právní normy (nebo novelizace stávajících)?	NE	NE	NE	NE	NE
Existují pobídky k certifikaci/akreditaci?	ANO viz příslušná kapitola	N/A	ANO viz příslušná kapitola	N/A	ANO viz příslušná kapitola
Jaké jsou výhody certifikace/akreditace?	viz příslušná kapitola	N/A	viz příslušná kapitola	N/A	viz příslušná kapitola
Existují nějaké nevýhody certifikace/akreditace (bariéry k)?	ANO viz příslušná kapitola	N/A	NE	N/A	ANO viz příslušná kapitola
Jsou certifikační/akreditační procesy řízeny na národní nebo regionální úrovni?	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola
Systémy certifikace/akreditace.	EduQua ISO jiné	IoE CEDEO	ISO OÖ EBQS CERT ^{NO} EduQua LQW	Q*for	QCA

Otázky	Švýcarsko	Holandsko	Rakousko	Belgie	Velká Británie a Severní Irsko
Certifikační orgány pro jednotlivé systémy.	SQS SGS IQB-FHS ProCert ProFormatio ns SCEF	IoE CEDEO	EB-Forum IBE	Managment Information AS (Maninfo)	OCR City & Guilds Edexcel další (více než 100)
Jaké je personální zajištění certifikačních orgánů?	SQS: 140 SGS: 40 IQB-FHS: 10 ProCert: 40 ProFormatio ns:10 SCEF: 10	IoE: 500 CEDEO: 15	N/A	Maninfo: 11	OCR: 900 City & Guilds: 750 Edexcel: 1.500
Jaká jsou kritéria pro certifikaci?	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola
Existují metodologie a postupy pro žadatele o certifikaci?	ANO viz příslušná kapitola	IoE: ANO viz příslušná kapitola	ANO viz příslušná kapitola	ANO viz příslušná kapitola	ANO viz příslušná kapitola
Existuje vícestupňová certifikace odrážející různé úrovně „kvality“ subjektů, které jsou certifikovány?	NE	NE	NE	NE	NE
Je doba platnosti certifikace časově omezena?	ANO 3 roky	NE	ANO 3 roky	ANO 3 roky	NE
Popište certifikační procesy.	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola
Jsou certifikované subjekty monitorovány, kontrolovány a auditovány?	ANO viz příslušná kapitola	IoE: ANO viz příslušná kapitola	ANO viz příslušná kapitola	NE	ANO viz příslušná kapitola
Jsou aplikována represivní opatření v případě nedodržení podmínek certifikace?	ANO viz příslušná kapitola	IoE: ANO viz příslušná kapitola	ANO viz příslušná kapitola	NE	ANO viz příslušná kapitola
Existuje seznam poradců pro daný systém?	NE	NE	NE	NE	ANO viz příslušná kapitola
Jsou náklady související se získáním certifikace/akreditace (spolu)financované z veřejných a/nebo soukromých zdrojů?	NE	NE	NE	NE	NE
Jaké jsou poplatky za certifikace/akreditaci za celé období certifikace/akreditace?	ca. EUR 2.000,- pokud samostatně ca. EUR 1.000,- pokud v kombinaci s ISO	N/A	EUR 1.899,- první audit	EUR 247,89 + EUR 74,37 za každou hodinu auditora	OCR: GBP 260 – 275,- City & Guilds: GBP 1.500,-

Otázky	Švýcarsko	Holandsko	Rakousko	Belgie	Velká Británie a Severní Irsko
Které jiné nástroje (kromě získání certifikace) jsou využívány k prokázání kvality?	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola
Jaké procento ze všech vzdělávacích institucí v DPV je certifikováno (odhad)?	ca. 40-45% z toho EduQua: 85% ISO: 30% jiné: < 2%	IoE: 100% (veřejné instituce) CEDEO: 3,5%	N/A	ca. 20%	QCA: 100% (veřejné instituce)
Jaké procento veřejných zdrojů, které jsou poskytovány všem vzdělávacím institucím v DPV, je poskytováno certifikovaným institucím (odhad)?	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Jaké procento nejvýznamnějších vzdělávacích institucí v DPV je certifikováno?	> 50%	N/A	N/A	ca. 20%	N/A

Legenda: N/A = non-applicable/non-available: příslušná otázka se na danou zemi nevztahuje příp. údaje nebyly zjištěny.

Příklad následné analýzy

Pro další analytickou práci se získanými informacemi uvádíme příklad možného postupu při identifikaci základních skupin systémů dle jejich převládajících charakteristik.

Certifikační systémy identifikované v rámci dotazníkového šetření jsme hodnotili ze dvou základních hledisek, které představují odlišný charakter vlastností, které jednotlivé systémy vzájemně odlišují:

1. prokázání kvality jako požadavek na dostupnost veřejných zdrojů,
2. charakter hodnocení kvality, její frekvence a iniciátor hodnotícího procesu.

Systémy certifikace pak byly následně přiřazeny do příslušného kvadrantu v následující tabulce v návaznosti na jejich vztah k výše uvedeným hlediskům:

		dostupnost veřejných zdrojů (na základě prokázání kvality)	
		ano	ne
charakter hodnocení kvality (frekvence/initiátor)	certifikace (jednorázové/ žadatel)	EduQua (CH) OO EBQS (AT)	Q*for (BE) CEDEO (NL)
	inspekce (pravidelné/ regulátor)	IoE (NL) QCA (UK)	N/A

Na základě komparativní analýzy provedené dle definovaných hledisek výše uvedené tabulky byly identifikovány čtyři základní kategorie systémů certifikace institucí v DPV, s následujícími charakteristickými znaky:

1. Systémy požadované certifikace (EduQua, OÖ EBQS):

Vznik těchto systémů je iniciován veřejnými nebo neziskovými subjekty (útvary na ministerstvech, asociace vzdělávacích institucí, apod.). Certifikace (dle státním orgánem uznaného systému certifikace) není povinná, ale je požadována jako podmínka pro přidělení veřejných zdrojů.

V oblasti financování v rámci této kategorie byly identifikovány různé přístupy a definice cílových skupin pro veřejnou podporu ve vazbě na certifikaci subjektů které vzdělávání poskytují:

- Ve Švýcarsku je cílovou skupinou veřejné podpory poskytovatel DPV (tj. samotná vzdělávací instituce), ovšem pouze za předpokladu, že je certifikován dle (Kantonem uznaného) systému;
- V Rakousku je cílovou skupinou veřejné podpory příjemce DPV (tj. účastníci kurzů DPV), ovšem pouze za předpokladu, že absolvovali kurz v rámci instituce, která je certifikována dle systému uznaného regionální vládou příslušné spolkové země (např. OÖ EBQS v Horních Rakousech). Veřejná podpora je poskytována prostřednictvím vzdělávacích „poukazů“ nebo „kont“.

Impuls k zahájení hodnotícího procesu vychází v tomto případě od žadatele. Certifikace je prováděna na dobrovolné bázi. Primárními důvody jsou odlišení se od ostatních poskytovatelů DPV, zvýšení vlastní konkurenceschopnosti, a především získání přístupu k veřejným prostředkům (pro samotné instituce nebo pro koncového příjemce). Certifikace je časově omezena a po vypršení doby platnosti instituce musí obvykle požádat o re-certifikaci.

Skutečnost, že vznik systémů je iniciován neziskovými a/nebo veřejnými subjekty (např. asociacemi dalšího vzdělávání), má pozitivní vliv na zvyšování kvality certifikačního procesu (znalost vzdělávacích metodik a procesů) a má za následek i větší zapojení těchto asociací do rozvoje systému.

2. Systémy povinné inspekce/hodnocení (IoE, QCA):

Vznik systémů je iniciován veřejnými a neziskovými subjekty (ministerstva, asociace) na základě právní úpravy nebo národních strategií a koncepcí. Regulace je zavedena za účelem kontroly financovaných subjektů a má charakter inspekce, příp. hodnocení (assessment), která může obsahovat i prvek sebehodnocení (a následné kontroly výsledků těchto sebehodnocení regulátorem/ financovatelem). Pro tyto systémy je rovněž příznačná přímá vazba pozitivního výsledku inspekce na dostupnost veřejných zdrojů. Doba platnosti „certifikace“ není obvykle časově omezena. Instituce zůstává „certifikována“ a má nárok na veřejné prostředky tak dlouho, pokud nezíská negativní hodnocení v rámci inspekce, resp. hodnotícího procesu.

Primární impuls k „certifikaci“, resp. k „zařazení do systému“ (a tím i získání přístupu k veřejným zdrojům) sice vychází od žadatele, ovšem po kladném výsledku prvního hodnocení iniciativu přebírá regulátor, resp. poskytovatel finančních prostředků (v tomto případě státní orgán) a inspekce/hodnocení se stává povinnou činností. Hlavním důvodem je kontrola využívání veřejných prostředků a ujištění, že veřejné zdroje nefinancují nekvalitní vzdělávání.

3. Systémy nepožadované certifikace (Q*for, CEDEO):

Pro tyto systémy je charakteristická absence provázanosti mezi certifikací a získáním veřejné podpory. Vznik těchto systémů je iniciován soukromými subjekty a fungují primárně na tržním principu. Úspěch systému (penetrace na trhu) může do určité míry záviset na kvalitě marketingu vlastníka systému, nikoliv na kvalitě vzdělávání poskytovaného certifikovanými institucemi.

Tyto systémy obvykle nestanovují formální kritéria pro samotnou vzdělávací instituci, jejichž splnění je potřebné k získání certifikace. Primárním kritériem pro certifikaci je spokojenost zákazníků, což poskytuje poněkud subjektivní vyjádření ke skutečné kvalitě vzdělání, které certifikovaná instituce nabízí. Spokojenost zákazníků nemusí mít přímou vazbu na kvalitu vzdělávacího procesu.

Impuls k zahájení hodnotícího procesu (certifikace) vychází od žadatele (samotné instituce). Primárním důvodem je snaha o odlišení se od ostatních poskytovatelů a zvýšení vlastní konkurenceschopnosti. Pro tyto systémy je charakteristická relativní obtížnost získávání informací o jejich fungování.

4. Systémy nepovinné inspekce/hodnocení (ve zkoumaném vzorku nebyly zjištěny):

Tato kategorie z logiky věci neobsahuje žádný systém. Inspekce je ve své podstatě prováděna v reakci na určitou regulaci, a proto je povinná.

2.3 CERTIFIKACE PERSONÁLU

2.3.1 Švýcarsko

Základní informace o systému DPV ve Švýcarsku jsou uvedeny v příloze č. CH-1. Vyplněný dotazník je zařazen jako přílohy č. CH-2, CH-3, CH-4.

Legislativa

V rámci dotazníkového šetření nebyla zjištěna specifická legislativa pro tuto komponentu projektu. Základní informace o švýcarské legislativě pro oblast DPV jsou uvedeny v kapitole Certifikace Institucí: Švýcarsko.

Pobídky a motivace

V rámci dotazníkového šetření nebyly zjištěny specifické informace pro tuto oblast.

Informace o trhu/systémy

Na spolkové úrovni existuje cca 300 regulovaných profesí. Jednou z nich je i „vzdělavatel dospělých.“ Většina lektorů DPV ve Švýcarsku ovšem není formálně certifikována (nad rámec primární kvalifikace) dle žádného certifikačního systému. Jako „doklad kvality“ je většinou užíván vlastní životopis (získané vzdělání a odborné zkušenosti).

Pouze malé procento lektorů DPV (< 10%) je formálně certifikováno. Certifikace lektorů v DPV je prováděna většinou profesními federacemi (organizacemi). Na federální úrovni existují následující systémy certifikace pro vzdělavatele dospělých:

- SVEB (Švýcarská federace pro vzdělávání dospělých) úroveň 1 a 2, které jsou uznávané jednotlivými regiony, viz http://www.alice.ch/001alc_0205_de.htm,
- SVBA (Švýcarská federace pro firemní vzdělávání).

Z pohledu provázanosti jednotlivých komponent je zajímavé zjištění, že lektoři vzdělávací instituce, která žádá o certifikaci dle systému EduQua, musí být certifikováni podle SVEB (úroveň 1), resp. musí prokázat ekvivalentní znalosti/zkušenosti. Pro určení „ekvivalentní“ kvalifikace/zkušenosti lektorů hodnotitel EduQua posuzuje životopis každého lektora individuálně a rozhoduje jestli formální vzdělání a zkušenosti příslušného lektora jsou ekvivalentní certifikátu SVEB1. Navíc organizace SQS a eduQua formulovaly zvláštní požadavky na auditní zaměstnance certifikačních orgánů eduQua:

- auditor musí mít vysokoškolský vzdělání v pedagogice nebo obecně uznávaný diplom vzdělavatele dospělých nebo diplom SVEB2
- auditor musí mít lektorské zkušenosti v profesním vzdělávání o velikosti nejméně 1000 vyučovaných hodin. Zároveň musí prokázat znalost řízení kvality ve vzdělávání dospělých a schopnost analyzovat a hodnotit vzdělávací programy.

Procesy a instituce

Procesy a instituce jsou vždy spojeny s konkrétním systémem. Proto jsou v následující části popsány pouze procesy a instituce u systému, který byl v rámci dotazníkového šetření identifikován jako převažující.

Systém SVEB

Cílem systémů SVEB je poskytnout účastníkům potřebné metodické a didaktické vzdělání. Kurzy SVEB pro vzdělavatele dospělých jsou poskytovány od 1995. Po úspěšném ukončení všech požadovaných modulů účastníci získávají certifikát příslušné úrovně. SVEB poskytuje dvě základní úrovně certifikace:

SVEB 1: pozůstává z jednoho modulu a opravňuje držitele certifikátu **vyučovat** kurz v DPV, viz <http://www.moduqua.ch/course.aspx?id=67>. Identifikace modulu, základní informace o předpokladech a cílech modulu, profil kompetencí, údaje pro poskytovatele modulu a další informace o certifikátu SVEB 1 viz přílohy č. CH-12, CH-13 a CH-14.

SVEB 2: pozůstává z pěti modulů a opravňuje držitele **vyučovat a navrhnout** kurz v DPV, viz <http://www.moduqua.ch/course.aspx?id=81>. Identifikace jednotlivých modulů, základní informace o cílech modulů, profily kompetencí, údaje pro poskytovatele modulů a další informace viz přílohy č.:

- Modul 1: přílohy CH-12, CH-13 a CH-14;
- Modul 2: přílohy CH-15, CH-16 a CH-17;
- Modul 3: přílohy CH-18, CH-19 a CH-20;
- Modul 4: přílohy CH-21, CH-22 a CH-23;
- Modul 5: přílohy CH-24, CH-25 a CH-26.

Platnost certifikátu SVEB není časově ohraničena; po udělení certifikátu role SVEB končí. Nebyly identifikovány žádné monitorovací nebo auditní procesy, které by kontrolovaly kvalitu lektorů po udělení certifikátu. Kvalita lektorů je pak kontrolována a hodnocena zejména jejich zaměstnavateli, a to prostřednictvím dotazníků, které vyplňují studenti po skončení každého kurzu; příklady dotazníků viz přílohy č. CH-34 a CH-35.

Nízká kvalita lektora může znamenat ztrátu zaměstnání. Toto rozhodnutí ovšem přijímá zaměstnavatel lektora (na základě zpětné vazby získané z dotazníků), nikoliv SVEB. Případnou ztrátou zaměstnání lektor nepřichází o certifikát SVEB.

V rámci vzdělávání lektorů a jejich přípravy na certifikaci v rámci systému SVEB jsou nabízeny následující kurzy:

SVEB 1: Kurs slouží k dalšímu rozvoji lektorů, kteří se věnují celoživotnímu vzdělávání. Skládá se z cvičení, referátů, workshopů, výměny zkušeností, skupinových aktivit a další. Kurz trvá jeden semestr a skládá se z 16 bloků. Bližší informace viz <http://www.benedict.ch/zh,ha,163>

SVEB 2: Jedná se o semestrální kurs, jehož předpokladem je absolvování SVEB 1 či jiného podobného programu s příslušnou praxí. Jedná se o pět celodenních modulů probíhajících v sobotu a čtyřdenní seminář. Bližší informace viz http://www.zbw.ch/ausbildung_fuer_ausbilder/default.cfm?rubrik=218&beruf=4616

SVEB 3: Jedná se o semestrální kurs navazující na SVEB 2, obsahuje 6 modulů. Je zakončen certifikátem o absolvování. Bližší informace viz

http://www.zbw.ch/ausbildung_fuer_ausbilder/default.cfm?rubrik=218&beruf=4617

Dipl. Erwachsenenbildner/in (Höhere Fachschule für Erwachsenenbildung, Bern): Tříleté, příp. dvouleté studium zakončené diplomem. Studium je zaměřené na vedení kursů, vedení projektů a organizace. Bližší informace viz <http://www.erwachsenenbildung.ch/alisearch/Bern/SELF/SELF/003/1/00301.html>

Poplatky

V rámci dotazníkového šetření nebyly zjištěny specifické informace pro tuto oblast.

Alternativní nástroje prokazování kvality

Ve francouzsky mluvících regionech Švýcarska se lektori DPV mohou stát členy asociace ARFOR (Association Romande des Formateurs) jako alternativní možnost prokázání kvality. ARFOR klade vysoké nároky na kvalifikaci svých členů. Více informací na adrese <http://www.arfor.ch/>. V německy mluvících regionech Švýcarska obdobná asociace neexistuje.

2.3.2 Holandsko

Základní informace o systému DPV v Holandsku jsou uvedeny v přílohách č. NL-1 a NL-2, str. 108-127. Vyplněný dotazník je zařazen jako přílohy č. NL-4, NL-5, NL-6.

Legislativa

Informace o holandské legislativě pro oblast DPV jsou uvedeny v kapitole Certifikace Institucí: Holandsko.

Pobídky a motivace

V rámci dotazníkového šetření nebyly zjištěny specifické informace pro tuto oblast.

Informace o trhu/systémů

V rámci dotazníkového šetření nebyl v Holandsku identifikován jednotný formální proces certifikace personálu v DPV.

Část DPV je v Holandsku poskytována v rámci sítě Regionálních tréninkových center (RTC, jejichž součástí jsou různé instituce profesního vzdělávání a vzdělávání dospělých) a univerzitami a vyššími odbornými školami ve formě večerních kurzů pro dospělé. Tyto kurzy jsou většinou vyučovány lektory ze vzdělávacích institucí, které tyto kurzy/programy nabízejí, a proto se na ně vztahují stejná pravidla jako na lektory v primárním vzdělávání. V Holandsku tedy existují tři základní skupiny lektorů v DPV:

1. lektori v rámci sítě RTC (Senior Secondary Vocational Education MBO, Middelbaar Beroeps Onderwijs),

2. lektori ve vyšším odborném vzdělávání (Higher Professional Education HBO, Hoger Beroeps Onderwijs),
3. lektori v univerzitním vzdělávání (University Education WO, Wetenschappelijk Onderwijs).

Kvalifikační požadavky na lektory v každé z výše uvedených skupin jsou souhrnně zpracovány v příloze č. NL-27 dle následující struktury:

- a) specifická legislativa týkající se kvalifikace lektorů a učitelů,
- b) politika (policies) týkající se kvalifikací lektorů a učitelů,
- c) očekávaný budoucí vývoj v této oblasti.

Speciálním typem hodnocení profesních zkušeností je APL (Accreditation of Prior Learning), které porovnává získané profesní zkušenosti jednotlivce s kvalifikačními požadavky pro danou profesi. V případě, že jednotlivec splňuje kvalifikační požadavky pouze zčásti (např. 80%), může si potřebnou kvalifikaci doplnit studiem v rámci sítě RTC. Hodnotící kanceláře APL (assessment bureau) fungují při úřadech nezaměstnanosti, RTC, na univerzitách, nebo samostatně.

Práce hodnotitelů APL je blíže popsána v příloze č. NL-23, str. 5. Uživatelská příručka pro žadatele APL viz příloha č. NL-21 resp.:

http://www.kenniscentrumevc.nl/ufc/file2/evc_sites/rene/ed713380a08eb5fa9eda2ae57b3f166f/pu/uk_Co venant APL quality code external version DEF.pdf

Procesy a instituce

V rámci dotazníkového šetření nebyly zjištěny specifické informace pro tuto oblast.

Poplatky

V rámci dotazníkového šetření nebyly zjištěny specifické informace pro tuto oblast.

Alternativní nástroje prokazování kvality

V rámci dotazníkového šetření nebyly zjištěny specifické informace pro tuto oblast.

2.3.3 Rakousko

Základní informace o systému DPV v Rakousku jsou uvedeny v přílohách č AT-1, AT-2, AT-3. Vyplněný dotazník je zařazen jako příloha č. AT-4.

Legislativa

Viz kapitola Certifikace institucí: Rakousko.

Pobídky a motivace

Mezi hlavní výhody certifikace patří zejména:

- komparativní výhody, zvyšování vlastního image,
- uvádění v různých seznamech a databázích,
- získání odborné kvalifikace na základě profesních zkušeností,
- uznání individuálních kompetencí a kvalifikací.

Certifikace personálu v DPV dle systému WBA na základě kreditního systému ECTS zvyšuje atraktivitu systému WBA (viz níže).

V rámci dotazníkového šetření nebyly zjištěny žádné zásadní nevýhody certifikace. Mezi důvody, kvůli kterým se personál v DPV může rozhodnout nežádat o certifikaci patří např.:

- vysoké náklady,
- žádná přímá potřeba (povinnost vyplývající z legislativy),
- málo výhod v porovnání s potřebným úsilím.

Informace o trhu/systémů

Od 1. února 2007 mohou být kompetence a praktické zkušenosti lektorů v DPV auditovány a certifikovány nově založenou Akademií dalšího vzdělávání (WBA, WeiterBildungsAkademie, viz www.wba.or.at). Vývoj modulárního systému certifikace lektorů v DPV byl iniciován Spolkovým ministerstvem pro vzdělávání, vědu a kulturu. WBA spadá do gesce Spolkového institutu St. Wolfgang pro vzdělávání dospělých (BIFEB, Bundesinstitut für Erwachsenenbildung St. Wolfgang), který je podřízen Spolkovému ministerstvu pro vzdělávání, vědu a kulturu. Kromě certifikace lektorů WBA rovněž zabezpečuje akreditaci kurzů pro lektory v DPV.

Dalším certifikačním systémem dostupným pro lektory DPV je ISO 17024.

Procesy a instituce

Procesy a instituce jsou vždy spojeny s konkrétním systémem. Proto jsou v následující části popsány pouze procesy a instituce u systému, který byl v rámci dotazníkového šetření identifikován jako převažující.

System WBA

WBA je modulární certifikační systém pro lektory v DPV (adult educators), který certifikuje kompetence a praktické zkušenosti lektorů v DPV na základě definovaných standardů kvality. V případě, že lektor nedisponuje potřebnou kvalifikací/zkušenostmi, může si je doplnit v akreditovaných programech dalšího vzdělávání pro lektory v DPV.

System certifikace WBA (www.wba.or.at) je koordinován a řízen centrálně. Kancelář WBA ve Vídni zpracovává všechny přihlášky od uchazečů o certifikaci a zabezpečuje veškeré organizační a administrativní procesy systému. WBA ovšem uchazeče necertifikuje. Certifikáty WBA jsou udělovány BIFEB (viz <http://www.bifeb.at/newsletter/newsletter.html>), která je podřízenou organizací Spolkového ministerstva pro vzdělávání, vědu a kulturu. Projekt je financován z ESF (www.esf.at).

V rámci dotazníkového šetření nebyl zjištěn počet zaměstnanců WBA a BIFEB ani oficiální podmínky na jejich kvalifikaci a další profesní rozvoj. Výběrová řízení na odborné zaměstnance WBA obecně kladou důraz na praktické zkušenosti uchazečů v oblasti dalšího vzdělávání.

Cílovou skupinou pro WBA jsou všichni jednotlivci, kteří jsou nějakým způsobem zapojeni do procesu vzdělávání dospělých. Toto zapojení může mít formu řízení, plánování a organizace, vyučování, poradenství nebo činnosti v knihovnictví. Mezi základní charakteristiky systému WBA patří:

- a) čtyři hlavní cílové skupiny: lektori DPV, manažeři DPV, poradci DPV a knihovníci;
- b) uznávání jak již existujících formálních kvalifikací tak i neformálních, nebo neformálně získaných, zručností;
- c) posuzovány jsou různé dokumenty nebo „průkazy“ dokladující určitou kompetenci (certifikáty, potvrzení, hodnocení apod.);
- d) poskytování individuálního vzdělávání a kariérního poradenství školenými poradci;
- e) modulární studijní plán (curriculum) ve dvou částech (WBA1 a WBA2) založený na kompetenčních profilech;
- f) dva certifikáty:
 - **WBA 1:** certifikovaný vzdělavatel dospělých (30 kreditů ECTS),
 - **WBA 2:** promováný vzdělavatel dospělých (60 kreditů ECTS);
- g) síť uznaných vzdělávacích organizací
- h) decentralizovaný systém podpory prostřednictvím poradců.

Grafické znázornění modelu certifikace WBA 1 a 2 je uvedeno v příloze č. AT-23.

Pro získání certifikátu WBA 1 musí uchazeč prokázat teoretické znalosti i praktické zkušenosti v celkové hodnotě 30 kreditů ECTS. Mezi základní podmínky patří:

- ukončené odborné vzdělání,
- praktické zkušenosti v oblasti vzdělávání dospělých (minimum 300 hodin, v celkové hodnotě 6 kreditů ECTS),
- prokázání následujících sedmi kompetencí (viz příloha AT-25):
 - teoretické znalosti o sektoru vzdělávání (ohodnoceny 3 – 6 kredity ECTS), viz http://www.wba.or.at/studierende/bildungstheoretische_kompetenz_zertifikat.php

- o didaktické dovednosti (ohodnoceny 1,5 – 4 kredity ECTS), viz http://www.wba.or.at/studierende/didaktische_kompetenz_zertifikat.php
- o manažerské zručnosti (ohodnoceny 1,5 – 4 kredity ECTS), viz http://www.wba.or.at/studierende/management_kompetenz_zertifikat.php
- o konzultační dovednosti (ohodnoceny 1,5 – 4 kredity ECTS), viz http://www.wba.or.at/studierende/beratungs_kompetenz_zertifikat.php
- o znalosti v oblasti knihovnictví a informačního managementu (ohodnoceny 1,5 – 4 kredity ECTS), viz http://www.wba.or.at/studierende/kompetenz_bibliothekswesen_zertifikat.php
- o sociální zručnosti (social skills, ohodnoceny 2 – 5 kredity ECTS), viz http://www.wba.or.at/studierende/soziale_kompetenz_zertifikat.php
- o personální zručnosti (personal skills, ohodnoceny 2 – 5 kredity ECTS), viz http://www.wba.or.at/studierende/personale_kompetenz_zertifikat.php

Důležitou součástí certifikačního procesu je povinné „stanovení pozice“ uchazeče o certifikaci (standortbestimmung), které pozůstává z hodnocení kvalifikace a praktických zkušeností uchazeče v rámci kreditního systému ECTS. Pro získání certifikátu WBA1 je potřebných 30 kreditů ECTS. V případě, že v procesu „stanovení pozice“ získá uchazeč méně než 30 kreditů ECTS, může si zbývající kvalifikaci doplnit v rámci akreditovaných programů WBA.

Certifikát WBA1 je základní podmínkou pro získání certifikátu WBA2. Přidanou hodnotou certifikátu WBA2 je specializace uchazeče v jedné z následujících čtyř oblastí:

1. vyučování/vedení skupin/školení (learning/leading groups/training),
2. řízení vzdělávání (education management),
3. poradenství (consulting),
4. knihovnictví a informační management (librarianship and information management).

Pro získání certifikátu WBA2 musí uchazeč prokázat čtyři roky relevantních praktických zkušeností: 700 hodin včetně 300 hodin potřebných pro WBA1, z toho 400 hodin musí být v jedné ze čtyř výše uvedených oblastí specializace.

Certifikační proces je tvořen z následujících kroků:

1. prvotní konzultace (zdarma) specializovanými poradci WBA,
2. „stanovení pozice“ uchazeče,
3. vypracování vzdělávacího plánu,
4. účast na kurzech: získání chybějících kompetencí,
5. WBA certifikát 1,

6. WBA certifikát 2.

Platnost certifikátů WBA není časově omezena. Držitelé certifikátu WBA jsou hodnoceni Univerzitou Klagenfurt, která byla pověřena WBA vytvořením hodnotícího systému jako i vykonáváním samotného hodnocení. Tento systém je stále ve vývojové fázi a další údaje zatím nejsou k dispozici.

Souhrnné informace o systému WBA viz přílohy č. AT-4.

V rámci vzdělávání pro lektory nabízí Univerzita Donau-Universität Krems magisterské studium v oblasti dalšího profesního vzdělávání, které navazuje na WBA certifikát II. Jedná se o dvousemestrální studium, který zahrnuje celoživotní vzdělávání, management dalšího profesního vzdělávání, interkulturální kompetence a kompetence závislé na pohlaví, jako také srovnávání přístupů ke vzdělávání dospělých v různých zemích. Cena za kurz je 4900 EUR. Bližší informace viz <http://www.donau-uni.ac.at/de/departement/wbbm/news/id/09670/index.php>.

System ISO 17024

Akreditaci certifikačních orgánů pro systém ISO 17024 provádí Spolkové ministerstvo hospodářství a práce. Mezi hlavní certifikační orgány pro ISO 17024 patří zejména:

- SystemCert Zertifizierungs-GmbH, viz http://www.17024.org/index.php?option=com_content&task=view&id=32&Itemid=41
- Kellner & Khom Coaching & Trainings OEG, viz <http://www.ankh.at/ANKH.AT-159.htm>,
- BFI Steiermark (regionální instituce vzdělávání dospělých), viz <http://www.bfi-stmk.at/home/kurs/Personlichkeitsbildung/Allgemein/358266.php>,
- BFI Wien, viz www.bfi-wien.or.at/presse/kundinnenzeitung/kz_3_06.pdf?PHPSESSID=c62a7e8e5ef4d7484cfbe4225434e8ae,
- BFI Salzburg, viz [www.bfi-sbg.or.at/C1256D71004DEA8C/6AF6239FBD22C95CC125726B00518E4A/\\$File/NewsletterFrühja-hr07.pdf?OpenElement](http://www.bfi-sbg.or.at/C1256D71004DEA8C/6AF6239FBD22C95CC125726B00518E4A/$File/NewsletterFrühja-hr07.pdf?OpenElement).

Poplatky

Následující tabulka shrnuje poplatky za jednotlivé úkony v rámci certifikace WBA:

Úkon	Výše poplatku
"stanovení pozice" uchazeče	EUR 130,-
WBA certifikát 1	EUR 650,-
WBA certifikát 2	EUR 320,-

Alternativní nástroje prokazování kvality

V rámci dotazníkového šetření nebyly zjištěny specifické informace pro tuto oblast.

2.3.4 Belgie

Základní informace o systému DPV v Belgii jsou uvedeny v příloze č. BE-1. Vyplněný dotazník je zařazen jako přílohy č. BE-2, BE-3 a BE-4.

Legislativa

Viz kapitola Certifikace institucí: Belgie.

Právní úprava č. 29614/2003 zřizuje "Konsorcium" pro uznávání kompetencí pro jednotlivé profese, které je tvořeno následujícími organizacemi:

- *l'enseignement de promotion sociale* (síť institucí poskytujících vzdělávání dospělých),
- *l'Office wallon de la formation professionnelle* (Úřad pro profesní vzdělávání pro Valónský region),
- *Institut bruxellois francophone pour la formation professionnelle* (Úřad pro profesní vzdělávání pro bruselský region),
- *Formation permanente pour les classes moyennes et les petites et moyennes entreprises* (organizace reprezentující zájmy malých a středních podniků v dalším vzdělávání).

Pobídky a motivace

V rámci dotazníkového šetření nebyly zjištěny specifické informace pro tuto oblast.

Informace o trhu/systémy

V rámci dotazníkového šetření nebyl identifikován jednotný formalizovaný systém pro certifikaci personálu v DPV.

Lektoři v DPV získávají standardní univerzitní vzdělání v příslušném oboru. Následné prohlubování nebo zvyšování jejich kvalifikace je v jejich vlastní odpovědnosti, resp. zaměstnavatelé lektorů v DPV mohou od lektorů v příslušných programech požadovat, aby si doplnili svou stávající kvalifikaci (příp. získali nové kompetence) v návaznosti na vývoj a potřeby trhu v jejich oblasti specializace.

V jednotlivých oborech existují dílčí systémy certifikace lektorů, které fungují odděleně, nekoordinovaně a jsou značně fragmentovány dle jednotlivých profesí, zručností, jazykových regionů, apod. Obecně lze identifikovat dva základní typy systémů certifikací, které se vzájemně odlišují v charakteru certifikovaných kompetencí:

- Systémy zaměřené na **zručnosti** (skills track),

- Systémy zaměřené na **oborové/sectorové znalosti** (sector track).

Mezi nejrozšířenější systémy patří zejména:

- Systémy zaměřené na **zručnosti** (skills track):
 - Project Management Institute, **PMI** viz www.pmi.org,
 - The Coaching Square viz <http://www.coachingsquare.be>;
- Systémy zaměřené na oborové/sectorové znalosti (sector track):
 - Microsoft Certified Trainer, MCT, viz <http://www.microsoft.com/learning/mcp/mct/default.mspx>,
 - Ericksonian psychology, viz <http://users.swing.be/sw341234/formalg.htm>,
 - HBDI (Herrmann Brain Dominance Instrument), viz <http://www.diamondlearning.be/agenda7bis.htm>,
 - Six Sigma certifications (různé úrovně: green belt, black belt), viz <http://www.picsbelgium.be/modules/events/index.php?id=50>.

Procesy a instituce

Procesy a instituce jsou vždy spojeny s konkrétním systémem. Proto jsou v následující části popsány pouze procesy a instituce u systému, který byl v rámci dotazníkového šetření identifikován jako převažující.

System MCT

Cílovou skupinou tohoto certifikačního systému jsou zejména experti v oboru IT, kteří pracují jako lektori v soukromých vzdělávacích institucích a poskytují IT školení. Certifikace je většinou udělována na příslušné produkty/IT systémy společnosti Microsoft a re-certifikace je vázána na zavádění nových produktů na trh.

Certifikační proces MCT tvoří čtyři základní kroky:

1. Získání certifikované kompetence ve vybrané technické oblasti, např.:
 - a) Microsoft Certified Systems Engineer,
 - b) Microsoft Certified Systems Administrator,
 - c) Microsoft Certified Desktop Support Technician,
 - d) Microsoft Certified Solution Developer,
 - e) Microsoft Certified Application Developer,
 - f) Microsoft Certified Database Administrator,

- g) Microsoft Certified Professional Developer;
2. Demonstrace instruktážních prezentačních dovedností: (posouzení prezentačních/ instruktážních dovedností žadatele mohou být posouzeny i inspektorem při praktické výuce, což nemá vliv na podmínku doložení prezentačních dovedností jedním z níže uvedených způsobů):
- a) předložení certifikátu Certified Technical Trainer (Comp TIA CTT+),
 - b) úspěšné absolvování kurzu prezentačních dovedností,
 - c) doložení posudku (credential) prezentačních dovedností od jednoho z následujících poskytovatelů:
 - Microsoft (předchozí MCT),
 - Cisco Systems,
 - Citrix,
 - Novell,
 - Oracle,
 - d) doložení lektorských zkušeností na některé z akreditovaných vzdělávacích institucí;
3. Vyplnění přihlášky MCT;
4. Udělení certifikátu po předložení splnění všech certifikačních podmínek.

Certifikát může být odebrán v případě, že lektor při výuce nepoužívá originální studijní materiály společnosti Microsoft pro daný produkt, užívá logo MCT způsobem, který je v rozporu s podmínkami udělení certifikátu MCT, apod. Podrobné informace týkající se certifikačního procesu jsou uvedeny v uživatelské příručce viz příloha č. BE-7, příp. online na:

<http://www.microsoft.com/learning/mcp/mct/quide/default.mspx>.

Poplatky

V rámci dotazníkového šetření nebyly zjištěny specifické informace pro tuto oblast.

Alternativní nástroje prokazování kvality

V rámci dotazníkového šetření nebyly zjištěny specifické informace pro tuto oblast.

2.3.5 Velká Británie a Severní Irsko

Základní informace o institucionálním zázemí pro oblast DPV ve Velké Británii byly poskytnuty kanceláří KPMG Birmingham a jsou uvedeny v příloze č. UK-1. Benchmarkingový dotazník byl vyplněn kanceláří KPMG Belfast (viz přílohy č. UK-4, UK-5 a UK-6) a primárně popisuje oblast DPV v regionu Severního Irsku.

Informace o certifikaci personálu v DPV v Severním Irsku jsou souhrnně uvedeny v příloze č. UK-8. Obecný popis systému a institucionálního zázemí DPV v Severním Irsku je uveden v přílohách č. UK-2 a UK-3.

Všechny materiály a informace o DPV ve Velké Británii byly poskytnuty v anglickém jazyce. Tato kapitola proto uvádí pouze rámcový přehled systému DPV ve Velké Británii. Detailní informace jsou k dispozici ve výše uvedených samostatných přílohách.

Legislativa

V rámci dotazníkového šetření nebyla zjištěna specifická legislativa upravující oblast certifikace personálu v DPV. Na obecné úrovni je oblast profesního vzdělávání upravena zákony jako např. Employment and Training Act, nebo Learning and Skills Act. Více informací k obecné legislativě v DPV jako i k národním strategiím v této oblasti viz příloha č. UK-7.

Pobídky a motivace

V rámci dotazníkového šetření byly zjištěny pouze obecné informace pro tuto oblast. Certifikace, resp. prokázání odpovídajících kompetencí a kvalifikace v dané oblasti je základním předpokladem pro získání zaměstnání jako lektor v DPV. Více informací viz příloha č. UK-8.

Informace o trhu/systémy

V rámci dotazníkového šetření nebyl zjištěn centrální systém pro certifikaci lektorů v DPV a rovněž nebyl identifikován ústřední orgán pro certifikaci lektorů v DPV. Skolení lektorů v rámci National Vocational Qualifications poskytuje ca. 20 certifikačních orgánů. Obecné školení lektorů (trainer training) poskytují všechny hlavní certifikační orgány. Více informací viz kapitola Certifikace institucí: Velká Británie a Severní Irsko, resp. příloha č. UK-8.

Procesy a instituce

Informace o certifikačních procesech a institucionálním zázemí, které byly získány v rámci dotazníkového šetření jsou uvedeny v příloze č. UK-8. Pro lepší orientaci v uvedeném materiálu se doporučujeme seznámit i s přílohou č. UK-7.

Jeden z příkladů certifikace lektorů v DPV (OCR Certificate in FE Teaching) viz http://www.ocr.org.uk/Data/publications/datasheets_factsheets_overviews_and_information_briefs/OCR_Level_34152.pdf.

V rámci vzdělávání lektorů DPV byly zjištěny následující kurzy:

1. Certificate of Professional Development in Adult Teaching and Learning

University of Strathclyde nabízí tento kurz pro zájemce, kteří se zabývají vzděláváním dospělých. Je zaměřen na porozumění principům vzdělávání dospělých, učební styly vhodné pro dospělé, způsoby vzdělávání dospělých, či na politiku vzdělávání dospělých.

Kurs má přibližně 40 hodin, které zahrnují minimálně 10 hodin přímého kontaktu s učitelem (ve večerních hodinách, či o víkendech). Předpokládá se, že účastník ukončí kurs během tří měsíců. Cena je £150. Více viz <http://www.cll.strath.ac.uk/cpd/adult.htm>

2. MSc in Lifelong Learning

Jednoletý program nabízený University of Stirling, který probíhá skrze internet. Program má pět modulů, které se mimo jiné zabývají pravidly, poskytováním a změnami v dalším profesním vzdělávání. Dále také teorií a praxí, jakými způsoby je možné dospělé vzdělávat, či teoretickými a praktickými charakteristikami výzkumu v oblasti celoživotního vzdělávání. V současné době je program pozastaven. Více viz

http://www.external.stir.ac.uk/postgrad/course_info/hum_science/inst_edu/life-learn.php

Poplatky

Výše poplatků je do značné míry ovlivněna typem a délkou školení, resp. úrovní požadovaného certifikátu a každý certifikační orgán si účtuje jiné poplatky. Např. poplatek za OCR Certificate in FE Teaching je ca. 100 – 144,60 GBP v závislosti na certifikované úrovni. Více informací viz přílohy č. UK-8 a UK-7.

Alternativní nástroje prokazování kvality

V rámci dotazníkového šetření nebyly zjištěny specifické informace pro tuto oblast.

2.3.6 Souhrn a vyhodnocení

Přehled odpovědí

Následující tabulka poskytuje přehledný souhrn odpovědí na dotazníkové otázky, které korespondují s tématickými okruhy benchmarkingového dotazníku identickými s vnitřním členěním informací, které bylo zvoleno pro všechny země v rámci této komponenty. Otázky týkající se metodické podpory jednotlivých systémů jsou souhrnně zpracovány v příslušné kapitole.

Otázka	Švýcarsko	Holandsko	Rakousko	Belgie	Velká Británie a Severní Irsko
Existuje legislativa v oblasti DPV pro danou komponentu?	NE	ANO viz příslušná kapitola	NE	ANO viz příslušná kapitola	NE
Obsahuje legislativa explicitní reference na národní programy, strategie a koncepce?	N/A	NE	N/A	NE	N/A
Obsahuje legislativa explicitní reference na mezinárodní systémy, programy a strategie?	N/A	NE	N/A	NE	N/A
Jsou připravovány nové právní normy (nebo novelizace stávajících)?	NE	NE	ANO viz příslušná kapitola	NE	NE

Otázka	Švýcarsko	Holandsko	Rakousko	Belgie	Velká Británie a Severní Irsko
Existují pobídky k certifikaci?	N/A	N/A	ANO viz příslušná kapitola	N/A	ANO viz příslušná kapitola
Jaké jsou výhody certifikace?	N/A	N/A	viz příslušná kapitola	N/A	viz příslušná kapitola
Existují nějaké nevýhody certifikace (bariéry k)?	N/A	N/A	N/A	N/A	ANO viz příslušná kapitola
Jsou certifikační/akreditační procesy řízeny na národní nebo regionální úrovni?	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola
Systémy certifikace.	SVEB1, 2 SVBA jiné	primární vzdělání /APL/	WBA1, 2 ISO 17024	primární vzdělání, jiné (PMI, MCT)	viz příslušná kapitola
Certifikační orgány pro jednotlivé systémy.	SVEB SVBA profesní organizace	N/A	BIFEB	MCT: Microsoft	viz příslušná kapitola
Jaké je personální zajištění certifikačních orgánů?	N/A	N/A	N/A	N/A	viz příslušná kapitola
Jaká jsou kritéria pro certifikaci?	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola
Existují metodologie a postupy pro žadatele o certifikaci?	ANO viz příslušná kapitola	N/A	ANO viz příslušná kapitola	ANO viz příslušná kapitola	N/A
Existuje víceúrovňová certifikace odrážející různé úrovně „kvality“ subjektů, které jsou certifikovány?	ANO viz příslušná kapitola	N/A	ANO viz příslušná kapitola	ANO viz příslušná kapitola	ANO viz příslušná kapitola
Je doba platnosti certifikace časově omezena?	NE	NE	NE	ANO viz příslušná kapitola	NE
Popište certifikační procesy.	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola
Jsou certifikované subjekty monitorovány, kontrolovány a auditovány?	NE	N/A	N/A	N/A	ANO viz příslušná kapitola
Jsou aplikována represivní opatření v případě nedodržení podmínek certifikace?	NE	N/A	N/A	ANO viz příslušná kapitola	ANO viz příslušná kapitola
Existuje seznam poradců pro daný systém?	NE	N/A	NE	NE	N/A
Jsou náklady související se získáním certifikace (spolu)financované z veřejných a/nebo soukromých zdrojů?	N/A	N/A	N/A	N/A	NE
Jaké jsou poplatky za certifikaci za celé období certifikace/akreditace?	N/A	N/A	WBA1: EUR 130 + 650 = 780,- WBA2: EUR 320,-	N/A	Např. OCR: GBP 100 – 144,60

Otázka	Švýcarsko	Holandsko	Rakousko	Belgie	Velká Británie a Severní Irsko
Které jiné nástroje (kromě získání certifikace) jsou využívány k prokázání kvality?	viz příslušná kapitola	N/A	N/A	N/A	N/A

Legenda: N/A = non-applicable/non-available: příslušná otázka se na danou zemi nevztahuje příp. údaje nebyly zjištěny.

Příklad následné analýzy

Pro další analytickou práci se získanými informacemi a daty uvádíme v kapitole Certifikace institucí příklad možného postupu při identifikaci základních skupin systémů dle jejich převládajících charakteristik. Obdobný postup lze aplikovat i v případě certifikace personálu.

2.4 AKREDITACE VZDĚLÁVACÍCH PROGRAMŮ

2.4.1 Švýcarsko

Základní informace o systému DPV ve Švýcarsku jsou uvedeny v příloze č. CH-1. Vyplněný dotazník je zařazen jako přílohy č. CH-3, CH-4, CH5.

Legislativa

Základní informace o švýcarské legislativě pro oblast DPV jsou uvedeny v kapitole Certifikace Institucí: Švýcarsko.

Akreditací vzdělávacích programů se částečně zabývala právní úprava z poloviny 90-tých let, viz příloha CH-5, která z některých (větších) vyšších odborných škol (Höhere Fachschulen) vytvořila univerzity pro aplikované vědy (Fachhochschulen). Tato úprava se rovněž zabývala uznáváním kurzů a programů na nově vytvořených univerzitách pro aplikované vědy.

Pobídky a motivace

V rámci dotazníkového šetření nebyly zjištěny specifické informace pro tuto oblast.

Informace o trhu/systemy

Na oborové úrovni jsou vzdělávací programy členěny na dvě základní skupiny:

1. obory tvořící tzv. produktivní oblast národního hospodářství, které jsou důležité pro mezinárodní konkurenceschopnost švýcarského hospodářství, jako např. ekonomie, technické vědy, architektura, apod.
2. obory tvořící do tzv. vnitrostátní (domestic) oblast národního hospodářství, jako např. zdravotnictví, vzdělávání, apod.

V rámci dotazníkového šetření nebyl identifikován formální celonárodní systém akreditace pro vzdělávací programy v DPV. Certifikace/akreditace, resp. formální hodnotící proces uznávání kvality hodnoceného subjektu, probíhá ve Švýcarsku většinou na úrovni vzdělávacích institucí, resp. vzdělávacích útvarů velkých organizací a firem, nikoliv na úrovni jednotlivých programů/kurzů. Obecně platí pravidlo, že pokud je určitý vzdělávací program nabízen certifikovanou vzdělávací institucí/útvarem, pak splňuje požadavky na kvalitu a není proto nutné jej individuálně akreditovat.

Akreditace, jako formální proces uznání kvality individuálního vzdělávacího programu/kurzu, se částečně týká univerzit pro aplikované vědy (*Fachhochschulen*), které byly vytvořeny legislativní úpravou v polovině 90-tych let z některých (větších) vyšších odborných škol (Höhere *Fachschulen*), a které poskytují DPV ve formě večerních programů/kurzů pro dospělé. Kurzy jsou akreditovány spolkovou vládou. Pro akreditaci vzdělávacího programu vláda sleduje kritéria jako např. poptávku po vybraných kurzech (ze strany studentů), poptávku trhu po příslušných profesích, apod., což vede ke koordinaci nabídky vzdělávacích programů mezi jednotlivými institucemi. Schvalovací postupy pro obory a po-diplomová studia na vyšších odborných školách viz příloha č. CH-32.

Dle výsledků dotazníkového šetření je ovšem tento typ akreditace kurzů považován za dočasný fenomén. Vývoj směřuje k certifikaci institucí jako celku, nikoliv k akreditaci jednotlivých vzdělávacích programů.

Z pohledu provázanosti jednotlivých komponent je zajímavá skutečnost, že hodnocení kvality vzdělávacích institucí v rámci certifikačního procesu EduQua probíhá na vzorku vzdělávacích kurzů, které daná instituce

nabízí. Udělení certifikace EduQua příslušné vzdělávací instituci lze proto do určité míry považovat i za oficiální uznání kvality jejich kurzů.

Procesy a instituce

V rámci dotazníkového šetření nebyly zjištěny specifické informace pro tuto oblast. Procesy a instituce systému EduQua jsou podrobně popsány v kapitole Certifikace institucí: Švýcarsko.

Poplatky

V rámci dotazníkového šetření nebyly zjištěny specifické informace pro tuto oblast. Poplatky za certifikaci dle systému EduQua jsou uvedeny v kapitole Certifikace institucí: Švýcarsko.

Alternativní nástroje prokazování kvality

V rámci dotazníkového šetření nebyly zjištěny specifické informace pro tuto oblast.

2.4.2 Holandsko

Základní informace o systému DPV v Holandsku jsou uvedeny v přílohách č. NL-1 a NL-2, str. 108-127. Vyplněný dotazník je zařazen jako přílohy č. NL-4, NL-5, NL-6.

Legislativa

Pro oblast DPV jsou relevantní zejména následující právní úpravy:

- Zákon o Inspektorátu pro vzdělávání (Inspectorate of Education Act; **WOT**, *Wet op het Onderwijstoezicht*)
- Zákon o profesním vzdělávání a vzdělávání dospělých (Adult and Vocational Trainings Act; **WEB**, *Wet Educatie en Beroepsonderwijs*)
- Zákon o vyšším vzdělávání a výzkumu (Higher Education and Research Act; **WHW**, *Wet Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek*)
- Zákon o profesích ve vzdělávání (Education Professions Act; **WBIO**, *Wet Beroepen in het Onderwijs*)

Bližší popis výše uvedených zákonů viz příloha č. NL-28.

Dotazníkové šetření nezjistilo přímé odvolávky na národní a mezinárodní strategie, dokumenty koncepce a systémy ve výše uvedených zákonech. Existuje pouze nepřímá volná vazba na:

- holandský program jakosti APL (Quality Code APL), viz příloha č. NL-21;
- Boloňskou deklaraci (Bologna declaration), viz příloha č. NL-7a;

- aplikace "dublinkých kritérií" (Dublin Descriptors) na vzdělávací programy v rámci projektu Záruka kvality na holandských univerzitách (QANU, Quality Assurance Netherlands Universities), viz příloha č. NL-22, str. 55; a
- strategický dokument NVAO Akreditace v mezinárodní perspektivě viz příloha č. NL-25.

Pobídky a motivace

Akreditace vzdělávacích programů na veřejných vzdělávacích institucích je podmínkou pro získání veřejných zdrojů. Studenti mají právo na stipendium a studentskou půjčku poskytované vládou pouze v případě, že navštěvují akreditovaný vzdělávací program.

Akreditace vzdělávacích programů na soukromých vzdělávacích institucích má především tržní hodnotu pro vlastníky těchto programů. Kvalifikace získané v neakreditovaných programech nejsou uznávány holandskou vládou.

Informace o trhu/systémy

Velká část DPV je v Holandsku poskytována Regionálními tréninkovými centry (**RTC**, jejichž součástí jsou různé instituce profesního vzdělávání a vzdělávání dospělých) a univerzitami a vyššími odbornými školami ve formě večerních kurzů pro dospělé. Kvalita DPV je primárně sledována a vyhodnocována na úrovni jednotlivých vzdělávacích programů/ kurzů, nikoliv institucí.

Proces akreditace vzdělávacích kurzů DPV v Holandsku je prováděn centralizovaně a nebyly zjištěny regionální rozdíly nebo systémy. Pro vzdělávací programy existují dva hlavní akreditační orgány:

1. Akreditační organizace Holandska a Vlámka (**NVAO**, Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie),
2. Centrum pro kvalitu zkoušek (**KCE**, KwaliteitsCentrum Examinering).

Jednou z dalších možností na prokázání kvality vzdělávacího programu v DPV poskytovaném soukromou vzdělávací organizací je **CEDEO**. CEDEO je soukromá organizace, která sleduje a vyhodnocuje spokojenost zákazníků se službami v různých sektorech, včetně vzdělávacích programů a kurzů v oblasti profesního vzdělávání. Problémem, který je v této souvislosti uváděn je skutečnost, že samotná spokojenost klientů s určitým vzdělávacím programem nemusí nutně znamenat kvalitu vzdělávacího procesu. CEDEO doposud "certifikovalo" cca 300 institucí pro firemní vzdělávání z celkového počtu cca 8.500, což představuje zanedbatelné procento (cca 3,5%). Systém CEDEO je stručně popsán v příloze č. NL-11

Kompletní přehled všech dostupných typů vzdělávacích programů DPV v Holandsku, včetně identifikace typů institucí, v rámci kterých jsou tyto programy poskytovány, způsobů jejich financování (veřejné/soukromé zdroje), orgánů odpovědných za kvalitu, normativní reference, doby akreditace a kvalifikačního výstupu je uveden v příloze č. NL - 3.

Procesy a instituce

Procesy a instituce jsou vždy spojeny s konkrétním systémem. Proto jsou v následující části popsány pouze procesy a instituce u systémů, které byly v rámci dotazníkového šetření identifikovány jako převažující.

Systém akreditace dle NVAO

NVAO je ústředním akreditačním orgánem pro vzdělávací programy a kurzy v rámci univerzitního a vyššího profesního vzdělávání (včetně večerních programů a kurzů pro vzdělávání dospělých v rámci DPV). Akreditace je prováděna na základě hodnocení provedeného externím hodnotitelem (**VBI**). Seznam akreditovaných vzdělávacích programů je dostupný v centrálním registru **CROHO** (Central Register of Higher Education Study Programs). V případě negativního výsledku akreditačního procesu (neudělení akreditace):

- vzdělávací program ztrácí nárok na financování z veřejných zdrojů,
- kvalifikace poskytovaná vzdělávacím programem není oficiálně uznaná,
- program je vyjmut z centrálního registru CROHO.

Popis činnosti NVAO, akreditačního procesu, podmínek akreditace, atd. viz přílohy č. NL-7a, NL-7b a NL-9. Identifikace a zapojení externích hodnotitelů VBI do akreditačního procesu viz příloha č. NL-9. Příručka NVAO a některých VBI pro externí hodnocení kvality viz <http://www.ganu.nl/comasy/uploadedfiles/QANUKaderEN.pdf>. Bližší popis registru CROHO viz příloha č. NL-15.

Systém akreditace dle KCE

KCE primárně hodnotí způsob nastavení a kvalitu závěrečných zkoušek jednotlivých vzdělávacích programů a kurzů DPV poskytovaných v rámci sítě RTC. Toto hodnocení je prováděno jednou ročně na základě požadavků, které stanovují **KBB** (druh neziskových profesních organizací financovaných vládou, které fungují jako „znalostní centra“ pro jednotlivé profese). Seznam akreditovaných vzdělávacích kurzů je dostupný v rámci registru **CREBO** (Central Register of Vocational Courses).

Hodnotící proces KCE tvoří čtyři základní kroky:

1. výzkumná fáze (založena na studiu poskytnuté dokumentace), která se zaměřuje na zkušební proces a samotnou zkoušku,
2. verifikační fáze (založena na výsledcích výzkumné fáze),
3. vypracování hodnotící zprávy,
4. v případě negativního stanoviska je hodnotící zpráva zaslána ministru školství, a
 - vzdělávací program ztrácí nárok na financování z veřejných zdrojů,
 - kvalifikace poskytovaná vzdělávacím programem není oficiálně uznaná,
 - program je vyjmut z centrálního registru CREBO.

Kriteria, která KCE při hodnocení sleduje jsou uvedeny v příloze č. NL-14. Stručný popis organizací KBB viz přílohy č. NL-12 a č. NL-16. Bližší popis registru CREBO viz příloha č. NL-15.

Poplatky

Poplatek za akreditaci vzdělávacího programu je EUR 7.500,- u nových programů resp. EUR 500,- u existujících programů (opakovaná inspekce). Vlastník programu musí rovněž přeplatit náklady VBI za

hodnocení programu na místě, v průměru cca EUR 24.000,- (v závislosti na velikosti programu). Odhad interních nákladů vlastníků programů souvisejících s akreditací vzdělávacích programů v rámci vyššího profesního vzdělávání a univerzitního vzdělávání je cca EUR 55.000,- (samohodnocení, komunikace s NVAO a VBI).

Odhad průměrných interních nákladů vlastníků programů v rámci systému sítě RTC souvisejících s akreditací vzdělávacích programů je cca EUR 25.000,- ročně na celkovou koordinaci a cca EUR 5.000,- na každý program. Odhad nákladů na zajištění hodnocení způsobu nastavení a kvality závěrečných zkoušek organizací KCE je cca EUR 20.000,- (v závislosti na počtu zkoušek v rámci programu, apod.)

Alternativní nástroje prokazování kvality

V rámci dotazníkového šetření nebyly zjištěny specifické informace pro tuto oblast.

2.4.3 Rakousko

Základní informace o systému DPV v Rakousku jsou uvedeny v přílohách č. AT-1, AT-2, AT-3. Vyplněný dotazník je zařazen jako příloha č. AT-4.

Legislativa

Viz kapitola Certifikace institucí: Rakousko.

Pobídky a motivace

Mezi hlavní výhody akreditace patří zejména:

- komparativní výhody, zvyšování vlastního image,
- uvádění v různých seznamech a databázích,
- zvyšování transparentnosti,
- zvyšování orientace na kvalitu.

V rámci dotazníkového šetření nebyly zjištěny žádné zásadní nevýhody akreditace. Mezi důvody, kvůli kterým se vlastníci vzdělávacích programů mohou rozhodnout nežádat o akreditaci patří např.:

- vysoké náklady,
- žádná přímá potřeba (povinnost vyplývající z legislativy),
- málo výhod v porovnání s potřebným úsilím.

Informace o trhu/systemy

V rámci dotazníkového šetření nebyl identifikován formální celonárodní systém akreditaci vzdělávacích programů v DPV, vyjma kurzů souvisejících s certifikací jednotlivců: **ISO 17024**. Za uznání kvality vzdělávacích programů/kurzů v DPV je možno do určité míry považovat certifikaci instituce dle některého z regionálních certifikačních systémů. Např. certifikační proces pro instituce DPV v rámci systému **OÖ EBQS**

ve spolkové zemi Horní Rakousy sleduje i plnění podmínek týkajících se nabídky vzdělávací instituce, tj. vzdělávacích programů a kurzů, které jsou poskytovány institucí žádající o certifikaci. V tomto ohledu existuje určitá paralela se systémem EduQua ve Švýcarsku. Certifikační systém OÖ EBQS je podrobně popsán v kapitole Certifikace institucí: Rakousko.

Jako dílčí systémy akreditace v specifických oblastech byly dotazníkovým šetřením identifikovány systémy pro akreditaci kurzů pro lektory v DPV (systém **WBA**) a kurzů MBA (systém **FIBAA**).

Procesy a instituce

Procesy a instituce jsou vždy spojeny s konkrétním systémem. Proto jsou v následující části popsány pouze procesy a instituce u systémů, které byly v rámci dotazníkového šetření identifikovány jako převažující.

Systém WBA

V únoru 2007 byla z iniciativy Spolkového ministerstva pro vzdělávání, vědu a kulturu založena Akademie dalšího vzdělávání (**WBA**, WeiterBildungsAkademie, viz www.wba.or.at), která spadá do gesce Spolkového institutu St. Wolfgang pro vzdělávání dospělých (**BIFEB**, *Bundesinstitut für Erwachsenenbildung St. Wolfgang*). Kromě certifikace personálu v DPV, WBA rovněž zabezpečuje akreditaci kurzů pro lektory v DPV. Systém WBA je stále ve vývojové fázi a k dispozici jsou pouze dílčí údaje o fungování systému a jeho procesech.

Ústředním akreditačním orgánem pro WBA je BIFEB. Pro akreditaci jsou vhodné zejména vzdělávací kurzy, které obsahově pokud možno přesně odpovídají dovednostem požadovaných od lektorů DPV, viz kapitola Certifikace personálu: Rakousko, resp. viz příloha č. AT-14 (studijní plán pro WBA certifikát) nebo <http://www.wba.or.at/studierende/wba-Zertifikat-I.pdf>.

Akreditační proces vzdělávacích kurzů dle WBA sestává z následujících kroků:

1. na začátku procesu musí být uzavřena „smlouva o záruce kvality“, viz formulář příloha č. AT-24, resp. na adrese: <http://www.wba.or.at/anbieter/qualitaetsicherungsvertrag.pdf>. Tato smlouva stanovuje práva a povinnosti obou stran a opravňuje poskytovatele žádat o akreditaci pro nabízené vzdělávací kurzy;
2. následně může instituce předložit žádost o akreditaci kurzů pro lektory v DPV prostřednictvím digitálního formuláře, který je žadateli zaslán po uzavření smlouvy o záruce kvality; pro každý kurz je potřebné žádat o akreditaci samostatně (kurzy, které WBA již akreditovala a které jsou formálně stejné (délka, obsah), mohou být akreditovány v zjednodušeném řízení, tzv. opakovanou žádostí);

Následující kurzy nelze akreditovat:

- kurzy z oblasti sociálních dovedností,
- kurzy s délkou prezence kratší než tři dny (vyjma kurzů pro dovednosti týkající se teorie vzdělávání a vědecky zaměřené práce),
- interní školení a další vzdělávací kurzy, které nemohou navštěvovat i jiné dospělé osoby, které rozšiřují své vzdělání.

3. kancelář WBA ve Vídni přezkoumá každou žádost o akreditaci po formální i obsahové stránce; kurzy jsou hodnoceny v rámci kreditního systému ECTS a každému kurzu je přidělen určitý počet kreditů (tj. počet kreditů které uchazeč o certifikaci lektora v DPV získá po absolvování daného kurzu);
4. výsledek hodnocení je předložen akreditační radě WBA k rozhodnutí;
5. po akreditaci prvního kurzu dané instituce je instituci digitální formou zasláno akreditační logo, kterým mohou být akreditované kurzy označeny;
6. kurz je registrován na web stránce WBA, viz www.wba.or.at pod odkazem „Anbieter“ (poskytovatel) „Akkreditierte Angebote“ (akreditované nabídky) a je mu přidělen samostatný link;
7. Přihlášky do akreditovaného kurzu (ze strany koncových uživatelů – lektorů DPV) se podávají u příslušného poskytovatele, nikoliv na WBA.

Zpětná vazba na kvalitu akreditovaných kurzů je většinou získávána od účastníků kurzů po jejich skončení prostřednictvím dotazníků. Hodnotící dotazníky jsou vytvářeny samotnými institucemi, které akreditované kurzy nabízejí.

Více informací o akreditaci kurzů pro lektory v DPV viz web stránka WBA www.wba.or.at pod odkazem „Anbieter“ (poskytovatel). Detailní informace o systému certifikace personálu dle WBA viz kapitola Certifikace personálu: Rakousko. Proces akreditace je stručně popsán na http://www.wba.or.at/anbieter/leitfaden_akkreditierung.pdf.

System FIBAA

FIBAA je mezinárodním systémem pro akreditaci kurzů MBA. V Rakousku je dle tohoto systému certifikováno cca 30 % ze všech nabízených programů MBA. Více informací o FIBAA, viz příloha č. AT-10. Příklady akreditačních listin FIBAA viz přílohy č. AT-5 – AT-9.

Vzdělávací kurzy univerzitního charakteru

(Lehrgänge universitären Charakters)

Některé vzdělávací instituce DPV mohou od roku 1997 nabízet profesní vzdělávací programy „univerzitního charakteru“, jejichž absolventi získávají akademický diplom. Výhodou tohoto typu kurzů je získání akademického diplomu bez potřeby absolvovat přijímací proces na univerzitu.

Organizace **BIFEB** (ústřední certifikační orgán pro systém WBA, viz kapitola Certifikace personálu: Rakousko) nabízí dvouleté vzdělávací programy např. v oborech:

- Kariérní poradenství a poradenství ve vzdělávání (*Bildungs- und Berufsberatung*),
- Management ve vzdělávání (*Bildungsmanagement*).

Víc informací viz http://www.bifeb.at/veranstaltungen/Seminare/bildungsberatung_lgv7.html.

Mezi vzdělávací programy univerzitního charakteru nabízené institutem **WIFI** (Institut pro ekonomický rozvoj) ve spolkové zemi Horní Rakousy patří např.:

- *Akademischer Business Manager* (Akademický obchodní manager, nebo volnější překlad Obchodní manažer ve vzdělávání),
- *Akademischer Logistik Manager* (Manažer logistiky ve vzdělávání),

- *Akademischer Finanzmanager* (Finanční manažer ve vzdělávání),
- *Akademischer Beschaffungsmanager* (Manažer nákupu ve vzdělávání), atd.

Právo poskytovat vzdělávací programy „univerzitního charakteru“ resp. udělovat akademické tituly (např. „Master of...“) byla udělena institucím DPV Spolkovým ministerstvem pro vzdělávání, vědu a kulturu na základě právní úpravy, která byla již zrušena. Poslední programy byly akreditovány v roce 2003 a nové vzdělávací programy již nejsou akceptovány. Platnost stávající akreditace vzdělávacích programů „univerzitního charakteru“ je max. do roku 2010.

Poplatky

Akreditace kurzů pro partnery WBA je bezplatná. Seznam partnerů viz web stránka WBA www.wba.or.at pod odkazem „Über uns“ (o nás) „Struktur“ (struktura). Většinou se jedná o rakouské asociace dalšího vzdělávání a vzdělávání dospělých. Pro subjekty, které nejsou partnery WBA, je akreditace zpoplatněna:

Při uzavření smlouvy o záruce kvality (viz první bod akreditačního procesu) je třeba složit částku 250,- EUR. To žadatele opravňuje předkládat na WBA kurzy k akreditaci po dobu dvou let (pět samostatných kurzů nebo jeden ucelený výukový program – platí od 7 dní výuky). Akreditace kurzů nad tento rámec je dále zpoplatněna.

Alternativní nástroje prokazování kvality

V rámci dotazníkového šetření nebyly zjištěny specifické informace pro tuto oblast.

2.4.4 Belgie

Základní informace o systému DPV v Belgii jsou uvedeny v příloze č. BE-1. Vyplněný dotazník je zařazen jako přílohy č. BE-2, BE-3 a BE-4.

Legislativa

Viz kapitola Certifikace institucí: Belgie.

Pobídky a motivace

V rámci dotazníkového šetření nebyly zjištěny specifické informace pro tuto oblast.

Informace o trhu/systémy

V rámci dotazníkového šetření nebyl identifikován žádný formalizovaný systém specificky zaměřený na akreditaci vzdělávacích programů a kurzů v DPV. Nejrozšířenějším multi-sektorálním (horizontálním) systémem pro hodnocení kvality DPV v Belgii je systém **Q*for**, který ovšem certifikuje pouze soukromé vzdělávací instituce. Certifikace dle Q*for částečně probíhá na základě hodnocení kvality poskytovaných kurzů, proto lze udělení certifikátu Q*for příslušné vzdělávací instituci do určité míry považovat i za oficiální uznání kvality kurzů, které daná instituce nabízí. Q*for tedy nepřímo „akredituje“ i vzdělávací programy, ovšem pouze jako součást institucionální certifikace.

Paralelně k systému Q*for existuje na trhu velké množství systémů akreditace, které jsou výsledkem různých soukromých iniciativ. Např. společnost Microsoft navrhuje a poskytuje vlastní vzdělávací programy

v DPV, které ovšem nejsou „akreditovány“ žádným externím hodnotitelem (auditorem). Za „průkaz kvality“ těchto programů je obecně považována reputace jejich poskytovatelů (velké firmy, prestižní školy a vzdělávací centra apod.).

Procesy a instituce

Certifikační proces Q*for je blíže popsán v kapitole Certifikace institucí: Belgie.

Poplatky

V rámci dotazníkového šetření nebyly zjištěny specifické informace pro tuto oblast.

Alternativní nástroje prokazování kvality

V rámci dotazníkového šetření nebyly zjištěny specifické informace pro tuto oblast.

2.4.5 Velká Británie a Severní Irsko

Základní informace o institucionálním zázemí pro oblast DPV ve Velké Británii byly poskytnuty kanceláří KPMG Birmingham a jsou uvedeny v příloze č. UK-1. Benchmarkingový dotazník byl vyplněn kanceláří KPMG Belfast (viz přílohy č. UK-4, UK-5 a UK-6) a primárně popisuje oblast DPV v regionu Severního Irsku. Informace o akreditaci programů v DPV v Severním Irsku jsou souhrnně uvedeny v příloze č. UK-9. Obecný popis systému a institucionálního zázemí DPV v Severním Irsku je uveden v přílohách č. UK-2 a UK-3.

Všechny materiály a informace o DPV ve Velké Británii byly poskytnuty v anglickém jazyce. Tato kapitola proto uvádí pouze rámcový přehled systému DPV ve Velké Británii. Detailní informace jsou k dispozici ve výše uvedených samostatných přílohách.

Legislativa

V rámci dotazníkového šetření nebyla zjištěna specifická legislativa upravující oblast akreditace programů v DPV. Na obecné úrovni je oblast profesního vzdělávání upravena zákony jako např. Employment and Training Act, nebo Learning and Skills Act. Více informací k obecné legislativě v DPV jako i k národním strategiím v této oblasti viz příloha č. UK-7.

Pobídky a motivace

Programy a kurzy, které nejsou akreditovány nejsou obecně uznávány. Akreditační proces ovšem může vyžadovat značné úsilí. Certifikované instituce musejí podat samostatnou přihlášku pro každý kurz, který chtějí akreditovat. Více informací viz příloha č. UK-9.

Informace o trhu/systémy

Akreditační orgány jsou schvalovány Qualifications and Curriculum Authority (QCA), viz www.qca.org.uk (ca. 600 zaměstnanců v UK). Seznam akreditovaných orgánů je dostupný na adrese <http://www.accreditedqualifications.org.uk/AwardingBodyDirectory.aspx>. Mezi hlavní orgány patří zejména:

- Oxford, Cambridge & RSA Examinations (OCR), viz <http://www.ocr.org.uk> (ca. 900 zaměstnanců v UK)

- City & Guilds, viz <http://www.city-and-guilds.co.uk> (ca. 750 zaměstnanců v UK)
- Edexcel, viz <http://www.edexcel.org.uk> (ca. 1.500 zaměstnanců v UK)

Všechny akreditované kurzy jsou uznávány na národní úrovni a jsou uvedeny v *National Qualifications Framework*, viz www.accreditedqualifications.org.uk. Kriteria, která musí kurzy splnit pro získání akreditace, stanovuje QCA. Více informací viz příloha č. UK-9.

Procesy a instituce

Informace o akreditačních a monitorovacích procesech, včetně webových odkazů na stránky QCA a hlavní akreditované orgány (OCR, City & Guilds, Edexcel) obsahující informace pro žadatele o akreditaci/certifikaci, uživatelské příručky, přihlášky, formuláře, atd. viz přílohy č. UK-9 a UK-7.

Jedním z předních akreditačních orgánů v rámci QCA je síť NOCN (The National Open College Network). Informace o systému kreditů a kvalifikací používaného NOCN jsou uvedeny v přílohách UK-10 až UK-14. Příručka NOCN obsahující informace o procesech NOCN a příslušné formuláře je v přílohách UK-15 až UK-20.

Poplatky

Výše poplatků za akreditaci programů/kurzů je velice různorodá. Např. City & Guilds účtuje poplatek 200,- GBP za každý kurz, některé akreditační orgány poplatky neúčtují vůbec. Poplatky Edexcel nejsou veřejně k dispozici. Přehled poplatků OCR je uveden na adrese: http://www.ocr.org.uk/data/publications/publications_catalogues_and_fees_lists/Fees%20List%202006_07.pdf

Alternativní nástroje prokazování kvality

V rámci dotazníkového šetření nebyly zjištěny specifické informace pro tuto oblast.

2.4.6 Souhrn a vyhodnocení

Přehled odpovědí

Následující tabulka poskytuje přehledný souhrn odpovědí na dotazníkové otázky, které korespondují s tématickými okruhy benchmarkingového dotazníku identickými s vnitřním členěním informací, které bylo zvoleno pro všechny země v rámci této komponenty. Otázky týkající se metodické podpory jednotlivých systémů jsou souhrnně zpracovány v příslušné kapitole.

Otázka	Švýcarsko	Holandsko	Rakousko	Belgie	Velká Británie a Severní Irsko
Existuje legislativa v oblasti DPV pro danou komponentu?	ANO viz příslušná kapitola	ANO viz příslušná kapitola	NE	NE	NE
Obsahuje legislativa explicitní reference na národní programy, strategie a koncepce?	NE	NE	N/A	N/A	N/A

Otázka	Švýcarsko	Holandsko	Rakousko	Belgie	Velká Británie a Severní Irsko
Obsahuje legislativa explicitní reference na mezinárodní systémy, programy a strategie?	NE	NE	N/A	N/A	N/A
Jsou připravovány nové právní normy (nebo novelizace stávajících)?	NE	N/A	ANO viz příslušná kapitola	NE	NE
Existují pobídky k akreditaci?	N/A	ANO viz příslušná kapitola	N/A	N/A	ANO viz příslušná kapitola
Jaké jsou výhody akreditace?	N/A	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola	N/A	viz příslušná kapitola
Existují nějaké nevýhody akreditace (bariéry k)?	N/A	N/A	NE	N/A	ANO viz příslušná kapitola
Jsou akreditační procesy řízeny na národní nebo regionální úrovni?	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola
Systémy akreditace.	EduQua	NVAO KCE CEDEO	WBA FIBAA jiné	Q*for	QCA
Akreditační orgány pro jednotlivé systémy.	SQS SGS IQB-FHS ProCert ProFormatio ns SCEF	NVAO VBI KCE CEDEO	BIFEB FIBAA	Maninfo	OCR City & Guilds Edexcel jiné
Jaké je personální zajištění akreditačních orgánů?	SQS: 140 SGS: 40 IQB-FHS: 10 ProCert: 40 ProFormatio ns:10 SCEF: 10	NVAO: 50 VBI: 20 KCE: 175	N/A	Maninfo: 11	OCR: 900 City & Guilds: 750 Edexcel: 1.500
Jaká jsou kritéria pro akreditaci?	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola
Existují metodologie a postupy pro žadatele o certifikaci/akreditaci?	N/A	ANO viz příslušná kapitola	ANO viz příslušná kapitola	N/A	ANO viz příslušná kapitola
Existuje víceúrovňová akreditace odrážející různé úrovně „kvality“ subjektů, které jsou akreditovány?	NE	NE	NE	NE	ANO viz příslušná kapitola
Je doba platnosti akreditace časově omezena?	N/A	NE	NE	N/A	NE
Popište akreditační procesy.	N/A	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola	N/A	viz příslušná kapitola
Jsou akreditované subjekty monitorovány, kontrolovány a auditovány?	N/A	ANO viz příslušná kapitola	N/A	N/A	ANO viz příslušná kapitola

Otázka	Švýcarsko	Holandsko	Rakousko	Belgie	Velká Británie a Severní Irsko
Jsou aplikována represivní opatření v případě nedodržení podmínek akreditace?	N/A	ANO viz příslušná kapitola	N/A	N/A	ANO viz příslušná kapitola
Existuje seznam poradců pro daný systém?	NE	NE	NE	NE	ANO viz příslušná kapitola
Jsou náklady související se získáním akreditace (spolu)financované z veřejných a/nebo soukromých zdrojů?	N/A	ANO viz příslušná kapitola	N/A	N/A	NE
Jaké jsou poplatky za akreditaci za celé období akreditace?	N/A	NVAO: EUR 7.500,- nový EUR 500,- stávající program	WBA: EUR 250,-	N/A	např. City & Guilds: GBP 200,-

Legenda: N/A = non-applicable/non-available: příslušná otázka se na danou zemi nevztahuje příp. údaje nebyly zjištěny.

Příklad následné analýzy

Pro další analytickou práci se získanými informacemi a daty uvádíme v kapitole Certifikace institucí příklad možného postupu při identifikaci základních skupin systémů dle jejich převládajících charakteristik. Obdobný postup lze aplikovat i v případě akreditace vzdělávacích programů.

2.5 METODICKÉ A ORGANIZAČNÍ ZÁZEMÍ

Metodické a organizační zázemí jako podporu certifikačních a akreditačních procesů nelze posuzovat odděleně od ostatních komponent (certifikace institucí, certifikace personálu a akreditace vzdělávacích programů). Před studiem této kapitoly proto doporučujeme se seznámit s jednotlivými systémy certifikace a akreditace příslušné země, které jsou popsány v předcházejících kapitolách této zprávy.

2.5.1 Švýcarsko

Základní informace o systému DPV ve Švýcarsku jsou uvedeny v příloze č. CH-1. Vyplněný dotazník je zařazen jako přílohy č. CH-2, CH-3, CH4.

Vývoj systému

Systém EduQua funguje od roku 1999. Mezi hlavní problémy a výzvy při zavádění systému patřilo zejména:

- hodnocení vzdělávacích institucí pouze na základě poskytnuté dokumentace, což vedlo k otázce jestli EduQua certifikuje „kopu papírů“ nebo skutečnou kvalitu v praxi;
- příliš rigidní formát dokumentace, který se ukázal jako nevýhodný v každodenní praxi;
- absence nabídky nástrojů nebo pokynů pro řízení institucí orientované na kvalitu.

Posuzování kvality institucí pouze na základě poskytnuté dokumentace snižovalo reputaci systému EduQua, což vedlo k částečné revizi původních nastavení systému v roce 2004. Tato revize zavedla návštěvy auditorů (hodnotitelů) na institucích jako nedílnou součást certifikačního procesu.

Rozvoj a změny v systému EduQua byly doposud iniciovány většinou ze strany SECO, BBT a SVEB (tedy subjektů, které v roce 1999 vytvoření systému iniciovali) a auditorů (hodnotitelů) certifikačních orgánů (např. SQS nebo SGS), na základě jejich zkušeností z praxe. Míra zapojení ostatních uživatelů do rozvoje systému je minimální.

Detailní informace o procesech a institucionálním rámci systému EduQua jsou uvedeny v kapitole Certifikace institucí: Švýcarsko.

Financování

Informace o poplatcích za certifikaci a akreditaci v rámci jednotlivých systémů certifikace institucí a personálu a akreditace programů ve Švýcarsku jsou uvedeny v příslušných kapitolách této zprávy. Údaje nad rámec těchto informací nebyly v rámci dotazníkového šetření zjištěny.

Dostupnost informací

Informace o certifikačních procedurách EduQua a o certifikovaných institucích jsou veřejně přístupné na adrese: www.eduqua.ch. Informace jsou přístupné všem uživatelům.

2.5.2 Holandsko

Základní informace o systému DPV v Holandsku jsou uvedeny v přílohách č. NL-1 a NL-2, str. 108-127. Vyplněný dotazník je zařazen jako přílohy č. NL-4, NL-5, NL-6.

Vývoj systému

Základní přehled o organizaci DPV v návaznosti na vzdělávací systém v Holandsku viz příloha č. NL-1, a zejména pak příloha č. NL-2, str. 108-127.

Další profesní vzdělávání v Holandsku je poskytováno v rámci Regionálních tréninkových center (RTC), jejichž součástí jsou různé instituce profesního vzdělávání a vzdělávání dospělých) a v rámci univerzitního a vyššího profesního vzdělávání ve formě večerních kurzů pro dospělé. Hodnocení kvality vzdělávání probíhá ve velké míře na úrovni vzdělávacích programů, nikoliv institucí.

Kompletní přehled všech dostupných typů vzdělávacích programů DPV v Holandsku, včetně identifikace typů institucí, v rámci kterých jsou tyto programy poskytovány, způsobů jejich financování (veřejné/soukromé zdroje), orgánů odpovědných za kvalitu, normativní reference, doby akreditace a kvalifikačního výstupu je uveden v příloze č. NL-3.

Mezi hlavní orgány akreditující vzdělávací programy v DPV v Holandsku patří Akreditační organizace Holandska a Vlámka (**NVAO**, Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie) a Centrum pro kvalitu zkoušek (**KCE**, KwaliteitsCentrum Examinering).

Akreditační organizace Holandska a Vlámka NVAO funguje od roku 2003. Akreditace je prováděna na základě hodnocení provedeného externím hodnotitelem (VBI). Seznam akreditovaných vzdělávacích programů je dostupný v centrálním registru CROHO (Central Register of Higher Education Study Programs). NVAO zaměstnává cca 50 zaměstnanců, VBI v průměru cca 20. V rámci dotazníkového šetření nebyly identifikovány požadavky na kvalifikaci těchto zaměstnanců a jejich další profesní rozvoj.

Do rozvoje systému jsou zapojeny různé profesní a zastřešující organizace, jako např. Asociace holandských univerzit (VSNU), Holandská asociace univerzit aplikovaných věd (HBO-raad) a koneční příjemci (studenti, budoucí zaměstnavatelé, akademické autority apod.), viz příloha č. NL-22, str. 41.

Popis činnosti NVAO, akreditačního procesu, podmínek akreditace, atd. viz přílohy č. NL-7a, NL-7b a NL-9. Identifikace a zapojení externích hodnotitelů VBI do akreditačního procesu viz příloha č. NL-9. Příručka NVAO a některých VBI pro externí hodnocení kvality viz <http://www.qanu.nl/comasy/uploadedfiles/QANUKaderEN.pdf>. Bližší popis registru CROHO viz příloha č. NL-15.

Centrum pro kvalitu zkoušek (**KCE**, KwaliteitsCentrum Examinering) je veřejnou organizací která primárně hodnotí způsob nastavení a kvalitu závěrečných zkoušek jednotlivých vzdělávacích programů a kurzů DPV poskytovaných v rámci sítě Regionálních tréninkových center (**RTC**). Toto hodnocení je prováděno jednou ročně na základě požadavků, které stanovují KBB (druh neziskových profesních organizací financovaných vládou, které fungují jako „znalostní centra“ pro jednotlivé profese). Seznam akreditovaných vzdělávacích kurzů je dostupný v rámci registru CREBO (Central Register of Vocational Courses). KCE zaměstnává cca 175 zaměstnanců. V rámci dotazníkového šetření nebyly identifikovány požadavky na kvalifikaci těchto zaměstnanců a jejich další profesní rozvoj.

Do rozvoje systému jsou zapojeny různé profesní a zastřešující organizace, jako např. Holandská asociace profesního vzdělávání (MBO-raad, Netherlands Association of VET Colleges) nebo KBB.

Poslední aktualizace standardů KCE proběhla v roce 2006. Stručný popis organizací KBB viz příloha č. NL-12 a č. NL-16. Bližší popis registru CREBO viz příloha č. NL-15.

Orgánem, který vyhodnocuje implementaci a fungování akreditačního systému v Holandsku (včetně činnosti NVAO) je Inspektorát pro vzdělávání (IoE), který byl založen v roce 1801. IoE provádí inspekce ze sedmi regionálních kanceláří. Inspektorát zaměstnává cca 550 zaměstnanců, z toho cca 250 inspektorů.

Dřívější standardizovaná metoda hodnocení Inspektorátem pro vzdělávání byla časově příliš náročná. V roce 2002 byla zavedena nová metoda tzv. proportional supervision, což znamená, že na školách s nižší kvalitou resp. s vyšším rizikem zhoršení kvality jsou inspekce prováděny dřív a častěji než na ostatních školách. Tato metoda snížila administrativní náročnost hodnotícího procesu, ovšem téměř zdvojnásobila náklady na jeho

vykonávání. Pro každý program je instituce povinna vykonat sebehodnocení. Více informací o tomto vývoji viz příloha č. NL-8a.

Inspektorát pro vzdělávání provádí pravidelné interim hodnocení akreditačního procesu v Holandsku, včetně organizace NVAO. Mezi hlavní zlepšení v systému, které byly doposud identifikovány patří zejména:

- rozdělení odpovědností mezi NVAO a VBI,
- zvyšování spolehlivosti a oprávněnosti rozhodovacích procesů,
- stimulace veřejné kontroly,
- centrální registrace standardů,
- stimulace poptávky po "speciálním znaku kvality", viz příloha č. NL-17.

Financování

Činnost IoE, NVAO a KCE je financována z veřejných zdrojů. Odhad interních nákladů souvisejících s akreditací vzdělávacích programů a výše poplatků za akreditace dle NVAO, resp. KCE jsou uvedeny kapitole Akreditace programů: Holandsko.

Dostupnost informací

Všechny relevantní organizace a instituce zapojené do akreditačního procesu mají vlastní web stránky obsahující informace o způsobech zajišťování kvality, např. www.onderwijsinspectie.nl (Inspektorát pro vzdělávání), www.nvao.nl (NVAO), www.kce.nl (KCE). Všechny informace jsou volně přístupné široké veřejnosti.

Informace o akreditovaných vzdělávacích programech v DPV jsou veřejně přístupné v rámci centrálních registrů **CROHO** a **CREBO**.

2.5.3 Rakousko

Základní informace o systému DPV v Rakousku jsou uvedeny v přílohách č. AT-1, AT-2, AT-3. Vyplněný dotazník je zařazen jako příloha č. AT-4.

Vývoj systému

Systém OÖ EBQS ve spolkové zemi Horní Rakousy byl založen v roce 1998 a původně se týkal pouze veřejných vzdělávacích institucí. Od ledna 2000 byl rozšířen i na soukromé vzdělávací subjekty. Další změna systému proběhla v roce 2004, kdy byl aktualizován katalog kritérií pro certifikaci.

Systém CERT^{NÖ} funguje od roku 2007 (první instituce byla certifikována v únoru 2007). Jedná se o nový systém, který je stále ve vývojové fázi a zatím nedoznal výraznějších změn.

Dotazníkovým šetřením nebyly zjištěny žádné standardizované procesy pro zapojení koncových uživatelů do rozvoje systémů. Sociální partneři (např. Rakouská komora práce (WKÖ), Rakouská odborová federace Federace rakouského průmyslu) jsou zapojeni do přípravy studijních plánů (curricula) pro školy různých typů. WKÖ je přímo zapojeno do přípravy studijních plánů pro rakouské instituce vzdělávání dospělých (též Instituty pro ekonomický rozvoj, **WIFI**) a částečně tak zajišťuje propojení mezi nabídkou vzdělávání a

potřebami jednotlivých sektorů ekonomiky. WKÖ ovšem není zapojeno do rozvoje systémů certifikace a akreditace. Brožura obsahující základní informace o WIFI viz

http://wko.at/awo/wkoat_english/download/WIFI%20Imagefolder%20Englisch.pdf.

V současnosti je viditelný trend k vývoji certifikačních systémů v rámci jednotlivých spolkových zemí, zejména kvůli skutečnosti, že dostupnost regionálních veřejných prostředků pro jednotlivce (v rámci tzv. vzdělávacích poukazů nebo kont) je podmiňována účastí na vzdělávacích programech/kurzech které prošly certifikačním procesem uznávaným vládou příslušné spolkové země. Očekává se, že spolkové státy vyvinou vlastní certifikační systémy podobné OÖ EBQS v Horních Rakousech, příp. že OÖ EBQS se stane celonárodním systémem akceptovaným ve všech spolkových státech.

V oblasti certifikace lektorů DPV byla v únoru 2007 založena Akademie dalšího vzdělávání (**WBA**, WeiterbildungAkademie), která certifikuje lektory v DPV a akredituje kurzy pro lektory v DPV. WBA představuje první certifikační systém, který byl vyvinut speciálně pro lektory (a kurzy pro lektory) v sektoru vzdělávání dospělých. Do vývoje systému WBA byly přímo zapojeny různé asociace vzdělávání dospělých, vedeny Svazem rakouských lidových (národních) univerzit **VÖV** (Verband Österreichischer Volkshochschulen), viz <http://www.vhs.or.at>. Mezi hlavní výzvy při implementaci systému patřilo zejména:

- zapojení všech rakouských asociací pro vzdělávání dospělých do vývojového procesu,
- přesvědčení spolkového ministerstva o potřebě podobného projektu pro zajištění finanční podpory,
- přenositelnost systému do rámce kreditního systému ECTS.

Financování

Sektor DPV, včetně podmínek pro poskytování veřejných zdrojů, je regulován odlišně v různých spolkových zemích. Některé regionální vlády poskytují prostředky přímo institucím DPV (poskytovatelům), zatímco v jiných spolkových zemích vlády financují spíše asociace DPV (umbrella organizations). Dostupnost regionálních prostředků poskytovatelům DPV, resp. jejich asociacím, není ve většině případů podmíněna certifikací příjemců pomoci.

Podmínka certifikace, resp. akreditace, se ovšem vztahuje na oblasti poskytování finančních příspěvků na DPV jednotlivcům (účastníkům kurzů). Ve většině spolkových států mohou účastníci vzdělávacích kurzů získat částečnou refundaci nákladů z regionálních fondů pro vzdělávání pouze v případě, že navštívili kurz na vzdělávací instituci, která je certifikována dle systému oficiálně uznaného příslušnou regionální vládou (např. OÖ EBQS v regionu Horní Rakousy nebo CERT^{NO} v regionu Dolní Rakousy. Tato refundace je realizována prostřednictvím vzdělávacích kupónů nebo kont jako např. Bildungskonto, Bildungsscheck, atd. Směrnice Spolkové vlády Horních Rakous pro podporu zaměstnanců prostřednictvím vzdělávacího konta - Bildungskonto viz příloha č. AT-11.

Spolkové země, které nemají vlastní certifikační systém (např. Salzburg) většinou vyžadují certifikaci dle jednoho z mezinárodních certifikačních systémů jako např. ISO, LQW, EduQua apod. jako podmínku pro přidělení finančního příspěvku účastníkům kurzů (prostřednictvím vzdělávacího kupónu/konta).

Finanční příspěvek může pokrýt značnou část nákladů na vzdělávací program/kurz. Např. ve spolkové zemi Dolní Rakousy mohou být náklady refundovány až do výše 80%. Některé spolkové státy neakceptují certifikační systémy jiných spolkových států pro účely refundace.

Poplatky za certifikaci dle jednotlivých systémů certifikace institucí a personálu a akreditaci programů viz příslušné kapitoly pro Rakousko.

Dostupnost informací

Informace o certifikačních systémech jsou volně dostupné široké veřejnosti. Výjimkou je web stránka WBA, na které jsou určité informace přístupné pouze registrovaným uživatelům – studentům WBA. Pro přístup k těmto informacím je potřebné uživatelské jméno a heslo, které studenti WBA získávají po zaplacení poplatku za „stanovení pozice“ (viz kapitola Certifikace personálu: Rakousko). Mezi informace, které jsou určeny pouze registrovaným uživatelům, patří např. speciální dokumenty určené studentům zapsaným v jednotlivých modulech, seznamy relevantní literatury, studijních materiálů, knih a příruček pro lektory DPV, apod. Je zde i prostor pro výměnu informací mezi studenty o studijních plánech, jednotlivých kurzech a dalších údajů týkajících se vzdělávacího procesu WBA.

O rakouském systému DPV obecně je na internetu dostupné množství informací; většina stránek ovšem poskytuje pouze dílčí informace o systému. Relativně dobrý přehled poskytuje Portál pro výuku a vzdělávání dospělých, viz www.erwachsenenbildung.at, který je podporován z prostředků ESF a Spolkového ministerstva pro vzdělání, vědu a kulturu. Stránky nabízejí přehled nabídky kurzů a poskytovatelů dalšího profesního vzdělávání, informují o vzdělávacích informačních systémech, o profesním působišti, o podpoře, možnostech financování, o odborných tématech profesního vzdělávání apod. Dále průběžně přinášejí novinky a zprávy z oblasti profesního vzdělávání (také prostřednictvím Newsletters), termíny školení, kurzů, apod.

Mezi další užitečné stránky patří zejména:

www.ibe.co.at: stránky IBE (*Institut für Berufs- und Erwachsenenbildungsforschung an der Universität Linz*): Institut pro výzkum profesního vzdělávání a vzdělávání dospělých při Univerzitě Jana Keplera v Linzi; certifikační orgán pro systém certifikace institucí OÖ EBQS v spolkové zemi Horní Rakousy, další informace viz kapitola Certifikace institucí: Rakousko,

<http://www.donauuni.ac.at/de/departament/wbbm/bereich/erwachsenenbildung/cert/09663/index.php>: stránky Oddělení pro výzkum v oblasti dalšího vzdělávání a managementu vzdělávání na Univerzitě dalšího vzdělávání v Krems; certifikační orgán pro systém certifikace institucí CERT^{NÖ} ve spolkové zemi Dolní Rakousy, viz kapitola Certifikace institucí: Rakousko,

www.wba.or.at: stránky WBA (*WeiterBildungsAkademie*): Akademie dalšího vzdělávání; systém certifikace pro lektory v DPV, viz kapitola Certifikace personálu: Rakousko,

<http://www.staufenbiel.de/index.php?id=746>: stránky Institutu pro studijní a profesní plánování ve Staufenbielu s.r.o. (*Staufenbiel Institut für Studien- und Berufsplanung GmbH*) o akreditaci programů MBA,

http://www.statistik.at/fachbereich_03/05_13_Erwachsenenbildung.pdf: základní statistické údaje o subjektech sdružených v Konferenci vzdělávání dospělých v Rakousku (**KEBÖ**, Konferenz der Erwachsenenbildung Österreichs), o posluchačích (lidových) národních univerzit (Volkshochschulen) podle různých kritérií a o systému DPV poskytovaným prostřednictvím Institutů pro ekonomický rozvoj **WIFI**; všechny údaje max. do roku 2005.

2.5.4 Belgie

Základní informace o systému DPV v Belgii jsou uvedeny v příloze č. BE-1. Vyplněný dotazník je zařazen jako přílohy č. BE-2, BE-3 a BE-4.

V rámci dotazníkového šetření byl v Belgii identifikován pouze jeden oficiální a právně podložený systém certifikace a akreditace: BELAC. Tento systém se ovšem primárně zaměřuje na certifikaci subjektů v oblasti různých měření a technických parametrů (jako např. laboratoře, stroje, apod.) a pro oblast DPV není relevantní. Z tohoto důvodu systém nebyl dále analyzován.

Vývoj systému

Na národní úrovni poskytují veřejná vzdělávací centra vlastní vzdělávací programy. Na regionální úrovni funguje síť Equal Representation Committees (ERC), které nabízejí platformu pro spolupráci mezi veřejnými orgány a soukromými subjekty v daném sektoru. ERC pro "white-collar" profese mají úzkou vazbu na vzdělávací instituci CEFORA (nezisková organizace sdružující odbory a asociace zaměstnavatelů), viz http://www.cefora.be/code/fr/cefora_in_a_nutshell.asp. Zástupci zaměstnavatelů spolufinancují činnost CEFORA, a proto mohou využívat jejich služeb pro školení svých zaměstnanců.

V soukromém sektoru je dominantní systém Q*for, který je provozován společností Management Information SA (Maninfo) od roku 1990. Hlavní výzvou při zavádění systému Q*for bylo zejména získání kredibility a vytvoření image (např. publikováním článků v tisku, důraz na transparentnost procesů). Q*for se podařilo vybudovat dobrou reputaci v celonárodním tisku. Dotazníkové šetření nezjistilo žádné výrazné změny v systému, vyjma dílčích změn v dotazníku.

Skupinou, která do rozvoje systému Q*for není zapojena, jsou žadatelé o certifikaci. Maninfo nekonzultuje tvorbu, rozsah a zaměření otázek v dotazníku Q*for. V případě stížnosti na certifikovaný subjekt může být Maninfo kontaktováno přes jejich web stránku.

Hlavním nástrojem Maninfo pro zvyšování atraktivity systému Q*for je web stránka společnosti, na které je uveden kompletní seznam subjektů certifikovaných dle Q*for (v současnosti víc než 360 subjektů). Atraktivita systému je prokazována počtem certifikovaných subjektů.

Financování

Regiony a centrální administrativa většinou nepodporují certifikační a akreditační procesy v soukromém sektoru. Veřejná podpora v sektoru DPV je udělována prostřednictvím veřejných orgánů a asociací, které poskytují cenově velmi výhodné vzdělávací programy v regionech.

Financování dalšího profesního vzdělávání z veřejných zdrojů je v Belgii zajišťováno prostřednictvím státních agentur zprostředkovávajících práci (VDAB, ONEM, ORBEM). Tyto agentury také nabízejí vzdělávací kurzy včetně rekvalifikačních a absolventovi vydávají osvědčení o absolvování kurzu, které je akceptováno zaměstnavateli. Smyslem financování DPV z veřejných zdrojů je tedy podpora nezaměstnaných při hledání práce.

Na národní nebo regionální úrovni dále dochází k financování konkrétních vzdělávacích kurzů prostřednictvím výběrového řízení nebo i na základě přímého oslovení vzdělávací instituce. Obsah kurzu v tomto případě určuje stát a vybírá vhodnou vzdělávací instituci, která je schopna kurz poskytnout. Tento výběr je proveden na základě vyhodnocení jednotlivých nabídek, přičemž jsou zkoumány i zkušenosti vzdělávací instituce, kvalifikace a zkušenosti lektorů apod. Výhodou instituce žádající o přidělení takové státní zakázky může být např. ISO, zpravidla to však není nutnou podmínkou.

Dostupnost informací

Základní informace o systému Q*for jsou přístupné online. Po získání certifikátu jsou zpřístupněny další informace (např. specializovaná literatura, apod.).

2.5.5 Velká Británie a Severní Irsko

Základní informace o institucionálním zázemí pro oblast DPV ve Velké Británii byly poskytnuty kanceláří KPMG Birmingham a jsou uvedeny v příloze č. UK-1. Benchmarkingový dotazník byl vyplněn kanceláří KPMG Belfast (viz přílohy č. UK-4, UK-5 a UK-6) a primárně popisuje oblast DPV v regionu Severního Irsku.

Informace o akreditaci programů v DPV v Severním Irsku jsou souhrnně uvedeny v příloze č. UK-9. Obecný popis systému a institucionálního zázemí DPV v Severním Irsku je uveden v přílohách č. UK-2 a UK-3.

Všechny materiály a informace o DPV ve Velké Británii byly poskytnuty v anglickém jazyce. Tato kapitola proto uvádí pouze rámcový přehled systému DPV ve Velké Británii. Detailní informace jsou k dispozici ve výše uvedených samostatných přílohách.

Vývoj systému

Systém DPV v funguje od roku ca. 1950. Školy a organizace DPV jsou většinou místní/regionální instituce, které mohou být certifikovány orgány působícími na národní, a v některých případech i mezinárodní, úrovni. Akreditaci certifikačních orgánů provádí Qualifications and Curriculum Authority (QCA), viz www.qca.org.uk (ca. 600 zaměstnanců v UK). V současnosti působí v UK více než 100 certifikačních orgánů. Jejich seznam je dostupný na <http://www.accreditedqualifications.org.uk/AwardingBodyDirectory.aspx>. Mezi hlavní certifikační orgány patří zejména:

- Oxford, Cambridge & RSA Examinations (OCR), viz <http://www.ocr.org.uk> (ca. 900 zaměstnanců v UK)
- City & Guilds, viz <http://www.city-and-guilds.co.uk> (ca. 750 zaměstnanců v UK)
- Edexcel, viz <http://www.edexcel.org.uk> (ca. 1.500 zaměstnanců v UK)

Mezi další důležité organizace/instituce v systému DPV ve Velké Británii patří zejména:

Anglie

- *Department for Education and Skills*, viz www.dfes.gov.uk
- *Learning and Skills Council*, viz www.lsc.gov.uk
- *The National Skills Academy Network*, viz www.nationalskillsacademy.gov.uk
- *Quality Improvement Agency*, viz www.qia.org.uk
- *Office for Standards in Education (Ofsted)*, viz www.ofsted.gov.uk
- *The National Open College Network (NOCN)*, viz www.nocn.org.uk

Severní Irsko

- *Department of Employment and Learning (DEL)*, viz www.delni.gov.uk
- *Learning and Skills Development Agency (LSDA)*, viz www.lsd.org.uk
- *Council for the Curriculum, Examinations & Assessment (CEA)*, viz www.ccea.org.uk
- *Joint Council for Qualifications (JCQ)*, viz www.jcq.org.uk
- *Federation of Awarding Bodies (FAB)*, viz www.awarding.org
- *The Association of Northern Ireland Colleges (ANIC)*, viz www.femeansbusiness.com

- *Education and Training Inspectorate (ETI)*, viz www.etini.gov.uk
- *Skills for Business Network*, viz www.ssda.org.uk

Detailní informace a popis výše uvedených organizací/institucí, jejich vzájemných vazeb, včetně financování, certifikace a monitoringu viz přílohy č. UK-1, UK-2, UK-3.

Financování

Vzájemné vazby jednotlivých institucí v oblasti financování systému DPV jsou rámcově uvedeny v diagramech v přílohách č. UK-1 a UK-2.

Přehled poplatků za certifikaci/akreditaci je uveden v příslušných kapitolách pro Velkou Británii.

Dostupnost informací

Webové stránky hlavních certifikačních orgánů (OCR, City & Guilds, Edexcel) obsahují informace pro žadatele o akreditaci/certifikaci, uživatelské příručky, přihlášky, formuláře, atd. Informace jsou dostupné široké veřejnosti.

2.5.6 Souhrn a vyhodnocení

Přehled odpovědí

Následující tabulka poskytuje přehledný souhrn odpovědí na dotazníkové otázky, které korespondují s tématickými okruhy benchmarkingového dotazníku identickými s vnitřním členěním informací, které bylo zvoleno pro všechny země v rámci této komponenty. Otázky týkající se ostatních komponent projektu jsou souhrnně zpracovány v příslušných kapitolách.

Otázka	Švýcarsko	Holandsko	Rakousko	Belgie	Velká Británie a Severní Irsko
Existence systému od...	EduQua: 1999 SVEB: 1995	NVAO: 2003	EBQS: 1998 WBA: 2007	Q*for: 1990	ca. 1950
Hlavní problémy a výzvy při zavádění systému.	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola	N/A
Významné změny v systému od doby kdy byl zaveden.	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola
Zapojení koncových uživatelů do rozvoje systému.	NE	ANO viz příslušná kapitola	ANO viz příslušná kapitola	NE	ANO viz příslušná kapitola
Nástroje využívány ke zvýšení atraktivity systému.	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola
Jsou náklady související se získáním certifikace/akreditace (spolu)financované z veřejných a/nebo soukromých zdrojů?	NE	ANO viz příslušná kapitola	NE	NE	NE
Jaké jsou poplatky za certifikace/akreditace za celé období certifikace/akreditace?	EduQua: EUR 2.000,-	NVAO: EUR 7.500,-	OO EBQS: EUR 1.899,-	Q*for: EUR 4.000,-	viz příslušná kapitola

Otázka	Švýcarsko	Holandsko	Rakousko	Belgie	Velká Británie a Severní Irsko
Dostupnost informací o systému.	ANO viz příslušná kapitola	ANO viz příslušná kapitola	ANO viz příslušná kapitola	ANO viz příslušná kapitola	ANO viz příslušná kapitola
Indikátory shromažďovány k hodnocení kvality systému.	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola	viz příslušná kapitola

Legenda: N/A = non-applicable/non-available; příslušná otázka se na danou zemi nevztahuje příp. údaje nebyly zjištěny.

Příklad následné analýzy

Pro další analytickou práci se získanými informacemi a daty uvádíme v kapitole Certifikace institucí příklad možného postupu při identifikaci základních skupin systémů dle jejich převládajících charakteristik. Obdobný postup lze aplikovat i v případě metodického a organizačního zázemí.

2.6 SEZNAM EXTERNÍCH PŘÍLOH

Externí přílohy jsou dostupné na portálu projektu: www.kvalitavzdelavani.cz.

2.6.1 Švýcarsko

Příloha č.	Název dokumentu v původním jazyce	Popis dokumentu v češtině/angličtině	Jazyk dokumentu	Počet stran
CH-1	General remarks on Swiss educational system and institutional certification in CPE	General remarks on Swiss educational system and institutional certification in CPE	AJ	2
CH-2	Questionnaire 1-8	Questionnaire 1-8	AJ	3
CH-3	Questionnaire 9-28	Questionnaire 9-28	AJ	7
CH-4	Questionnaire 29-32	Questionnaire 29-32	AJ	1
CH-5	Bundesgesetz über die Fachhochschulen (Fachhochschulgesetz, FHSG) vom 6. Oktober 1995 (Stand am 13. Juni 2006)	Spolkový zákon o vyšších odborných školách ze dne 6. října 1995 (stav k 13. červnu 2006)	NJ	15
CH-6	Bundesgesetz über die Berufsbildung (Berufsbildungsgesetz, BBG)	Spolkový zákon o odborném vzdělávání	NJ	30
CH-7	Verordnung über die Berufsbildung (Berufsbildungsverordnung, BBV)	Nařízení o odborném vzdělávání	NJ	32
CH-8	Bundesverfassung der Schweizerischen Eidgenossenschaft vom 18. April 1999 (Stand am 8. August 2006)	Spolková ústava Švýcarské konfederace z 18. dubna 1999 (stav k 8. srpnu 2006)	NJ	84
CH-9	Parlamentarische Initiative, Bildungsrahmenartikel in der Bundesverfassung, Bericht der Kommission für Wissenschaft, Bildung und Kultur des Nationalrats vom 23. Juni 2005	Parlamentní iniciativa, Vzdělávací rámcová stať o vzdělávání ve Spolkové ústavě, Zpráva Komise Národní rady pro hospodářství, vzdělávání a kulturu,	NJ	65
CH-10	EduQua: Fragebogen zu „Lebensläufe der Lehrpersonen“	SQS Dotazník „k životopisům učitelů“	NJ	2
CH-11	Statistik der schweizerischen Erwachsenenbildung	Statistika švýcarského vzdělávání dospělých	NJ	25
CH-12	AdA FA-M1: Modulidentifikation, Lernveranstaltungen mit Erwachsenen durchführen	SVEB Modul 1: Identifikace modulu	NJ	2
CH-13	Modul 1 – Kompetenzenprofil	SVEB Modul 1: profil kompetencí	NJ	2
CH-14	AdA FA-M1: Generelle Anbieteridentifikation	SVEB Modul 1: Identifikace poskytovatele	NJ	3

Příloha č.	Název dokumentu v původním jazyce	Popis dokumentu v češtině/angličtině	Jazyk dokumentu	Počet stran
	(Vorgaben der QSK) – AdA FA-M1	(údaje pro QSK - Komisi zajištění kvality)		
CH-15	AdA FA-M2: Modulidentifikation, Gruppenprozesse in Lernveranstaltungen begleiten	SVEB Modul 2: Identifikace modulu	NJ	1
CH-16	Modul 2 – Kompetenzenprofil	SVEB Modul 2: profil kompetencí	NJ	2
CH-17	AdA FA-M2: Generelle Anbieteridentifikation, (Vorgaben der QSK)	SVEB Modul 2: Identifikace poskytovatele	NJ	4
CH-18	AdA FA-M3: Modulidentifikation, Lernende informieren und unterstützen	SVEB Modul 3: Identifikace modulu	NJ	2
CH-19	Modul 3 – Kompetenzenprofil	SVEB Modul 3: profil kompetencí	NJ	2
CH-20	AdA FA-M3: Generelle Anbieteridentifikation, (Vorgaben der QSK)	SVEB Modul 3: Identifikace poskytovatele	NJ	3
CH-21	AdA FA-M4: Modulidentifikation, Lernveranstaltungen für Erwachsene planen	SVEB Modul 4: Identifikace modulu	NJ	2
CH-22	Modul 4 – Kompetenzenprofil	SVEB Modul 4: profil kompetencí	NJ	2
CH-23	AdA FA-M4: Generelle Anbieteridentifikation (Vorgaben der QSK)	SVEB Modul 4: Identifikace poskytovatele	NJ	3
CH-24	AdA FA-M5: Modulidentifikation, Lernveranstaltungen für Erwachsene didaktisch gestalten	SVEB Modul 5: Identifikace modulu	NJ	2
CH-25	Modul 5 – Kompetenzenprofil	SVEB Modul 5: profil kompetencí	NJ	2
CH-26	AdA FA-M5: Generelle Anbieteridentifikation (Vorgaben der QSK)	SVEB Modul 5: Identifikace poskytovatele	NJ	3
CH-27	EduQua Handbuch	Příručka EduQua	NJ	56
CH-28	Application to become an auditor	Kriteria SAS pro akreditaci certifikačních orgánů EduQua	AJ	3
CH-29	Zertifizierungsstelle für Qualitätsmanagementsysteme – List of EduQua accreditation numbers	Certifikační místo jakostních systémů – seznam akreditačních čísel pro EduQua	NJ	5
CH-30	General information on recognition for postgraduate courses	General information on recognition for postgraduate courses	NJ	3
CH-31	Reglement über die Anerkennung kantonaler Fachhochschuldiplome	Předpisy pro uznání kantonálního odborného vysokoškolského diplomu	NJ	10

Příloha č.	Název dokumentu v původním jazyce	Popis dokumentu v češtině/angličtině	Jazyk dokumentu	Počet stran
CH-32	Leitfaden - Anerkennungsverfahren für Bildungsgänge und Nachdiplomstudien der höheren Fachschulen	Příručka – Schvalovací postupy pro obory a po-diplomová studia na vyšších odborných školách	NJ	23
CH-33	Kompetenzprofil SVEB 1 (Basic curriculum proposed by SVEB)	Profil kompetencí SVEB 1 (základní osnovy navržené SVEB)	NJ	3
CH-34	Mündliche Evaluation EMBA Public Management	Verbal Evaluation EMBA Public Management	NJ	1
CH-35	EMBA Public Management 2006 – written evaluation questions	EMBA Public Management 2006 – written evaluation questions	NJ	2
CH-36	SECO Organizational Chart	SECO Organizational Chart	AJ	1
CH-37	Accreditation_number_SCES m_064	Příklad akreditační listiny EduQua	AJ	1

2.6.2 Holandsko

Příloha č.	Název dokumentu v původním jazyce	Popis dokumentu v češtině/angličtině	Jazyk dokumentu	Počet stran
NL-1	The Education System in the Netherlands (basic structure of the Dutch education system)	The Education System in the Netherlands (basic structure of the Dutch education system)	AJ	5
NL-2	The Education System in the Netherlands (full description of the Dutch education system)	The Education System in the Netherlands (full description of the Dutch education system)	AJ	203
NL-3	CPE overview	CPE overview	AJ	3
NL-4	Questionnaire 1-8	Questionnaire 1-8	AJ	5
NL-5	Questionnaire 9-28	Questionnaire 9-28	AJ	15
NL-6	Questionnaire 29-32	Questionnaire 29-32	AJ	2
NL-7a	NVAO: The Accreditation Organization of the Netherlands and Flanders	NVAO: The Accreditation Organization of the Netherlands and Flanders	AJ	2
NL-7b	The accreditation process in brief	The accreditation process in brief	AJ	2
NL-8a	Inspectorate of Education	Inspectorate of Education	AJ	1
NL-8b	Role of Inspectorate of Education in the Netherlands	Role of Inspectorate of Education in the Netherlands	AJ	2
NL-9	The Dutch accreditation system	The Dutch accreditation system	AJ	2
NL-10	Branch organisations	Branch organisations	AJ	½

Příloha č.	Název dokumentu v původním jazyce	Popis dokumentu v češtině/angličtině	Jazyk dokumentu	Počet stran
NL-11	CEDEO	CEDEO	AJ	½
NL-12	Quality institutions in Senior Secondary Vocational Education	Quality institutions in Senior Secondary Vocational Education	AJ	2
NL-13	Criteria Inspectorate of Education	Criteria Inspectorate of Education	AJ	½
NL-14	Quality criteria KCE	Quality criteria KCE	AJ	½
NL-15	CROHO and CREBO	CROHO and CREBO	AJ	½
NL-16	KBB's	KBB's	AJ	½
NL-17	Recognition of a special quality feature	Recognition of a special quality feature	AJ	½
NL-18	Open Universiteit Nederland	Open Universiteit Nederland	AJ	1
NL-19	Wet op de beroepen in het onderwijs (Wet BIO)	Education Professions Act (Wet BIO)	AJ	1
NL-20	Education qualification for academic teachers	Education qualification for academic teachers	AJ	½
NL-21	The covenant: „A quality code for APL“ Identifying and accrediting a lifetime of learning	The covenant: „A quality code for APL“ Identifying and accrediting a lifetime of learning	AJ	10
NL-22	Guide to external quality assessment of bachelor's and master's degree programmes in research-oriented universities, Version 3.1 e	Guide to external quality assessment of bachelor's and master's degree programmes in research-oriented universities, Version 3.1 e	AJ	60
NL-23	Standardisation for assessing APL providers, description of the standardisation and working method used by assessment organisations, draft January 2007	Standardisation for assessing APL providers, description of the standardisation and working method used by assessment organisations, draft January 2007	AJ	14
NL-24	The Education System in the Netherlands 2006	The Education System in the Netherlands 2006	AJ	203
NL-25	Accreditation in international perspective, Higher education	Accreditation in international perspective, Higher education	AJ	87
NL-26	Toelichting bij Ht Waarderingskader BVE 2006-2007, 10 MEI 2006 – Institutions inspection criteria	Explanation of the criteria and the way to interpret these criteria by the Inspectorate of Education for secondary vocational education	NL	30
NL-27	Individual Certification concerning CPE	Individual Certification concerning CPE	AJ	6
NL-28	Brief description of the relevant legal Acts in CPE	Brief description of the relevant legal Acts in CPE	AJ	2
NL-29	Toezichtkader BVE 2006 – 2007, Inspectie van Het	The explanation of the process of executing	NL	37

Příloha č.	Název dokumentu v původním jazyce	Popis dokumentu v češtině/angličtině	Jazyk dokumentu	Počet stran
	Onderwijs - Institutions inspection criteria 2	inspections by the Inspectorate of education		
NL-30	CPE Schools versus educational organizations	CPE Schools versus educational organizations	AJ	2
NL-31	Comments NIMA	Additional information about NIMA and EXIN	AJ	3

2.6.3 Rakousko

Příloha č.	Název dokumentu v původním jazyce	Popis dokumentu v češtině/angličtině	Jazyk dokumentu	Počet stran
AT-1	Questionnaire 1-8	Questionnaire 1-8	AJ	3
AT-2	Questionnaire 9-28	Questionnaire 9-28	AJ	7
AT-3	Questionnaire 29-32	Questionnaire 28-32	AJ	2
AT-4	Overview to questionnaire	Overview to questionnaire	AJ	26
AT-5	Donau-Universität Krems, Krems - Business Administration - Hospital Management (Professional Master of Business Administration)	Dunajská univerzita v Kremsu - Business Administration - Hospital Management (Professional Master of Business Administration)	NJ	6
AT-6	Salzburg Management GmbH - University of Salzburg Business School, Salzburg - Master of Business Administration Public Management (Master of Business Administration)	Salzburg Management s.r.o. - University of Salzburg Business School, Salzburg - Master of Business Administration Public Management (Master of Business Administration)	NJ	5
AT-7	Institut für Management GmbH (ifm), Hallwang / Salzburg - Executive Master of Business Administration (Master of Business Administration)	Institut managementu s.r.o. v Hallwangu/Salzburgu - Executive Master of Business Administration (Master of Business Administration)	NJ	8
AT-8	Wirtschaftsuniversität Wien (WU), Wien - Executive MBA (Master of Business Administration)	Ekonomická Univerzita ve Vídni - Executive MBA (Master of Business Administration)	NJ	6
AT-9	Wirtschaftsuniversität Wien in Kooperation mit dem Österreichischen Controller-Institut, Wien - MBA Controlling & Finance (Master of Business Administration)	Ekonomická Univerzita ve Vídni s rakouským institutem pro Controlling - MBA Controlling & Finance (Master of Business Administration)	NJ	8
AT-10	Kurzdarstellung zu Organisation und Tätigkeiten, Die FIBAA als Akkreditierungsagentur,	Krátký úvod do organizace a činnosti, FIBAA jako akreditační organizace, stav k říjnu	NJ	6

Příloha č.	Název dokumentu v původním jazyce	Popis dokumentu v češtině/angličtině	Jazyk dokumentu	Počet stran
	Stand: Oktober 2006	2006		
AT-11	Richtlinien für die ArbeitnehmerInnen-Förderung durch ein Bildungskonto des Landes Oberösterreich für den Zeitraum 2007 – 2009, Stand: 12. 12. 2006	Směrnice pro podporu zaměstnanců prostřednictvím vzdělávacího konta poskytované Spolkovou zemí Horní Rakousy pro roky 2007 – 2009, stav k 12.12.2006	NJ	10
AT-12	EBQS Handbuch - Qualitätssiegel der Oberösterreichischen Erwachsenen-und Weiterbildungseinrichtungen	Příručka EBQS - Potvrzení kvality rakouských zařízení pro profesní vzdělávání a vzdělávání dospělých	NJ	44
AT-13	Guideline of the Austrian Medical Chamber on CME (accreditation and certification pursuant to §118 par. 2 (3) and to (14) of the Austrian Medical Law - CME Programme of the Austrian Medical Chamber ("Diplom-Fortbildungs-Programm der Österreichischen Ärztekammer))	Guideline of the Austrian Medical Chamber on CME (accreditation and certification pursuant to §118 par. 2 (3) and to (14) of the Austrian Medical Law - CME Programme of the Austrian Medical Chamber)	AJ	19
AT-14	ECTS-Verteilung (30 ECTS1), Weiterbildungsakademie Österreich, wba-Zertifikat I: Zertifizierte/r Erwachsenenbildner/in	ECTS rozdělení, Akademie profesního vzdělávání Rakousko, Certifikát I: Certifikovaný absolvent kurzu, (učební osnovy WBA certifikátu 1)	NJ	17
AT-15	Leitfaden zum Ablauf für das Akkreditierungsverfahren von Bildungsveranstaltungen für die Weiterbildungsakademie	Příručka pro akreditaci kurzů ze strany vzdělávacích organizací pro Akademii profesního vzdělávání, (metodické pokyny WBA pro akreditaci kurzů)	NJ	1
AT-16	Lernerorientierte Qualität in der Weiterbildung, Vergleich LQW 2 – LQW Modellversion 3	Rozvoj kvality v dalším vzdělávání orientované na posluchače, Srovnání modelu LQW 2 a LQW 3	NJ	19
AT-17	Lernerorientierte Qualität in der Weiterbildung, Lernerfolge, Entwicklungsbedarfe und Erfolgsfaktoren in der Qualitätsentwicklung	Rozvoj kvality v dalším vzdělávání orientované na posluchače, Výsledek studia, vývojové požadavky a faktory úspěšnosti ve vývoji kvality	NJ	29
AT-18	Lernerorientierte Qualität in	Rozvoj kvality v dalším	NJ	17

Příloha č.	Název dokumentu v původním jazyce	Popis dokumentu v češtině/angličtině	Jazyk dokumentu	Počet stran
	der Weiterbildung, Wirkungsanalyse LQW 2, Februar 2006, Die Wirkungen der Lernerorientierten Qualitätsentwicklung in der Praxis der Weiterbildungsorganisationen	vzdělávání orientované na posluchače, Analýza účinnosti LQW 2, únor 2006, vývoj kvality v dalším vzdělávání v praxi		
AT-19	Learner-Oriented Quality Development for Further Education (LQW)	Learner-Oriented Quality Development for Further Education (LQW) – zkrácená verze	AJ	2
AT-20	Learner-Oriented Quality Development for Further Education (LQW)	Learner-Oriented Quality Development for Further Education (LQW) – plná verze	AJ	12
AT-21	Lernerorientierte Qualität in der Weiterbildung, Ablauf des Testierungsverfahrens LQW 2/März 2005	Rozvoj kvality v dalším vzdělávání orientované na posluchače, Průběh testování LQW březen 2005	NJ	4
AT-22	Lernerorientierte Qualität in der Weiterbildung, Retestierung nach LQW	Rozvoj kvality v dalším vzdělávání orientované na posluchače, Opětovné testování podle LQW, kvalita orientovaná na učení v dalším vzdělávání	NJ	5
AT-23	WBA Model	WBA Model	AJ	1
AT-24	WBA Quality Contract	Smlouva o záruce kvality WBA	NJ	2
AT-25	wba-ZertifikatI_Cz	Kompetence lektora pro získání certifikátu WBA1	ČJ	17

2.6.4 Belgie

Příloha č.	Název dokumentu v původním jazyce	Popis dokumentu v češtině/angličtině	Jazyk dokumentu	Počet stran
BE-1	Belgian educational system overview	Belgian educational system overview	AJ	3
BE-2	Questionnaire 1-8	Questionnaire 1-8	AJ	6
BE-3	Questionnaire 9-28	Questionnaire 9-28	AJ	15
BE-4	Questionnaire 29-32	Questionnaire 29-32	AJ	2
BE-5	CAF works – better service for the citizens by using CAF	CAF works – better service for the citizens by using CAF	AJ	101
BE-6	Maninfo	Informace o společnosti Management Information SA	AJ	16

BE-7	Microsoft Certified Trainer and Microsoft Certified Learning Consultant, Program Guide 2007	Microsoft Certified Trainer and Microsoft Certified Learning Consultant, Program Guide 2007	AJ	20
BE-8	Q*for Training	Příklad hodnotící zprávy Q*for Training	AJ	4
BE-9	Questionnaire vierge	Dotazník Q*for	FR	6
BE-10	Décret No. 2003/29614 Décret portant assentiment à l'accord de coopération du 24 juillet 2003 relatif à la validation des compétences dans le champ de la formation professionnelle continue, conclu entre la Communauté française, la Région wallonne et la Commission communautaire française, p. 3-9	Agreement related to competencies validation in for continuous education between the French speaking community, the Walloon Region and the French speaking Commission, concerning the Walloon region	FR	7
BE-11	Décret No. 2004/35865 Décret relatif à la création de l'agence autonomisée externe de droit public « Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding » (Office flamand de l'Emploi et de la Formation professionnelle), p. 45-51	Decree about the creation of the Flamisch agency for Work and Professional Education, concerning the Flanders region	FR	7
BE-12	Décret No. 2004/6712 Décret relatif à l'obtention d'un titre de compétence professionnelle, p. 24-27	Decree related to the obtention of a professional competency title, concerning the Flanders region	FR	4
BE-13	Décret No. 2004/201566 Décret relatif à l'agrément et au subventionnement des organismes d'insertion socioprofessionnelle et des entreprises de formation par le travail, p. 5-9	Decree related to the nomination and funding principles regarding training organisations and companies proposing professional education, concerning the whole Belgium	FR	5
BE-14	Décret No. 2006/11052 Arrêté royal portant création du système BELAC d'accréditation des organismes d'évaluation de la conformité, p.19-28	Royal Decree of January 31 2006, creating the BELAC system for accreditation of conformity assessment bodies	FR	10

BE-15	The Flemish Education Council - A Counsellor and Partner in Flemish Education	The Flemish Education Council - A Counsellor and Partner in Flemish Education	AJ	9
BE-16	Commentaires pour remplir le questionnaire D'Audit QFor	Instrukce k vyplnění dotazníku Q*for	FR	7
BE-17	Numac translations	Stručný popis legislativy v DPV v Belgii	AJ	1

2.6.5 Velká Británie a Severní Irsko

Příloha č.	Název dokumentu v původním jazyce	Popis dokumentu v češtině/angličtině	Jazyk dokumentu	Počet stran
UK-1	Sector Overview - UK	Sector Overview - UK	AJ	23
UK-2	Sector Overview - Northern Ireland	Sector Overview - Northern Ireland	AJ	1
UK-3	Organisations - Northern Ireland	Organisations - Northern Ireland	AJ	4
UK-4	Tier 01 – Northern Ireland	Tier 01 – Northern Ireland	AJ	4
UK-5	Tier 02 – Northern Ireland	Tier 02 – Northern Ireland	AJ	6
UK-6	Tier 03 – Northern Ireland	Tier 03 – Northern Ireland	AJ	2
UK-7	Northern Ireland: Certification of Institutions (by topic)	Northern Ireland: Certification of Institutions	AJ	15
UK-8	Northern Ireland: Certification of Individuals (by topic)	Northern Ireland: Certification of Individuals	AJ	8
UK-9	Northern Ireland: Accreditation of Programs (by topic)	Northern Ireland: Accreditation of Programs	AJ	10
UK-10	CQF General	NOCN General Information on the Credit and Qualifications Framework	AJ	2
UK-11	CQF Qualifications	NOCN Credit and Qualifications Framework: Technical Specification - Qualifications	AJ	4
UK-12	CQF Units	NOCN Credit and Qualification Framework: Technical Specification - Units	AJ	5
UK-13	CQF Level Descriptors	NOCN Credit and Qualification Framework: Technical Specification – Level Descriptors	AJ	2
UK-14	CQF Quality Principles	NOCN Credit and Qualification Framework: Technical Specification – Quality Principles	AJ	2
UK-15	NOCN CQF Centre Handbook Introduction	NOCN CQF Centre Handbook Introduction	AJ	2
UK-16	NOCN CQF Centre Handbook Approval Application Form and Process	NOCN CQF Centre Handbook Approval Application Form and Process	AJ	23
UK-17	NOCN CQF Centre Handbook Course and Learner Registration and Awards Process	NOCN CQF Centre Handbook Course and Learner Registration and Awards Process	AJ	7

UK-18	NOCN CQF Centre Handbook Qualifications and Assessment Forms and Process	NOCN CQF Centre Handbook Qualifications and Assessment Forms and Process	AJ	59
UK-19	NOCN CQF Centre Handbook Quality Assurance Forms and Process	NOCN CQF Centre Handbook Quality Assurance Forms and Process	AJ	9
UK-20	NOCN CQF Centre Handbook Charging Structure 2005-2006	NOCN CQF Centre Handbook Charging Structure 2005-2006	AJ	8

3 REŠERŠE Z EXTERNÍCH ZDROJŮ

Na doporučení partnerů projektu byla souběžně s dotazníkovým šetřením provedena rešerše systémů certifikace a akreditace v dalších evropských zemích.

3.1 ROZSAH REŠERŠE

Rešeršní práce, kterou KPMG získala z externích zdrojů, je zpracována pro tyto země: Finsko, Norsko, Portugalsko, Švédsko, Rakousko a Velká Británie v této jednotné struktuře:

- Právní úprava
- Administrativní zajištění
- Financování
- Akreditace a evaluace

V případech Rakouska a Velké Británie dochází k překryvu s výběrem států v dotazníkovém šetření (kap. 1), což v této souvislosti předkládáme jako záměr k porovnání rozdílu hloubky a vypovídací hodnoty komparativních studií zpracovaných formou rešerše a formou dotazníkové aktivity v síti pracovišť, která mají k sobě dostatečné komunikační vazby.

3.2 HLAVNÍ VÝSLEDKY REŠERŠE

3.2.1 Finsko

Oblasti dalšího profesního vzdělávání se v dnešním Finsku věnuje asi jeden tisíc institucí (s přihlédnutím k počtu obyvatel země poměrně vysoké číslo), v 90. letech minulého století byl zaznamenán výrazný nárůst v jejich počtu a počtu poskytovaných kurzů. Některé z těchto institucí se zaměřují pouze na vzdělávání dospělých, většina z nich však poskytuje kurzy jak dospělým, tak i mladým, tedy osobám, které ještě nevstoupily na pracovní trh. Vzdělávání dospělých se věnují i univerzity a technické školy, stejně jako některé firmy pro své vlastní zaměstnance.

Tradičně se finský systém dalšího profesního vzdělávání dělí na dvě hlavní oblasti:

- všeobecné vzdělávání,
- profesní vzdělávání a školení.

Právní regulace je v kompetenci parlamentu, a to včetně vymezení finančních prostředků z rozpočtu, vláda pak prostřednictvím vyhlášek specifikuje zákonná ustanovení a definuje základní zásady státní politiky vzdělávání v pětiletých plánech.

Právní úprava

Finská legislativa upravující oblast školství a vzdělávání prošla koncem 90. let minulého století komplexní reformou, zejména pak decentralizací administrace školského a vzdělávacího systému. V současné době se oblast dalšího profesního vzdělávání upravuje zejména následujícími normami:

- Zákon č. 630/1998 o profesním vzdělávání - úprava se vztahuje na vzdělávání mladých i dospělých; dále rozvádí dekret č. 812/1998
- Zákon č. 631/1998 o profesním vzdělávání dospělých - zákon se zaměřuje na vyšší (sekundární) profesní vzdělávání, další profesní vzdělávání a speciální profesní kvalifikace; dále rozvádí dekret č. 812/1998
- Zákon č. 632/1998 o tzv. lidovém vzdělávání dospělých - zákon upravuje fungování sítě zvláštních vzdělávacích institucí, které poskytují kurzy různé povahy na základě dobrovolné účasti dospělých, často založené na komunitních aktivitách, a bez primární zaměření na získání diplomu či profesní kvalifikace
- Zákon č. 964/2004 o jazykových zkouškách - upravuje oblast testování a certifikace znalostí cizích jazyků.

Administrativní zajištění

Na vládní úrovni je za organizaci a fungování oblasti dalšího profesního vzdělávání odpovědné Ministerstvo školství. Ministerstvo se prostřednictvím zvláštních komisí podílí na rozvoji kontaktů mezi profesním vzděláváním a praxí. Všechny státní vzdělávací instituce a instituce podléhající státnímu dohledu spadají do kompetence tohoto ministerstva.

Pod jeho kompetencí působí Rada pro vzdělávání dospělých, jejímiž členy jsou zástupci různých zájmových skupin. Rada se zabývá výzkumem, rozvojem a hodnocením projektů vzdělávání dospělých.

Vedle této instituce je ministerstvu ještě podřízena Finská národní rada pro vzdělávání, expertní orgán, jehož úkolem je spoluvytvářet vzdělávací politiku vlády. V jejím rámci pracují kvalifikační komise, které organizují a dohlíží na kvalifikační standardy v profesním vzdělávání dospělých a mimo jiné jsou zodpovědné i za vypracovávání testů.

Do administrace dalšího profesního vzdělávání se zapojují také místní orgány státní správy (Státní úřady regionů), které např. rozhodují o rozdělování dotací na specifické vzdělávací programy.

Poslední úrovní institucionálního zajištění jsou orgány samosprávy, které na základě vlastní iniciativy organizují programy vzdělávání dospělých a školení. Také spravují většinu institucí poskytujících všeobecné vyšší vzdělání dospělým, centra profesního vzdělávání dospělých a další podobné organizace. Mezi mírou angažovanosti jednotlivých radnic v této oblasti lze nicméně pozorovat značné rozdíly.

Do oblasti dalšího profesního vzdělávání se zapojují i podnikatelské subjekty, zejména poskytováním financí jak vzdělávacím institucím, tak svým zaměstnancům, ale také provozováním vlastních vzdělávacích zařízení, organizací a poskytováním praxí atp.

Financování

Většina institucí zabývajících se vzděláváním dospělých je adresátem státní finanční podpory, bez ohledu na jejich veřejný či soukromý charakter. Každoroční výše příspěvku státu se vypočítává podle zvláštní metodiky na základě kritérií počtu studentů, odučených hodin atd.

Dalšími formami financování jsou poplatky studentů, dotace místní samosprávy či organizace soukromoprávního charakteru. Některé instituce získávají finance z poskytování svých služeb zájemcům z veřejného (např. rekvalifikační kurzy hradí Ministerstvo práce) i soukromého sektoru.

Mimo veřejné financování spadají vnitropodniková školení, byť by je poskytovaly veřejné instituce.

Akreditace a evaluace

Podle zákona o profesním vzdělávání musí mít organizace, které se v této oblasti pohybují, licenci od Ministerstva školství.

Pro organizace poskytující všeobecné vzdělávání platí následující postup:

- Obecný organizační rámec studijních programů stanovuje vláda, která určuje hodinové dotace výuky v různých studijních programech a oborech. Finská národní rada pro vzdělávání rozhoduje o cílech a základních osnovách studijních programů a oborů. Poskytovatel kurzů potom na základě těchto parametrů vypracuje vlastní studijní plán a sylaby daných kurzů.
- Sektor tzv. svobodného vzdělávání dospělých, vzhledem k tomu, že se jedná o neformální vzdělávací instituce, nepodléhá vládní regulaci, co se obsahu nabízených kurzů týká.
- Všechny organizace jsou ze zákona povinny pravidelně provádět hodnocení vlastních aktivit a jejich efektivity. Tato sebehodnocení potom poskytují veřejnosti.

Pro organizace poskytující profesní vzdělávání a školení jsou závazná tato pravidla:

- Národní regulace, za kterou nesou odpovědnost Ministerstvo školství a Finská národní rada pro vzdělávání, se týká formálních vzdělávacích zařízení, která absolventům svých kurzů poskytují příslušné diplomy a certifikáty. Ty mohou zájemci získat buď prostým vykonáním příslušné zkoušky znalostí a dovedností bez na to, kde tyto znalosti a dovednosti nabyli, nebo absolvováním daného kurzu, který je rovněž zakončen zkouškou. Regulativní ustanovení dále definují základní požadavky na získání konkrétní kvalifikace a metody ověření jejího osvojení.
- Ministerstvo školství potvrzuje oblasti certifikovaných kvalifikací, Finská národní rada pro vzdělávání zase vypracovává konkrétní programy a stanovuje požadavky na získání kvalifikace. Kvalifikační testy jsou pak v dané oblasti jednotné pro celou zemi.

Programy celoživotního vzdělávání na univerzitách nepodléhají zvláštnímu způsobu akreditace, resp. jejich poskytování je regulováno standardním dohledem nad univerzitami. Všechny finské univerzity jsou státní.

Absolvent kurzu z univerzitních programů celoživotního vzdělávání neobdrží diplom, nicméně v případě zahájení standardního studia mu mohou být takto absolvované předměty uznány.

Hodnocení vzdělávacích organizací a jejich programů se zabývají dvě nezávislé expertní instituce spolupracující s Ministerstvem školství, Hodnotící rada pro vzdělávání a školení a Finská rada pro evaluaci vyššího vzdělávání. Jejich úkolem je nejen poskytovat informace a potřebný servis organizacím při jejich sebehodnocení, ale také provádět hodnocení celé školské a vzdělávací politiky. Vedou zároveň registr vzdělávacích institucí a studijních programů, do něhož jsou zaznamenávány výsledky hodnocení.

3.2.2 Norsko

Sektor dalšího profesního vzdělávání v Norsku je velmi různorodý a složitý, a to co se administrace ze strany státu týká (zejm. v důsledku decentralizace), stejně jako množství subjektů, které kurzy dalšího profesního vzdělávání nabízejí (veřejné i soukromé, komunitní).

Rámec dalšího profesního vzdělávání doznal koncem 90. let a na počátku nového tisíciletí značných změn, vznikly některé nové instituce (NOKUT - 2003, VOX - 2001), které se podílí na organizaci, podpoře a zajišťování a kontroly kvality tohoto vzdělávacího sektoru.

Právní úprava

Oblast dalšího profesního vzdělávání není v Norsku upravenou jednou zvláštní právní normou, různými svými ustanoveními se jí dotýká několik zákonů.

- Školský zákon z roku 1998 upravuje oblast primárního, sekundárního i vyššího školství, včetně základního rámce profesního vzdělávání
- Zákon o vzdělávání dospělých z roku 1976 ve znění pozdějších předpisů upravuje vzdělávání dospělých v oblastech, kde tak nečiní školský zákon
- Zákon o vysokém školství z roku 1995 se dalšího profesního vzdělávání dotýká ustanoveními o organizačních aspektech
- Zákon z roku 1984 o lidových školách
- Zákon z roku 2003 o pregraduálním profesním vzdělávání upravuje fungování veřejných a soukromých profesně orientovaných vzdělávacích organizací
- Zákon z roku 2005 o vysokých školách a univerzitách

Administrativní zajištění

Na vládní úrovni je administrací a vytyčováním základních pravidel dalšího profesního vzdělávání pověřeno Ministerstvo školství a výzkumu. To rovněž stanovuje obsah a pedagogické náležitosti vzdělávání dospělých pro potřeby pracovního trhu (rekvalifikační kurzy atp.), jehož financování nicméně patří do kapitoly Ministerstva práce.

Vzdělávání dospělých do úrovně středoškolského vzdělávání a vzdělávání imigrantů mají v kompetenci obce, vzdělávání dospělých vyšší než středoškolské zajišťují vyšší územněsprávní celky (hrabství).

Vedle toho působí nevládní organizace, jako např. Lidová univerzita nebo Dělnická vzdělávací asociace, které samy nabízejí kurzy pro dospělé a jsou poradními partnery státních orgánů.

VOX (Národní centrum pro celoživotní vzdělávání) je vládní organizací, podřízenou Ministerstvu školství a výzkumu, v jejímž popisu práce je podpora dalšího profesního vzdělávání dospělých.

Vlastní akreditací a evaluací organizací nabízejících kurzy dalšího profesního vzdělávání je v kompetenci NOKUT, Norské agentury pro zajištění kvality ve vzdělávání, která uděluje akreditace jak organizacím, tak jejich kurzům. Vedle toho certifikuje dosažené vzdělání cizincům žijícím v Norsku atd. NOKUT je vládní agenturou, která úzce spolupracuje s Ministerstvem školství, je však na něm ve své činnosti nezávislá.

Financování

Zdroje financování dalšího profesního vzdělávání a vzdělávání dospělých se odvíjí od úrovně státní správy, která je za ten který sektor odpovědná (místní, regionální, vládní).

Kurzy dalšího profesního vzdělávání na univerzitách a akademiích bývají zpoplatněny, a to i ze strany veřejných vysokých škol.

Stát z 50 % finančně podporuje chod tzv. lidového školství, příjemci státních dotací jsou rovněž další studijní asociace i soukromé instituce dálkového vzdělávání. Ve všech těchto organizacích se za absolvované kurzy platí.

Akreditace a evaluace

Udílení akreditací v oblasti vyššího vzdělávání je v kompetenci výše zmíněné agentury NOKUT. Veřejné i soukromé subjekty podstupují stejný proces udílení akreditace. Ten je dvouступňový:

1. akreditace vzdělávací instituce,
2. akreditace nabízených kurzů/studijních programů, o kterou si mohou zažádat pouze organizace, které již obdržely akreditaci jako instituce.

Mezi kritéria posuzování žádosti o akreditaci instituce patří organizační struktura, oblast financování, infrastruktura, vazby na mezinárodní spolupráci, personální zajištění atp. Hodnocení jednotlivých studijních programů se pak soustředí na jejich osnovu, konkrétní personální obsazení, technické vybavení.

Udělené akreditace podstupují pravidelné revize/audity ze strany expertní komise NOKUT, která může v případě zjištění závažných nedostatků nařídit jejich odstranění, případně akreditaci odejmout. Všechna zjištění NOKUT jsou postupována organizaci, které se to týká, a Ministerstvu školství a jsou veřejná.

3.2.3 Portugalsko

Vzhledem k výrazné zaostalosti vzdělávacího systému v Portugalsku v období nedemokratického režimu do roku 1974 se velká část vzdělávání dospělých a dalšího profesního vzdělávání zaměřovala a dodnes částečně zaměřuje na překonání tohoto handicapu, včetně boje proti negramotnosti. Od především sociálního cílení daných vládních programů vzdělávání dospělých je od 90. let pozorovatelný posun k politice rozvoje celoživotního profesního vzdělávání v reakci na potřeby zvyšující se dynamiky pracovního trhu.

Právní úprava

- Školský zákon č. 46/1986 upravuje strukturu školského systému, včetně profesního vzdělávání a dalšího vzdělávání mladých a dospělých
- Zákon č. 401/1991 o školení v rámci vzdělávacího systému
- Zákon č. 405/1991 o školeních pro potřeby trhu práce
- Zákon 171/2004 o vzniku Institutu kvality vzdělávání (IQF); navazuje na Zákon č. 115/1997 o vzniku Institutu inovace a vzdělávání (INOFOR), jehož je IQF nástupnickou institucí

Administrativní zajištění

Fungování školské soustavy je na vládní úrovni v kompetenci Ministerstva školství, které se o některé pravomoci dělí s Ministerstvem práce a sociálních věcí.

Vládní institucí, která provádí udílení akreditací vzdělávacím organizacím, je Institut kvality vzdělávání (*Instituto para a qualidade na formacio* - **IQF**), který kompetenčně spadá pod Ministerstvo práce a sociálních věcí.

Pod Ministerstvem práce a sociálních věcí dále pracuje Institut práce a profesního vzdělávání (*Instituto do emprego e formacio profissional* - **IEFP**), který se zabývá profesním vzděláváním ve vztahu k potřebám trhu práce. V jeho popisu práce je i certifikace profesních dovedností a znalostí osob.

Akreditace a evaluace

Všechny organizace (právnícké osoby), které svou činností zasahují do oblasti vzdělávání, mohou požádat o akreditaci, již uděluje státní Institut kvality vzdělávání (IQF). Získání akreditace je povinné pro organizace, které pobírají či žádají o finance z veřejných zdrojů.

Do hodnocení žádosti o akreditaci vstupují kritéria jako obecná strategie dané organizace, její administrace a lidské zdroje, plán cílů a soustavné zlepšování vlastního fungování, schopnost dostát zákonným požadavkům, např. co se ochrany osobních dat týká. Další kritéria jsou dána specificky podle oborů, jimiž se dané organizace zabývají, např. dostatečné technické vybavení, dodržení bezpečnostních norem atp.

Žádost o akreditaci se všemi potřebnými údaji organizace předá IQF, který do 45 dnů od doručení vydá zprávu, kterou je buď akreditace de facto udělena, nebo je v ní upozorněno na nedostatky, které brání udělení akreditace. Žadatelská organizace potom může do stanovené doby na obsah zprávy reagovat. Konečné rozhodnutí o udělení akreditace je v kompetenci Rady IQF.

Akreditace jsou platné po dobu jednoho až tří let, v závislosti na kvalitě předložené žádosti.

Po dobu platnosti akreditace mohou zástupci IQF vyžadovat po organizaci relevantní informace nebo provádět inspekce na místě a dalšími prostředky průběžně ověřovat kvalitu vzdělávacího zařízení.

Akreditace jsou udíleny ve třech kvalitativních stupních a od toho se odvíjí frekvence a intenzita prověřování ze strany IQF:

- AČ I: Vysoká kvalita - nejmenší frekvence a intenzita
- AČ 2: Střední kvalita - střední frekvence a intenzita
- AČ 3: Nízká kvalita - vysoká frekvence a intenzita

Akreditovaná organizace může po dobu platnosti akreditace požádat o její změnu, co se například oborového rozsahu či poskytovaných služeb - např. nově zavedený e-learning - týká.

Přibližně tři měsíce před vypršením platnosti akreditace by organizace měla požádat o její obnovení. Procedura obnovení akreditace v podstatě odpovídá procesu žádosti o akreditaci, požadavky na prokazování jsou však vzhledem k předchozím kontrolám IQF výrazně nižší.

Akreditace také může být pro hrubé porušení pravidel odejmuta, a to buď dočasně, nebo s definitivní platností.

3.2.4 Rakousko

Administrace a regulace oblasti školství a vzdělávání je vzhledem k federativnímu uspořádání země decentralizovaná, přičemž míra decentralizace se liší podle stupně vzdělávacího programu.

Drtivá většina programů dalšího profesního vzdělávání je poskytována soukromými subjekty, zejména firmami, ale např. i církvemi.

Právní úprava

V Rakousku neexistuje zvláštní právní úprava oblasti dalšího profesního vzdělávání, některých jeho aspektů se nicméně dotýkají jiné právní normy:

- Zákon č. 171/1973 o podpoře vzdělávání dospělých, stanovuje podmínky, za kterých mohou být projekty vzdělávání dospělých podporovány státem

- Zákon č. 472/1986 o organizaci školství stanovuje strukturu školského systému a odpovědnost jeho součástí
- Zákon č. 33/1997 o školském vzdělávání upravuje oblast profesního vzdělávání dospělých i mladých

Administrativní zajištění

V Rakousku dochází k dělení kompetencí, a to jak v horizontální rovině (mezi jednotlivá ministerstva podle charakteru školy), tak po vertikále (federální vláda, vlády jednotlivých spolkových zemí). Ministerstvo školství je ve vztahu ke vzdělávacím zařízením hlavní kontrolní institucí. Navíc přímo spravuje několik technických škol. Ministerstvo zemědělství, lesů a vodního hospodářství má v kompetenci zemědělské, lesnické a podobně zaměřené školy, včetně jejich částečného financování. Ministerstvo zdravotnictví spravuje zdravotnické školy, Ministerstvo hospodářství a práce spravuje oblast firemního vzdělávání. Do finančních záležitostí organizací poskytujících další profesní vzdělávání zasahuje také Ministerstvo financí, např. v oblasti daňových úlev atp. (viz dále).

Na úrovni spolkových zemí pak dochází k dalšímu přenosu kompetencí. Tato kompetenční rozmanitost bývá dávana za příčinu dosavadní neexistence vládní strategie rozvoje a podpory dalšího profesního vzdělávání.

Organizace poskytující programy dalšího profesního vzdělávání neziskového charakteru se sdružují v Konferenci pro vzdělávání dospělých (*Konferenz der Erwachsenenbildung Österreichs* — **KEBÓ**). Nejedná se o zájmovou skupinu v pravém smyslu slova, spíše o think-tank, expertní servisní organizaci, jejímž úkolem je přispívat k rozvoji sektoru. Sama žádné vzdělávací aktivity nevyvíjí.

Rakouská hospodářská komora (*Wirtschaftskammer Österreichs*) vstupuje do oblasti dalšího profesního vzdělávání prostřednictvím Institutu podpory hospodářství (*Wirtschaftsförderungsinstitut*), který realizuje vzdělávací programy pro dospělé. Stejně tak Odborová komora (*Kammer für Arbeiter und Angestellte*) a Odborová federace (*Österreichischer Gewerkschaftsbund*) nabízejí vlastní studijní programy pro dospělé.

Financování

Financování dalšího profesního vzdělávání je z větší části zajišťováno soukromými subjekty: firmami pro své zaměstnance a jednotlivci. Podle zákona z roku 1973 o podpoře vzdělávání dospělých mohou vzdělávací instituce získávat finance z veřejných zdrojů (nemají však na ně právní nárok), a to pouze ty, které fungují na neziskové bázi.

Firmy potom mohou získat státní podporu na další profesní vzdělávání svých zaměstnanců dvojí formou (příčemž volba jedné z možností vylučuje druhou):

- úlevou na daních: až do 20 % nákladů na programy dalšího profesního vzdělávání (realizovaného vlastními kapacitami nebo z vnějších zdrojů), ne však více než 2 000 eur na den. O tuto sumu se snižuje základ daně z příjmu společnosti.
- Přímou dotací do výše 6 % nákladů na školení a vzdělávání zaměstnanců u externí organizace.

Jednotlivci potom mohou požádat o státní podporu na doplnění vzdělání, jedná se o mimo jiné i o prostředky z Evropského sociálního fondu.

Na úrovni jednotlivých spolkových zemí existují další formy podpory dalšího profesního vzdělávání a jeho kofinancování.

Akreditace a evaluace

Rakouský sektor dalšího profesního vzdělávání mimo školský systém je ponechán tržní regulaci, resp. poptávce po konkrétních kurzech. Již zmiňovaný zákon o podpoře vzdělávání dospělých z roku 1973 ostatně stanoví, že stát nemůže zasahovat do studijních programů ani personálního zajištění vzdělávacích ústavů, a to ani v případě, že je finančně podporuje. To na jednu stranu vytváří flexibilní prostředí, které je schopné poměrně rychle reagovat na změny na trhu práce a nabídka vzdělávacích programů je velmi široká, na straně druhé je však tento systém kritizován pro nedostatečné záruky kvality nabízených vzdělávacích kurzů.

Existují nicméně samosprávné regulační orgány, např. u vysokých odborných škol (*Fachhochschulen*) je to Rada vysokých odborných škol (*Fachhochschuleraft*), která dohlíží nad kvalitou nabízených programů a může v případě zjištění vážných nedostatků přistoupit k sankcím. Členové rady jsou sice do svých funkcí jmenováni Ministerstvem školství, podle zákona jsou však ve výkonu funkce nezávislí a nepodléhají žádným instrukcím.

3.2.5 Švédsko

Programy profesionálního vzdělávání a vzdělávání dospělých jsou ve Švédsku realizovány na třech úrovních:

1. základní a střední školství pro dospělé, včetně vzdělávání imigrantů
2. pregraduální profesionální vzdělávání a školení,
3. tzv. lidové školství a další, např. studijní asociace, komunitní vzdělávací programy atp.

Vyšší a vysoké školství ve Švédsku prochází v současnosti reformou, v letech 2001-2006 byl proveden audit všech institucí poskytujících vzdělání na této úrovni, z jehož závěrů by měla být přijatá opatření ke zkvalitnění této části školského systému.

Právní úprava

Oblast dalšího profesního vzdělávání v současné době upravují následující právní normy:

- Školský zákon č. 1100/1985
- Zákon č. 1434/1992 o vysokém školství
- Zákon č. 1109/1991 o poskytování profesního vzdělání za úplatu

Administrativní zajištění

Na vládní úrovni je kompetenčně příslušné Ministerstvo školství, výzkumu a kulturní, v některých aspektech - zejména co se přizpůsobení školského systému požadavkům pracovního trhu týká - spolupracuje s Ministerstvem zemědělství výživy a spotřebitele a Ministerstvem průmyslu, zaměstnanosti a komunikací.

Institucí přímo pověřenou dohledem, včetně dohledu nad oblastí dalšího profesního vzdělávání, je Národní agentura pro školství (*Skolverket*), z níž se vydělila servisní poradenská odnož, Národní agentura pro

zkvalitnění školství (*Myndigheten for skolutvecliding*), a pro oblast vyššího a vysokého školství Národní agentura pro vysoké školství.

Financování

Přibližně polovina organizací působících v oblasti profesní vzdělávání dostává státní finanční podporu, v mnoha případech jsou poskytována i stipendia jednotlivým studentům. Ostatní instituce získávají finance ze školného, resp. odměny za realizaci vzdělávacího programu.

Všechny instituce, nezávisle na způsobu svého financování, podléhají státnímu dohledu (prostřednictvím výše zmíněných agentur), co se kvality poskytovaných služeb týká.

Akreditace a evaluace

Kvalitativní standardy studijních programů jsou stanoveny Národní agenturou pro školství, která rovněž kontroluje jejich dodržování. Kontroly sledují, nakolik organizace naplňují obecná zákonná ustanovení, vlastní statutární pravidla a národně stanovené standardy studijních programů.

Požadavky na kvalifikaci pedagogického personálu jsou stejné, jako pro vyučující běžného vyššího a vysokoškolského studia.

3.2.6 Velká Británie

Oblast dalšího profesního vzdělávání je ve Velké Británii odlišně upravena v Anglii, Walesu, Severním Irsku i ve Skotsku. Zároveň byla v souvislosti s procesem devoluce konce 90. let minulého století přenesena řada kompetencí státní správy na místní úroveň, oblast školství a vzdělávání byla jednou z nich. V důsledku toho je cele institucionální uspořádání značně složité, nicméně instituce Anglie, Walesu a Severního Irsku spolu úzce spolupracují.

Právní úprava

V současné době neexistuje jednotná právní úprava oblasti dalšího profesního vzdělávání platná pro celou Velkou Británii. Některé dílčí normy se nicméně této oblasti dotýkají.

- Zákon o učení a dovednostech z roku 2000, který upravuje organizace odpovědné za řízení sektoru dalšího vzdělávání
- Školský zákon z roku 2002, jenž na obecné rovině stanoví základní náležitosti, práva a povinnosti školských zařízení
- Zákon o zaměstnanosti z roku 2002, který se dalšího profesního vzdělávání dotýká zejména z pohledu potřeb trhu práce

Vedle toho existuje celá řada právních norem jednotlivých součástí státní správy, Anglie, Walesu, Severního Irsku a Skotska.

Administrativní zajištění

Každá ze čtyř částí Spojeného království disponuje vlastní soustavou institucí, které administrují oblast školství a vzdělávání. Obecný rámec vzdělávací politiky stanovují příslušné orgány exekutivy, procesem udílení akreditací institucím (a kvalifikacím), které žádají o finanční podporu z veřejných zdrojů, se zabývají příslušné úřady:

- Úřad pro kvalifikace a studium (*Qualification and Curriculum Authority* - **QCA**) v Anglii,
- Waleský úřad pro kvalifikace, studium a testování (*Qualification, Curriculum and Assessment Authority for Wales* - **ACCAC**) ve Wales,
- Rada pro studium, zkoušení a testování (*Council for the Curriculum, Examinations and Assessment* - **CCEA**) v Severním Irsku,
- Skotský úřad pro kvalifikace (*Scottish Qualification Authority* - **SQA**) ve Skotsku.

Tyto regulační instituce mají za úkol stanovovat a zveřejňovat kritéria pro udílení akreditací, provádět akreditační řízení v souladu s těmito kritérii, vykonávat dohled nad již akreditovanými kvalifikacemi a vypracovávat zprávy o těchto kvalifikacích.

Financování

V průběhu 90. let doznalo financování dalšího profesního vzdělávání a vzdělávání dospělých značných změn, zejména pak v podpoře soukromého financování této oblasti, včetně posílení individuální spoluúčasti (ta se týká zejména dalšího profesního vzdělávání). Velkou měrou jsou do financování kurzů a školení pro své zaměstnance zapojeni zaměstnavatelé.

Existují odlišnosti mezi Anglií, Severním Irskem, Skotskem a Walesem, a to jak co do rozsahu veřejného financování, tak do způsobu jeho administrace. Existují i daňová zvýhodnění pro jednotlivce při platbě za kvalifikační kurz atp.

Akreditace a evaluace

Postup udílení akreditací platný v Anglii, Walesu a Severním Irsku (provádějí tři výše zmíněné úřady - QCA, ACCAC a CCEA -, přičemž QCA má postavení koordinátora akreditací:

Organizace, která má zájem o udělování certifikovaných kvalifikací, musí nejprve příslušný regulační úřad požádat o vlastní licenci. Jedná se o první stupeň akreditačního řízení. Při posuzování této žádosti jsou sledovány organizační struktura žádajícího subjektu, expertní náležitosti, technická vybavenost, finanční stabilita atp. Seznam organizací, které úspěšně prošly touto fází akreditace, je dostupný na internetových stránkách QCA.¹

Po obdržení této licence může organizace požádat o akreditaci konkrétních kvalifikací či jejich skupin. Jedná se o druhý stupeň akreditačního řízení. Při něm žadatelská organizace vyplní předepsaný dotazník týkající se dané kvalifikace. Složitost a doba trvání tohoto procesu závisí na schopnosti organizace prokázat svou připravenost udržovat kvalitu kvalifikací.

¹ <http://www.accreditedqualifications.org.uk/AwardingBodyDirectory.aspx>

Již akreditované kvalifikace, stejně jako organizace, která je nabízí, jsou potom předmětem pravidelného monitoringu ze strany regulačních institucí, který se zaměřuje na sledování dodržování kritérií, na základě kterých byla akreditace udělena. O svých zjištěních úřad informuje monitorovanou organizaci.

Regulační úřad má rovněž právo žádat po organizaci odstranění nedostatků, a to ve všech fázích procesu akreditace (udělení licence organizaci i vlastní akreditace kvalifikací), v důsledku provedené průběžné kontroly i v souvislosti s potřebou změn kvalifikace, která je v zájmu jejich držitelů. Úřad rovněž musí být neprodleně informován o jakýchkoliv změnách v poskytovaných kvalifikacích ze strany organizací.

Při zjištění závažných nedostatků může regulační úřad udělit organizaci sankci, která může ústít až v odejmutí akreditace.

Ve Skotsku je procesem udělení akreditací a výkonem dohledu pověřen Skotský úřad pro kvalifikace (SQA). Akreditační proces v první stupni požaduje uznání organizace a přidělení příslušného statutu:

- soukromý poskytovatel kvalifikací;
- organizace soukromého i veřejného sektoru, které poskytují školení pro své zaměstnance;
- škola;
- akademie.

Uznání organizace se zakládá na zhodnocení její organizační struktury, managementu, finančních poměrů atd.

Všechny takto uznané organizace mohou požádat o akreditaci konkrétní kvalifikace. Ty jsou ve Skotsku členěny do tří hlavních skupin: skotské profesní kvalifikace, národní kvalifikace a vyšší národní kvalifikace. Vedle toho ještě existuje několik specifických uznávaných kvalifikací (např. pracovní dovednosti ad.).

Proces akreditace konkrétní kvalifikace potom zahrnuje prověrku technických, personálních, expertních a dalších náležitostí. Po uzavření řízení obdrží organizace rozhodnutí, které může být kladné, kladné s výhradami a podmínkou odstranění vyjmenovaných nedostatků, nebo záporné. Pro tento účel má organizace povinnost vše řádně doložit. Organizace je uvedena do databáze SQA až poté, co je jí akreditována první kvalifikace.

Akreditační řízení je zpoplatněno, v současné době činí poplatek 450 liber.

3.3 ZDROJE INFORMACÍ

Finsko

- Kyro, Marti: *Vocational education and training in Finland*. Short description. Luxembourg: Office of Official Publication of the European Communities, 2006. ISBN 92-896-0447-6; dostupné on-line na: http://www.trainingvillage.gr/etv/Upload/Information_resources/Bookshop/436/5171_en.pdf

- European Commission: *Structures of education, vocational training and adult education systems in Europe*. 2007 Edition. Finland; dostupné on-line na: http://www.eurydice.org/ressources/eurydice/pdf/041DN/041_FI_EN.pdf

- Nyssóla, Kari: *Achieving the Lisbon Goal. The Contribution of Vocational Education and Training Systems*. Country Report: Finland; dostupné on-line na: http://www.refernet.org.uk/documents/Country_Report_Finland.pdf

Norsko

- European Commission: *Structures of education, vocational training and adult education systems in Europe*. Norway 2005/06; dostupné on-line na: http://www.eurydice.org/ressources/eurydice/pdf/041DN/041_NO_EN.pdf

- Shapiro, Hanne: *Achieving the Lisbon Goal: The Contribution of Vocational Education and Training Systems*. Country Report: Norway; dostupné on-line na: http://www.refernet.org.uk/documents/Country_Report_Norway.pdf

- NOKUT, Norská agentura zajištění kvality ve vzdělávání: <http://www.nokut.no>

Portugalsko

- European Commission: *Structures of Education, Vocational Training and Adult Education in Europe*. Portugal, 2005/06; dostupné on-line na: http://www.eurydice.org/ressources/eurydice/pdf/041DN/041_PT_EN.pdf

- *Institut kvality vzdělávání*, <http://www.igf.gov.pt>

Rakousko

- Archan, Sabine – Mayr, Thomas: *Vocational education and training in Austria. Short description*. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2006.

Švédsko

- Shapiro, Hanne: *Achieving the Lisbon Goal: The Contribution of Vocational Education and Training Systems*. Country Report: Sweden; dostupné on-line na: http://www.refernet.org.uk/documents/Country_Report_Sweden.pdf

Velká Británie

- Cuddy, Natalia - Leney, Tom: *Vocational education and training in the United Kingdom. Short description*. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2005. ISBN 92-896-0413-1

- QCA: *The statutory regulation of external qualifications in England, Wales and Northern Ireland*. London: QCA 2004; dostupné on-line na: <https://orderline.qca.org.uk/gempdf/845817281.pdf>

- QCA: *The Regulatory Authorities' Accreditation Handbook*; dostupné on-line na: http://www.qca.org.uk/downloads/3558_accreditation_handbook_version2.pdf

3.4 SHRnutí A VYHODNOCENÍ

Uvedené charakteristiky jsou zpracovány z různých úhlů pohledů, byť v jednotné struktuře. Uvedené informace lze považovat za dobrý vstup do problematiky. V tomto směru se uvedená rešerše neodchyluje od vypovídací hodnoty rešerší tohoto typu, cestovních zpráv a novinových článků, které podávají souhrnné informace bez hlubší analýzy uvedených dat, převzatých informací a jsou často protkány osobními názory autora podkladu.

Tato rešerše 6 zemí je dostatečný reprezentativní vzorek, pro shrnutí dokumentu v následujících kritických bodech:

- a) **Legislativa, nástroj regulace a dopad regulace na vlastníka procesu DPV:** podle zaměření uvedených zákonů vážná omezení pro udržitelnost a další rozvoj DPV v evropském prostoru neexistují². Právní úpravy se zabývají tématy jako: profesní vzdělávání dospělých, lidovým vzděláváním dospělých, jazykovým vzděláváním, lidovými školami, vzděláváním pro potřeby trhu práce, profesním vzděláváním za úplatu.
- b) **Centralizovaný a decentralizovaný přístup k administrativě systému DPV:** administrativní zajištění v uvedených zemích reflektuje potřeby centrální, regionální i místní. V centrální rovině je odpovědnost na ministerstvech, v úrovni územní samosprávy, podobně jako v ČR na krajských úřadech a na radnicích obcí. Jsou uvedeny krajní případy administrativních přístupů charakteristických pro evropský prostor: jednou mezi je příklad portugalský, centralizovaný a druhou příklad decentralizovaný, typický pro severské země.
- c) **Účast veřejného a soukromého sektoru v procesech DPV:** tento pohled je důležitý pro vnímání role agentur v systému DPV (například principiální odlišnost ve vnímání agentury ve Švédsku a v ČR) a pro vnímání role a odpovědnosti za DPV veřejným a soukromým sektorem. Samostatnou kategorií jsou aktivity dobrovolníků (v tomto smyslu stojí za zmínku rozdíl mezi neziskovým sektorem v ČR a vnímáním neziskového sektoru v UK).

² Toto potvrzuje i výsledek dotazníkového šetření, především pokud jde o Rakousko a Velkou Británii

4 INFORMACE Z PROSTŘEDÍ EK V BRUSELU

4.1 Úvod

Základní dokument Evropského parlamentu (EP) a Rady k problematice zavedení evropského rámce kvalifikací pro celoživotní vzdělávání zahrnuje celé spektrum požadavků na vzdělávání, tj. i přístup k DPV. Tato část doplňuje benchmarking o vymezení základního rámce pro DPV v evropském prostoru.

4.2 SOUČASNÁ SITUACE

Plnění lisabonského programu Společenství pro celoživotní vzdělávání vychází z návrhu doporučení Evropského parlamentu (EP) a Rady o zavedení evropského rámce kvalifikací pro celoživotní vzdělávání (N 97/05)³

Oblast celoživotního vzdělávání a mobility osob (pracovníků a studentů)⁴ je na úrovni EK právně upravena ve Smlouvě o založení Evropského společenství (SES), třetí část, hlava XI: Sociální politika, všeobecné a odborné vzdělávání a mládež, čl. 149 a 150.

Pro Evropu je příznačná velká rozmanitost institucí a systémů vzdělávání a odborné přípravy.

Na zasedáních Evropské rady v Lisabonu (2000) a Barceloně (2002) bylo uznáno, že má-li se tato různost stát výhodou, je nezbytná větší transparentnost kvalifikací, která by umožnila větší mobilitu studentů a pracovníků. EU si stanovila v oblasti vzdělávání cíle pro rok 2010.

Cíle jsou obsaženy v pracovním programu „Vzdělání a odborná příprava 2010“, který byl vydán roce 2002. Program se zabývá znalostním aspektem Lisabonské strategie. Strategický rámec programu podporuje kooperaci členských států v oblasti vzdělávání.

Součástí této iniciativy je vypracování „Evropského rámce kvalifikací“ (ERK), od kterého se očekává, že umožní srovnávání vzdělávacích výsledků, a že vytvoří most mezi národními systémy kvalifikací jednotlivých členských států.

Nejdůležitější přínos ERK je důraz na studijní výsledky. Hlavními prvky ERK jsou soubor evropských referenčních úrovní popsaných prostřednictvím vzdělávacích výsledků a mechanismy a zásady dobrovolné spolupráce. Probíhá zpracovávání první verze standardů pro více než 300 kvalifikací.

Hlavní funkcí ERK je usnadnit přenos kvalifikací, které udělily národní orgány, a jejich srovnání.

Toto doporučení nenahrazuje ani nedefinuje národní systémy kvalifikací a provádění rozhodnutí ponechává na členských státech.

Doporučení je nezávazný právní akt, ale lze očekávat, že toto opatření nalezne na úrovni členských států silnou odezvu, neboť již v průběhu konzultačního procesu se ukazovalo, že členské státy existenci ERK vítají a uznávají jeho potřebnost.

³ dokument Rady 12554/06 z 7. září 2006; dokument Komise KOM(2006) 479 z 7. září 2006

⁴ Ponecháváme zde spojení slov „pracovníků a studentů“, tak je uvedeno v překladu originálního textu, kde pracovníkem se rozumí osoba dospělá, která spadá do kategorie DPV, studentem se rozumí osoba spadající do kategorie vzdělávání dětí a mládeže.

Hlavními uživateli ERK budou subjekty odpovědné za systémy kvalifikací, ať už na národní či mezinárodní úrovni.

Pro občany, zaměstnavatele a poskytovatele vzdělávání a odborné přípravy bude mít ERK význam až poté, co budou na národní úrovni a na úrovni odvětví stanoveny příslušné odkazy.

Terminologie (výklad pojmů)

formální vzdělávání – strukturovaný, cílený vzdělávací proces v rámci instituce (př. školy, rekvalifikační kurzy, přednášky, apod.);

neformální vzdělávání – organizované učení mimo formální vzdělávací systém (např. setkávání se s lidmi s podobnými zájmy a vyměňování si názorů, účast na workshopech, setkávání v rámci různých organizací apod.);

informální vzdělávání – dílem vědomý, dílem nevědomý proces vzdělávání, získaný v pracovním prostředí (komunikace, pozorování druhých, metoda „pokusu a omylu“) – nejpřirozenější (a nejlevnější) metoda osvojování si znalostí, při které se učící se osoba chová maximálně aktivně, tímto způsobem si osvojíme až 80 % toho, co potřebujeme pro výkon naší práce;

znalosti - výsledek shromažďování a přizpůsobování informací prostřednictvím učení (v termínech ERK označovány jako teoretické nebo konkrétní);

dovednosti - způsobilost aplikovat znalosti a používat know-how k vykonávání úkolů a řešení problémů (v termínech ERK děleny na kognitivní a praktické);

schopnosti - prokázaná způsobilost používat znalosti, dovednosti a další schopnosti k výkonu funkce podle stanovených standardů v pracovních nebo studijních situacích a v odborném nebo osobním rozvoji (v termínech ERK odpovědnost, samostatnost).

4.3 ÚČEL A NÁSTROJE ERK

Smlouva o založení Evropského společenství (SES), třetí část, hlava XI: Sociální politika, všeobecné a odborné vzdělávání a mládež, čl. 149 a 150. Tento kombinovaný právní základ je odůvodněn dvojím cílem, který zahrnuje jak prvky a úkoly týkající se vzdělávání (čl. 149), tak odborné přípravy (čl. 150), jež mají v rámci dlouhodobé vzdělávací perspektivy ERK stejnou důležitost. Toto doporučení bylo projednáno v Parlamentu ČR Výborem pro záležitosti EU Senátu a Výborem pro evropské záležitosti Poslanecké sněmovny v listopadu 2006.

Účel dokumentu

Jedná se o doporučení, tedy nezávazný právní akt. Tato nezávaznost však neznamená absenci právního významu: Národní soudy jsou povinny brát doporučení v úvahu zejména v případech, kdy tato doporučení mohou napomoci interpretovat národní či komunitární právní předpisy.⁵

Doporučení jsou pravidelně přijímána v oblastech, kde Společenství nemá pravomoc vydávat závazné právní akty, což je i případ čl. 149 a 150 SES. Jedná se tedy o právní akty, které pouze podporují a doplňují

⁵ Viz rozsudek ESD C-322/88, *Salvatore Grimaldi v. Fonds des maladies professionnelles*, ECR [1989].

opatření členských států, přičemž plně respektují jejich zodpovědnost za právní regulaci dané oblasti (zde vzdělání a odborná příprava).

S cílem podpořit celoživotní vzdělávání a zvýšit mobilitu pracovníků a studujících toto doporučení vytváří společný referenční nástroj pro srovnávání úrovní kvalifikací získaných v rámci národních systémů kvalifikací i systémů kvalifikací vyvinutých mezinárodními odvětvovými organizacemi.

Hlavními prvky Evropského rámce kvalifikací (ERK) jsou: soubor evropských referenčních úrovní popsanych prostřednictvím vzdělávacích výsledků a mechanismy a zásady dobrovolné spolupráce.

Stávající nástroje Společenství v oblasti mobility a celoživotního vzdělávání

Evropský rámec kvalifikací není první iniciativou směřující k zvýšení transparentnosti, podpoře přenosu a snazšímu oceňování výsledků vzdělávání. Z dosud podniknutých opatření lze zmínit především tyto:

- rozhodnutí Rady 85/368/EHS - zavedlo systém pro srovnatelnost kvalifikací získaných odborným vzděláváním a přípravou. Implementace tohoto nástroje se však nezdařila, neboť pro porovnávání kvalifikací byl zvolen centralizovaný přístup, který neumožňoval pružné změny vzhledem k rychlému vývoji v této oblasti;
- Komise se při koncipování ERK poučila z nedostatků systému zavedeného tímto rozhodnutím: ERK je založen na decentralizovaném a dobrovolném přístupu, přičemž rozhodování je ponecháno kompetentním orgánům na národní a odvětvové úrovni;
- boloňský proces - dobrovolná iniciativa dnes již 45 evropských států odstartovaná v roce 1999 podpisem tzv. boloňské deklarace;⁶ jde o proces koordinace vysokoškolských systémů zemí Evropské unie: do roku 2010 všechny univerzity, které se tohoto procesu zúčastní, zavedou třístupňový systém studia: bakalářské, magisterské a doktorské; v rámci tohoto procesu byly v roce 2002 vypracovány obecné charakteristiky a kritéria pro všechny tři stupně vysokoškolského vzdělávání, které Boloňský proces vymezuje, tzv. „dublinské deskriptory.“;
- evropský kreditní systém pro VŠ vzdělávání (European Credit Transfer System, ECTS) – zaveden v roce 1989 v souvislosti s programem Erasmus pro porovnávání a hodnocení studijních programů;
- kodaňský proces – směřuje k větší spolupráci v oblasti odborného vzdělávání, vychází z Kodaňské deklarace (podepsána 2002 ministry školství 31 států, sociální partnery a Evropskou komisí), která má podpořit evropskou spolupráci v dané oblasti, např. při zajišťování kvality odborného vzdělávání, průhlednosti získávání kvalifikace, udělování kreditů a používání společných principů při hodnocení neformálního vzdělávání a v poradenství v rámci celoživotního vzdělávání;
- evropský kreditní systém pro odborné vzdělávání a přípravu (European Credit Transfer System for Vocational Education and Training, ECVET) – právě vznikající obdoba ECTS pro odborné vzdělávání;
- soubor evropských zásad pro určení a validaci neformálního a informálního vzdělávání - schválen Radou v roce 2004; je základem posilování spolupráce v oblasti validace

⁶ Ne náhodou byl tento dokument podepsán na půdě boloňské univerzity, která je nejstarší v Evropě (založena roku 1088).

tohoto druhu vzdělání; přístup ERK založený na vzdělávacích výsledcích usnadní validaci neformálního a informálního vzdělávání;

- Europass⁷ - soubor dokumentů, které usnadňují transparentnost kvalifikací a kompetencí a zlepšují tak profesní a studijní mobilitu na evropském trhu práce; jádrem portfolia Europassu je evropský životopis (Europass - životopis), ke kterému se váží ostatní dokumenty Europassu (Europass - jazykový pas, Europass - mobilita, Dodatek k diplomu, Dodatek k osvědčení); v budoucnu bude obsahovat jasný odkaz na úroveň ERK;
- Ploteus⁸ - portál vzdělávacích příležitostí, přispívá k lepší transparentnosti kvalifikací poskytováním informací o vzdělávání, odborné přípravě a vzdělávacích příležitostech v evropských zemích; v budoucnu bude nutno synchronizovat jej s referenčními úrovněmi ERK;
- směrnice 2005/36/ES - zajišťuje vzájemné uznávání kvalifikací v oblasti regulovaných povolání (např. lékaři, zdravotní sestry, porodní asistentky, zubní lékaři, veterinární lékaři, farmaceuti); narozdíl od ERK zaručuje migrujícím osobám, které svou kvalifikaci získaly v jednom členském státě, právo na uznání této kvalifikace za účelem výkonu povolání v jiném členském státě.

4.4 POZICE EK

Členskými státy se doporučuje, aby:

- evropský rámec kvalifikací používaly jako referenční nástroj pro srovnávání úrovní kvalifikací v různých systémech kvalifikací v rámci perspektivy celoživotního vzdělávání;
- uvedly národní systémy kvalifikací do vztahu s ERK do roku 2010 a aby nové kvalifikace a doklady Europassu do roku 2012 obsahovaly odkaz na příslušnou úroveň ERK
- při definování a popisování kvalifikací využívaly přístup založený na výsledcích vzdělávání a podporovaly validaci neformálního a informálního vzdělávání
- jmenovaly národní centrum pro podporu a koordinaci vztahů mezi národními systémy kvalifikací a evropským rámcem kvalifikací.

Evropská Komise je následně připravena:

- členské státy, respektive mezinárodní odvětvové organizace v tomto úsilí podporovat
- zřídit poradní skupinu pro evropský rámec kvalifikací
- monitorovat provádění ERK s ohledem na případný přezkum doporučení za pět let po jeho přijetí.

⁷ <http://www.europass.cz/>

⁸ <http://ec.europa.eu/ploteus>

Základem ERK je soubor 8 referenčních úrovní, které budou zastávat funkci společného a neutrálního referenčního kritéria pro orgány v oblasti vzdělávání a odborné přípravy na národní úrovni a na úrovni odvětví. Těchto osm úrovní pokrývá celou škálu kvalifikací – od kvalifikací získaných při ukončení povinného vzdělávání a odborné přípravy po kvalifikace udělené na nejvyšší úrovni akademického a profesního a odborného vzdělávání a přípravy.

ERK jakožto nástroj podpory celoživotního vzdělávání zahrnuje všeobecné vzdělávání, vzdělávání dospělých a odborné vzdělávání a odbornou přípravu i vysokoškolské vzdělávání. Úrovně 5 až 8 obsahují jasný odkaz na úrovně vymezené v rámci pro vysokoškolské vzdělávání v souvislosti s boloňským procesem.⁹

Popis referenčních úrovní ERK je založen na vzdělávacích výsledcích, které jsou v ERK chápány jako vyjádření toho, co dotyčná osoba ví, čemu rozumí a co umí při ukončení procesu vzdělávání. To představuje významný posun ve způsobu definování a popisování vzdělávání, odborné přípravy a učení.

Použitím vzdělávacích výsledků při popisování úrovní kvalifikací se usnadní validace vzdělávání probíhajícího mimo rámec oficiálních institucí zajišťujících vzdělávání a odbornou přípravu, což je obecně považováno za klíčový prvek celoživotního vzdělávání.

Soulad s principy subsidiarity a proporcionality

Hlavní funkcí ERK je usnadnit přenos kvalifikací, které udělily národní orgány, a jejich srovnání. Vzhledem k tomu, že se jedná o nadnárodní problém, nemohou jej vyřešit členské státy, zejména s ohledem na to, že za hlavní problém způsobující nedostatečnou transparentnost a bránící v přenosu kvalifikací byla označena chybějící vzájemná důvěra mezi zúčastněnými stranami na národní úrovni a na úrovni odvětví. Zásada subsidiarity je zde tedy respektována.

Toto doporučení je v souladu se zásadou proporcionality, neboť nenahrazuje ani nedefinuje národní systémy kvalifikací a provádění rozhodnutí ponechává na členských státech.

4.5 POZICE ČR

V květnu 2006 byl s účinností od 1. srpna schválen zákon o ověřování a uznávání výsledků neformálního vzdělávání a informálního učení (179/2006 Sb.). V souladu s tímto zákonem momentálně vzniká národní soustava kvalifikací (NSK), která je v podstatě nástrojem pro jeho implementaci. Jejím cílem je podpora rozvoje celoživotního učení a rozšíření možnosti dospět ke srovnatelným kvalifikacím různými cestami, tedy i mimo formální vzdělávací systém. Prostřednictvím kvalifikačních a hodnotících standardů by proto soustava měla přehledně popsat nejen jednotlivé obory vzdělání, ale i všechny dílčí kvalifikace pro výkon pracovních činností, které jsou uplatnitelné na trhu práce. Důležité je, že tyto jednotlivé kvalifikační standardy jsou propojené s úrovněmi ERK.

Pokud jde o další vývoj NSK, v nejbližším období bude jeho tvorba zaměřena na dělnické a řemeslné kvalifikace a na kvalifikace v oblasti služeb. Poté přijdou na řadu vyšší kvalifikační úrovně. V současné době jsou zpracovávány první verze standardů pro více než 300 kvalifikací.

ČR souhlasí s návrhem právního základu dokumentu:

⁹ Úroveň 5 – vzdělání na úrovni vyšší odborné školy, 6 – bakalářské studium, 7 – magisterské studium, 8 – doktorské studium.

- podporuje myšlenku vytvoření Národního centra k ERK, jehož umístění je v kompetenci členských států;
- považuje problematiku navrhovaných termínů (roky 2010 a 2012, viz výše) za důležitou, jejich stanovení by mělo být výsledkem konsensu všech členských států tak, aby byly zohledněny i země, které dosud Národní soustavy kvalifikací nemají;
- souhlasí s návrhem úkolů pro EK, zejména z hlediska vytvoření poradní skupiny k ERK;
- souhlasí s návrhem deskriptorů definujících jednotlivé úrovně ERK – jako zásadní však považuje zajištění kompatibility s Bolognským procesem, resp. Dublinými deskriptory, jež je v této problematice zásadní;
- nemá výhrady k principům zajištění kvality ve vzdělávání a odborné přípravě, které jsou uvedeny v příloze II.

Dopad na rozpočet a legislativu ČR:

- v tuto chvíli nelze vyčíslit, neboť dokument nepředpokládá přímé finanční nároky. Explicitně je zmíněno vytvoření národního centra k ERK, jehož umístění je však v kompetenci členských států.
- dopad na legislativu ČR se v současné době nepředpokládá, neboť se jedná o doporučení. ERK je kompatibilní se směrnicí č. 2005/36/ES.

Legislativní proces a stav projednávání

Na úrovni Rady byl dokument během podzimu několikrát předmětem jednání Výboru pro vzdělávání. Konsenzu bylo poměrně rychle dosaženo, neboť členské státy reagovaly na předložené doporučení velmi pozitivně, a proto mohl být zařazen dne 25. října na program COREPER a vzápětí dne 14. listopadu byl obecný přístup k návrhu schválen Radou pro vzdělávání, mládež a kulturu.

4.6 VYHODNOCENÍ

Doporučení o ERK splní v ideálním případě dvojí účel: jednak poslouží jako „tlumočnick“ mezi jednotlivými systémy kvalifikací, jednak bude působit jako určitý katalyzátor reformy národních vzdělávacích systémů, jejichž integrální součástí budou i efektivní opatření na podporu celoživotního učení.

Hlavními uživateli ERK budou subjekty odpovědné za systémy kvalifikací, ať už na národní či mezinárodní úrovni. Pro občany, zaměstnavatele a poskytovatele vzdělávání a odborné přípravy bude mít ERK význam až poté, co budou na národní úrovni a na úrovni odvětví stanoveny příslušné odkazy.

Jednotlivci budou při využití deskriptorů popsaných v ERK schopni lépe vysvětlit potenciálním zaměstnavatelům v rámci celé EU své znalosti, schopnosti a dovednosti. Též se budou moci informovaněji rozhodovat o absolvování studia či odborné přípravy v rámci různých evropských vzdělávacích systémů.

Nejdůležitější přínos ERK je jeho důraz na studijní výsledky. Tento přístup se jeví jako velmi praktický a flexibilní, zejména z pohledu konečných uživatelů, evropských občanů. Zvolený přístup umožní brát v potaz

také výsledky neformálního a informálního učení, které jsou často obtížně prokazatelné, zvláště v případě zaměstnání kladoucích požadavky na formální odborné vzdělávání.

Zajímavá je též forma právního nástroje, který byl ke koncipování ERK zvolen: doporučení je právním aktem nezávazným, spoléhajícím na dobrovolnou vstřícnost členských států. Přesto lze očekávat, že toto opatření nalezne na úrovni členských států silnou odezvu, neboť již v průběhu konzultačního procesu se ukazovalo, že členské státy existenci ERK vítají a uznávají jeho potřebnost.

A PŘÍLOHY

A.1 POPIS APLIKOVANÉ TECHNIKY BENCHMARKINGU

A.1.1 Benchmarking a jeho aplikace

Členské státy EU mají k certifikaci institucí i konzultantů a k akreditaci vzdělávacích programů (dále jen C/A¹⁰) své vlastní přístupy. V evropském prostoru lze nalézt podněty a příklady dobré praxe nejen z oblasti tvorby metodik, ale i z jejich praktických aplikací i dopadů (výsledků) DPV.

Benchmarking byl zvolen jako podpůrný nástroj pro dosažení hlavních cílů projektu Kvalita v DPV. Cílem bylo poskytnout klíčovým expertům projektu podklady pro orientaci v oblasti DPV v rámci evropském prostoru a využít získané informace pro tvorbu systému DPV v České republice.

Pro potřeby tohoto projektu byl zvolen částečný mezinárodní benchmarking. Zaměřili jsme se zejména na porovnávání pracovních postupů a cyklů procesů v systémech certifikace institucí i konzultantů a akreditace vzdělávacích programů včetně sledování trendů a implementačních mechanismů v oblasti metodického a organizačního zázemí.

A.1.2 Princip stavby dotazníku

Pro účely benchmarkingu bylo zvoleno dotazníkové šetření. Benchmarking tohoto typu byl postaven na písemné formě komunikace a na telefonických konferencích se specialisty na oblast DPV ve vybraných zemích.

Dotazníky byly zaslány, zpracovány a telefonicky konzultovány se zahraničními specialisty KPMG na oblast DPV v následujících státech: Švýcarsko, Holandsko, Rakousko, Belgie a Velká Británie a Severní Irsko.

Stavba dotazníku zahrnuje okruhy otázek týkajících se vzdělávacích institucí, lektorů a výukových programů v DPV, a to jak z pohledu aplikace moderních IT do přípravy implementačních struktur, tak z pohledu metodického a organizačního zázemí pro přípravu a realizaci systému DPV v ČR.

Princip stavby dotazníku je vyznačen v následující tabulce:

	Hlediska vertikální			
Prvky DPV	CI	CP	AP	
IT	x	x	x	Hlediska
MOZ	x	x	x	horizontální

¹⁰ Společné označení pro systémy certifikací organizací a lektorů a akreditací programů

Legenda a definice:

Prvky DPV:

CI	Certifikace vzdělávacích institucí v DPV
CP	Certifikace personálu v DPV
AP	Akreditace programů v DPV
IT	Informační technologie v systému DPV
MOZ	Metodické a organizační zázemí pro přípravu a realizaci systému DPV

Otázky v dotazníku byly postaveny v provázanosti vertikálního a horizontálního přístupu k analýzám jednotlivých prvků DPV. Samostatně byly analyzovány prvky CI, CP a AP (hlediska vertikální) s tím, že k nim byla přiřazena hlediska IT a MOZ s potřebou identifikovat systémy C/A samostatně, z pohledu jejich specifických charakteristik a zároveň i hledat jejich společné znaky v prvcích IT a MOZ. (hlediska horizontální).

A.1.3 Interpretace a věrohodnost získaných informací

Dotazníkové šetření¹¹

Tato zpráva obsahuje výsledky zjištěné dotazníkovým šetřením, což ale neznamená, že v jednotlivých zemích vše probíhá tak, jak je ve vyplněných dotaznících uvedeno. V tomto směru máme na mysli rizika spojená s výběrem expertů, kteří nemusí být autorizováni pro všechny okruhy otázek dotazníku.

Při identifikaci zahraničních partnerů jsme vyvinuli veškeré úsilí na to, abychom tato rizika minimalizovali. Před uzavřením smlouvy o spolupráci se zahraničními kanceláři byl všem expertům zaslán vypracovaný dotazník spolu s podrobným instruktážním listem, který vysvětloval zaměření projektu a jeho primární cílové skupiny. Zároveň byli experti požádáni o reference v příslušné oblasti. Ze zahraničních expertů s týmem pro benchmarking spolupracovali:

Švýcarsko: Rossella Spielmann Torres (KPMG Zurich), Ruth Jermann (EduQua), Stefan Schoenholzer (SQS)

Holandsko: Jakob De Boer (KPMG Amsterdam)

Rakousko: Doris Hoellmueller (KPMG Linz)

Belgie: Joel Van Hoolandt (KPMG Brusel)

Velká Británie a Severní Irsko: Colin Hudson (KPMG Birmingham) a Claire Ferguson (KPMG Belfast).

Pracovní tým pro benchmarking prostřednictvím odpovědí na otázky dotazníku v jednotlivých zemích zjistil skutečnosti, jejich věrohodnost je podložena následujícími kroky:

¹¹ Podrobnosti k věrohodnosti získaných informací k rešerši a podkladu EP a Rady jsou uvedeny přímo v textu kapitol 3 a 4.

- telefonické konzultace se zahraničními kanceláři KPMG při přípravě a uzavření smlouvy o spolupráci (vysvětlení předmětu zakázky),
- telefonické konference při vyplňování dotazníků (vysvětlování cílů benchmarkingu a upřesňování a ladění odpovědí na otázky).

A.1.4 Shrnutí přístupu KPMG

Benchmarkingové aktivity projektu Kvalita v DPV podporují vytvoření a praktické ověření komplexního systému certifikace vzdělávacích institucí, certifikace lektorů a manažerů, akreditace programů a uplatňování dalších nástrojů zvyšování kvality nabídky v rámci dalšího profesního vzdělávání včetně informační podpory a variantní strategie pro jeho implementaci.

Pro účely projektu Kvalita v DPV benchmarking poskytuje:

- potřebná měřítka a podklady pro identifikaci existujících mezer,
- data a informace pro podrobnější specifikace cílů,
- nastavenou a prověřenou mezinárodní poradenskou síť KPMG pro získání potřebných informací.

B SEZNAM ZKRATEK

AkkG	Accreditation Law
ÄrzteG	Law for Physicians
ARGE SEB	Arbeitsgemeinschaft Salzburger Erwachsenenbildung, Sdružení vzdělávání pro dospělé v Salzburgu
BBG	Berufsbildungsgesetz, Zákon o dalším profesním vzdělávání
BBV	Berufsbildungsverordnung, Vyhláška o profesním vzdělávání
BE	Institut für Berufs- und Erwachsenenbildungsforschung an der Universität Linz, Ústav pro výzkum odborného vzdělávání a vzdělávání dospělých na Univerzitě v Linzi
BFI	Berufsförderungsinstitut Österreich, Rakouský Institut profesní podpory
bfi-CERT	Certification authority of the BFI
BIFEB	Bundesinstitut für Erwachsenenbildung, Spolkový institut pro vzdělávání dospělých
CAF	Common Assessment Framework
CERT-IT	Certification agency in Germany
CERT^{NÖ}	Dolnorakouský systém pečete kvality
CROHO	Central Register of Higher Education Programmes
CREBO	Central Register of Vocational Courses
EB	Erwachsenenbildungseinrichtungen, Seznam certifikovaných zařízení pro vzdělávání dospělých
EB-Forum	Upper austrian association for adult education institutions
EduQua	Švýcarský certifikační systém
EQR	European Quality Frame
EU	European Union
FIBAA	Foundation for International Business Administration Accreditation
IBE	Institut für Berufs- und Erwachsenen-bildungsforschung, Institut pro výzkum profesního vzdělávání a vzdělávání dospělých

IQB-FHS	Institut für Qualitätsmanagement und angewandte Betriebswirtschaft, Institut pro zajišťování kvality ve vzdělávání
KBB's	Druh neziskových profesních organizací financovaných vládou, které fungují jako „znalostní centra“ pro jednotlivé profese
KCE	Kwaliteits Centrum Examinering, Examination Quality Centre
KEBÖ	Konferenz der Erwachsenenbildung Österreichs, Konference vzdělávání dospělých v Rakousku
LIMAK	Upper Austrian institute offering mainly MBA courses
LFI	Adult education institution offering special courses for agriculture and forestry
LQW	Lernerorientierte Qualitätstestierung in der Weiterbildung, Výukově orientované testování kvality v oblasti dalšího vzdělávání
MBA	Master of Business Administration
MsC	Master of Science
NQA	Netherlands Quality Agency
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie, Akreditační organizace Holandska a Vlámka
ÖIEB	Institut für Erwachsenenbildung, Institut pro vzdělávání dospělých
OÖ EBQS	Upper Austrian Qualitätssiegel System
QANU	Quality Assurance Netherlands Universities
SCEF	Servizio di certificazione di enti di formazione continua, Certifikační služby pro subjekty dalšího vzdělávání (součást Kantonské vlády v italsky mluvícím regionu Švýcarska, menovitě Odboru kultury, sportu a vzdělávání)
SGS	Schweizerische Vereinigung für Qualitäts- und Management-Systeme, Švýcarské sdružení pro systémy řízení kvality
SVEB	Swiss federation of adult educators
SVBA	Swiss Federation for company education
VÖGB	Verband österreichischer gewerkschaftlicher Bildung, Svaz rakouského odborového vzdělávání
VÖV	Verband österreichischer Volkshochschulen, Svaz rakouských lidových (národních) univerzit
VSNU	Holandská asociace univerzit aplikovaných věd

WBA	Weiterbildungsakademie, Akademie profesního vzdělávání Rakousko
WIFI	Wirtschaftsförderungsinstitut der Wirtschaftskammer Österreich, Institut pro podporu hospodářství Rakouské hospodářské komory
WOT	Education Inspection Act

**Tato příručka je spolufinancována z prostředků
Evropského sociálního fondu
a
státního rozpočtu České republiky**